

T.C.
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ BİLİM DALI

BOLU ERKEK ÖĞRETMEN OKULU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

FEVZİ BARIŞ KURTBASAN

TEZ DANIŞMANI

Prof. Dr. Fahri Kılıç

BOLU, TEMMUZ - 2024

KABUL VE ONAY SAYFASI

Fevzi Barış KURTBASAN tarafından hazırlanan “**Bolu Erkek Öğretmen Okulu**” adlı tez çalışması jürimiz tarafından Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Sosyal Bilgiler Eğitimi Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans Tezi olarak oy birliği/ oy çokluğuyla kabul edilmiştir. Tarih için Tıklayınız

Jüri Üyeleri

İmza

Danışman
Prof. Dr. Fahri KILIÇ
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

.....

Üye
Prof. Dr. Adnan ALTUN
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

.....

Üye
Doç. Dr. Mustafa KILINÇ
Amasya Üniversitesi

.....

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Onayı

Prof. Dr. İbrahim KÜRTÜL
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir,

aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Teze ilişkin Turnitin adlı programında enstitü müdürlüğünce belirlenen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan benzerlik raporuna göre, tezin benzerlik oranı %30'u geçmemektedir.

.....

FEVZİ BARIŞ KURTBASAN

ÖZET

BOLU ERKEK ÖĞRETMEN OKULU
YÜKSEK LİSANS TEZİ
FEVZİ BARIŞ KURTBASAN
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE SOSYAL BİLİMLER ANABİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ BİLİM DALI
(TEZ DANIŞMANI: PROF. DR. FAHRİ KILIÇ)

BOLU, TEMMUZ - 2024
(XII + 118)

Eğitim tarih boyunca toplumların yaşantısında etkili son derece etkili olmuştur. Tarih boyunca eğitimin yapı taşı olan kişilerin yetiştirilmesi büyük önem arz etmiştir. Türk toplumunda modern yöntemlerle eğiticinin yetişmesi konusu ilk defa Osmanlı Devleti'nde Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile başlamıştır. Cumhuriyetin ilan edilmesiyle ulus devletin inşasında eğitimin ve eğiticinin rolü önplana çıkmıştır. Bu konuda pekçok adım atılmış, ilk köy öğretmen mekteplerinden başlayan süreç köy enstitülerine kadar uzanmıştır. Köy Enstitüleri kapatıldıktan sonra ülke genelinde öğretmen ihtiyacını karşılamak için Öğretmen Okulları açılmıştır.

Çalışmanın odak noktasını öğretmen okulları özelinde Bolu Erkek Öğretmen Okulu oluşturmaktadır. Köklü bir eğitim kültürünün bulunduğu Bolu'da açılan Okul 1 Aralık 1948 tarihinde resmi olarak eğitim öğretim faaliyetlerine başlamıştır. Öğretmen okullarında köy enstitülerinde uygulanan eğitim ekolünü benimsenmiştir. Bu eğitim programının uygulandığı okulda öğrenciler mesleki bilgilerin yanı sıra tarım, sanat, spor gibi branşlarda da eğitim almışlardır. Bolu ve ülke eğitimine önemli katkılarda bulunan Okul'un 1975 yılında eğitim öğretim faaliyetleri sona erdirilmiştir.

Çalışma'da okulun işleyişi, dersleri, yönetim kadroları, kültürel ve sosyal aktiviteleriyle ekonomik faaliyetler incelenmiştir. Araştırma'da nitel araştırma yöntemine dayalı doküman incelemesi yapılmıştır. Çalışma'da alan yazına ait kaynakların yanı sıra arşiv belgelri, süreli yayınlar, tetkik eserler, tezler ve anılara başvurulmuştur.

ANAHTAR KELİMELEER: Öğretmen, Öğretmen Yetiştirme, Bolu Erkek Öğretmen Okulu

ABSTRACT

**BOLU MEN'S TEACHERS' SCHOOL
MA THESIS
FEVZİ BARIŞ KURTBASAN
BOLU ABANT İZZET BAYSAL UNIVERSITY
INSTITUTE OF GRADUATE STUDIES
DEPARTMENT OF TURKISH SOCIAL SCIENCES DEPARTMENT OF
SOCIAL STUDIES TEACHING
(SUPERVISOR: PROF. DR. FAHRİ KILIÇ)**

**BOLU, JULY 2020
(XII + 118)**

The influence of education has been profoundly significant throughout the history of societies. The training of individuals who form the cornerstone of education has always been of great importance. In Turkish society, the issue of training educators using modern methods first began in the Ottoman Empire with the Maarif-i Umumiye Regulation. After the proclamation of the Republic, the role of education and educators in the construction of the nation-state became prominent. Numerous steps were taken in this regard, starting from the first village teacher schools and extending to the Village Institutes. After the closure of the Village Institutes, Teacher Schools were established nationwide to meet the demand for teachers.

This study focuses specifically on Bolu Boys' Teacher School within the context of teacher schools. The school, which was established in Bolu, a city with a deep-rooted educational culture, officially began its educational activities on December 1, 1948. The school adopted the educational model applied in the Village Institutes. At the school, students received training not only in professional knowledge but also in fields such as agriculture, arts, and sports. The school, which made significant contributions to education in Bolu and the country, ceased its educational activities in 1975.

This study examines the school's operation, courses, administrative staff, cultural and social activities, as well as economic activities. A qualitative research method based on document analysis was employed in this research. In addition to the sources from the relevant literature, archival documents, periodicals, monographs, theses, and memoirs were consulted in this study.

KEYWORDS: Teacher, Teacher Training, Bolu Men's Teacher School

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
KABUL VE ONAY SAYFASI	iii
ETİK BEYAN.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLO LİSTESİ	x
KISALTMA VE SEMBOLLER LİSTESİ	xi
TEŞEKKÜR	xii
1. GİRİŞ.....	1
1.1 Araştırmanın Problem Durumu	2
1.1.1 Problem Cümlesi ve Alt Problemler.....	4
1.2 Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	4
1.3 Sınırlılıklar.....	4
1.4 Tanımlar.....	5
2. ARAŞTIRMANIN KURAMSAL TEMELİ VE İLGİLİ	
ARAŞTIRMALAR.....	6
2.1 İslamiyet Öncesi Türklerde Eğitim ve Eğitici	6
2.2 İslamiyet Sonrası Türklerde Eğitim ve Eğitici	6
2.3 Osmanlı Devleti’nde Eğitim.....	7
2.4 Osmanlı Devlet’inde Erkek Öğretmen Yetiştirme	8
2.4.1 Darülmuallimin (Erkek Öğretmen Okulu)	10
2.4.2 Darülmuallimin-i Sıbyan	10
2.4.3 Darülmuallimin-i Aliye	11
2.4.4 Osmanlı Devleti’nde Eğitim ve Eğitici Genel Değerlendirmesi	13
2.5 Cumhuriyet Döneminde Eğitim.....	13
2.6 Cumhuriyet Devrinde Öğretmen Yetiştirme	14
2.6.1 Köy Enstitüleri.....	17
2.6.2 Öğretmen Okulları.....	20
2.6.3 Eğitim Fakülteleri	22
3. YÖNTEM.....	24
4. BULGULAR	25
4.1. Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Bolu Eğitimine Genel Bir Bakış.....	25
4.1.1 Feyz-i Cumhuriyet İnas İlk Mektebi	26
4.1.2 Gölyüzü Mahallesi Zükur İlk Mektebi:	26
4.1.3 Bolu Merkez Gazipaşa Kız İlk Mektebi:	26
4.1.4 Merkez Zükur İlk Mektebi:	27
4.1.5 Yatılı Bölge Okulu	27
4.1.6 Bolu Orta Mektebi (Bolu Ortaokulu):	27
4.1.7 Kız İlk Öğretmen Okulu:	28

4.1.8 Kız Ortaokulu:	28
4.1.9 Bolu Kız Sanayi Mektebi:	28
4.1.10 Leyli Sanayi Mektebi:	28
4.1.11 Orman Okulu:	28
4.2 Bolu'da Eğitim İstatistikleri	29
4.3 Bolu Erkek Öğretmen Okulu	31
4.3.1 Bolu'da Öğretmen Yetiştirme	31
4.3.2 Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nun Açılışı	32
4.3.3 Fiziki Yapı	34
4.3.4 Erkek Öğretmen Okulu'nun Günümüzdeki Yeri	36
4.3.5 1948 – 1974 Arası Bolu Milli Eğitim Müdürleri	37
4.4 Okulun Yönetim ve Yönetim Organları	37
4.4.1 Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nda Müdürlerin Görevleri	37
4.4.2 Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nda Müdür Yardımcılarının Görevleri	38
4.4.3 Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nda Eğitim Şeflerinin Görevleri	38
4.4.4 Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nda Tarım Eğitim Şeflerinin Görevleri	38
4.4.5 Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nda Atölye Eğitim Şeflerinin Görevleri	39
4.4.6 Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nda Sağlık Eğitim Şeflerinin Görevleri	39
4.4.7 Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nda Öğretmenler ve Görevleri	39
4.5 Öğrenci	41
4.5.1 Kayıt ve Kabul	41
4.5.2 Müracaat Şekli ve Aday Seçimi	43
4.5.3 Öğrenci Seçme Sınavı	43
4.5.4 Öğrenci Kabul İşlemleri	44
4.5.5 Kılık Kıyafet	45
4.6 Öğrenim Süresi, Resmi Günler ve Tatiller	46
4.6.1 Özel Günler ve Tatiller	46
4.7 Sınavlar ve Notlar	46
4.7.1 Sınıf Geçme	47
4.7.2 Okul Bitirme	48
4.8 Eğitim Programı	50
4.8.1 Öğretim Programı ve Dersler	51
4.8.2 Staj ve Uygulama	52
4.9 Sosyal, Kültürel ve Sportif Faaliyetler	53
4.9.1 Sportif Faaliyetler	54
4.9.2 Gösteriler	55
4.9.3 Geziler	55
4.9.4 Yarışmalar	56
4.9.5 Açılan Kurslar	56
4.9.6 Sanat Faaliyetleri ve Sergiler	57
4.9.7 Basın Yayın Faaliyetleri	57
4.9.8 Okul İçindeki Demokratik Hareketler	57
4.10 Okulun İhtiyaçlarının Karşıllanması	58
4.11 Diploma	58
4.12 Mezun Faaliyetleri	58
4.12.1 Mezun Öğretmenlerin Görevlendirilmesi	58
4.12.2 Erkek Öğretmen Okulu Mezunu Öğretmenlerin Bolu'da Ödüllendirilmesi	61
4.13 Ziyaret ve Teftişler	67
4.14 Dernek ve Faaliyetleri	67

4.14.1 Ana Tüzük:.....	68
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	75
6. Kaynakça.....	78
7. EKLER.....	84

TABLO LİSTESİ

Sayfa

- Tablo 1.** 1966-1967 eğitim öğretim yılında Bolu ilindeki okul sayısı (1967 Bolu İl Yıllığındaki verilerle hazırlanmıştır)..... 29
- Tablo 2.** 1966-1967 eğitim öğretim yılında Bolu ilindeki öğretmen durumu (1967 Bolu İl Yıllığındaki verilerle hazırlanmıştır) 29
- Tablo 3.** 1966-1967 eğitim öğretim yılında Bolu ilindeki öğrenci sayıları (1967 Bolu İl Yıllığındaki verilerle hazırlanmıştır) 30
- Tablo 4.** Bolu’da okulların ilçelere göre dağılımı (Bolu için hazırlanmış turizm rehberindeki verilerle hazırlanmıştır). Tabloya göre baktığımızda Göynük, Seben, Kıbrısık ve Yığılca haricindeki tüm ilçe merkezlerinde lise veya meslek okulu bulunmaktadır. Okul sayısı köy sayısından fazla gözüksede köylerin dağınık yerleşimleri nedeniyle 1911 köy yerleşiminin %42’sinde okul bulunmaktadır. 30
- Tablo 5.** 1978 yılında Bolu’da eğitim faaliyetleri yürüten kurumlar, öğrenci ve öğretim elemanı olan öğretmenlerin tablosu (Almanak Türkiye 1978 kitabından alınan verilere uygun bir şekilde hazırlanmıştır)..... 31
- Tablo 6.** 3 Aralık 1948 tarihinde yayınlanan Tebliğler Dergisi sayısında öğretmen okullarında okutulan dersler ve bunların haftalık tutarlarının belirlenmesi konusunda 240 sayılı alınan karardaki verilerden yararlanılarak hazırlanmıştır. 51

KISALTMA VE SEMBOLLER LİSTESİ

BG	: Bolu Gazetesi
İÖÖİY	: İlk Öğretmen Okulları İdare Yönetmeliği
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
TDK	: Türk Dil Kurumu

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans eğitimimin en başından beri hem araştırmacı yönüyle hemde öğretmenlik mesleğine gösterdiği büyük özveriyle bana örnek olan, fikirleriyle bana yol gösteren, araştırmamın her aşamasında daima destek olan kıymetli hocam, tez danışmanım Prof. Dr. Fahri KILIÇ'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmamın şekillenmesinde eleştirileri ve önerileriyle destek veren sayın jüri üyeleri hocalarım Prof. Dr. Adnan ALTUN ve Doç. Dr. Mustafa KILINÇ'a teşekkür ederim.

Araştırmamın tamamlanması için arşiv belgelerine ulaşmamı sağlayan ve kaynakları bulmamda yardımcı olan sayın hocam Prof. Dr. Nuray ÖZDEMİR TİRYAKİ'ye ve kendi kişisel arşivini, okul yıllarının fotoğraflarını benimle paylaşan Sabiha ARIKAN'a çalışmama verdikleri destek için teşekkür ederim.

Lisans öğrenimimden itibaren bana destek olan, yüksek lisans sürecimde de aynı desteği hiç esirgemeyen kıymetli hocam Dr. Öğr. Üyesi Eylem TEKEMEN ALTINDAŞ'a teşekkür ederim.

Araştırma sürecinde destek olan kıymetli meslektaşım Cihan ERTURAL'a ve Elif SAĞLIK'a, bana daima sonsuz inancı olan sayın öğretmenim Hikmet AKÇAL'a, benden maddi ve manevi desteğini hiç esirgemeyen aileme ve kardeşim Zeynep Eylül'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

1. GİRİŞ

Tarih boyunca insanlar elde ettikleri tecrübeleri sonraki nesillere aktararak birikimli bir ilerleme kaydetmiştir ve nesiller gelişmiştir. Toplumsal kültürün devamlılığı, kişinin toplum ile uyumuna yönelik çalışma, araştıran, üreten ve duyarlı olan insanı yetiştirme planı eğitimin en temel toplumsal işlevini göstermektedir (Ekici, 2017, s. 30).

“Eğitim” kelimesi, ilk defa “terbiye” karşılığı olarak 1935’te yayımlanan Türkçeden Osmanlıcaya Cep Kılavuzu adlı yeni sözlükte yer almıştır. Sözlükte, “maarif” kelimesinin anlamına “bilimler” ve “kültür” karşılığı verilmiştir. Kaşgarlı Mahmut’un eseri olan Divan-ü Lügat-it Türk eserinde ise ses ve anlam değişiklikleriyle kullanıma alınan “eğitim” kelimesinin etimolojisi, eski Türkçede ig, igid, igid-mek şeklinde köklerine ayrılmakta ve hayvan beslemek, yetiştirmek şeklinde kullanılmıştır. (Gündüz, 2023, s. 1).

Günümüzde eğitim kelimesi Türk Dil Kurumu’na göre; “Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye” anlamına gelmektedir. (Türk Dil Kurumu, 2022).

Osmanlı Devleti’nde eğitimde modernleşme hareketinin II. Mahmut döneminde başlatıldığı kabul edilir. Bu yenilikler Tanzimat ve Islahat Fermanları ile sürdürmüştür. Osmanlı modernleşmesinde eğiticinin önemini vurgulamak için ilk adım 16 Mart 1848 tarihinde Darülmuallimin-i Rüşdi açılmasıyla atılmıştır. 1851 yılında ıslaha girmiş olsa da bu süreç 1861 yılına kadar sürmüştür. 1869 tarihinde yürürlüğe giren Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile Öğretmen yetiştirme niteliklerinin ve mesleki itibarlarının artırılması için uğraşlar verilmiştir. (Altın, 2008, s. 275). II. Abdülhamit’in iktidarı boyunca modern eğitimin temelleri atılmıştır. Meşrutiyet’in ilanı ile eğitimde modernleşmede büyük bir ivme kazanılmıştır.

Osmanlı Devletinin sona ermesine yol açan I. Dünya Savaşının ardından başlayan kurtuluş mücadelesi sonucunda 29 Ekim 1923 tarihinde yeni Türk Devleti kurulmuştur. Yeni Türk devletinin temelini oluşturan eğitim politikası milli bir

eğitim sisteminin kurulması üzerine benimsenmiştir. Eğitimin en önemli yapı taşı öğretmendir. İyi eğitim iyi öğretmenler tarafından sürdürülebilir. Bu nedenle bir okul yalnız içerisinde bulunan öğretmenler kadar iyi olabilir (Kavcar, 2002, s. 2).

Mustafa Kemal Atatürk'ün "Öğretmenler yeni nesil sizlerin eseri olacaktır" sözünde belirttiği üzere yeni devletin temellerinde öğretmen yetiştirme ve eğitimin niteliğini arttırmak temel eğitim hedeflerinden birisi olmuştur. Bu nedenle Cumhuriyet döneminde öğretmen yetiştirmeye oldukça önem verilmiştir. Bu amaçla pek çok öğretmen okulu, eğitim endüstrileri, köy enstitüleri, açılmıştır. Köy enstitülerinin 1954 yılında kapatılmasının ardından öğretmen yetiştirme modeli de değişikliğe uğramıştır. Ülkenin öğretmen ihtiyacını karşılamak için öğretmen okulları açılmaya başlamıştır.

Bu çalışmada Türkiye'de çağdaş anlamda öğretmen yetiştirmenin durumunu tespit etmek amacıyla Bolu Erkek Öğretmen Okulu incelenmiştir. Okulun tarihsel gelişim süreci, fiziki durumu ve yapısı, eğitim-öğretim faaliyetleri, eğitimci kadrosu ve mezunları hakkında ulaşılabilecek olan bilgilerin tümüne ulaşılmış, çalışmamızda toplanmıştır.

1.1 Araştırmanın Problem Durumu

Eğitim, kişinin davranışlarında kendi yaşantısı ile ya da kasıtlı olarak değiştirme sürecidir (Kızılloluk, 2013, s. 5). Eğitim kişinin bütün hayatı boyunca devam eder. Okul dışında ya da içinde hayat boyu edilmiş olduğu tecrübelerin tümünü kapsadığı söylenmektedir. Bazen eğitim ve öğretim birbirinin yerine kullanılabilir. Eğitim verdiği zaman ya da mekân açısından kapsamlı, süreli ya da çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Öğretimde zaman ya da ortam kadar öğretmenin, öğrencinin ailesinin, öğrencilerin beklentileri de süreç içinde oldukça büyük bir rol oynar (Helvacı, 2009, s. 5).

Öğrencilerin bilişsel ya da duyuşsal yeteneklerinin en etkili bir biçimde kullanılmış olduğu ortamın eğitim kurumu olduğu söylenmektedir (Topkaya, 2016, s. 638). Eğitim-öğretim programlı olarak yapılması gerekir. Bunun sebebi toplumların ideal olarak benimsemiş oldukları eğitim amaçlarına ulaşmaları, bu husustaki çalışmaları programlara uygun olarak sürdürmelerine bağlıdır. Eğitim, Milli Eğitim'in ya da kurumun hedeflerinin gerçekleşmesine dönük bütün eylemleri kapsar (Büyükkaragöz, 1997, s. 1).

Cumhuriyet dönemi içinde milli eğitime yönelik olarak hazırlanacak olan eğitim uygulamaları, verilecek olan eğitimler, köy ya da şehir okullarına yönelik müfredat uygulamaları ülkenin kalkınmasında etkili olmuştur. Eğitimin geliştirilmesi için pilot uygulamalar yapılmış köy muallim okulları Milli Eğitimin ya da kurumlarının hedeflerini gerçekleştirmek amacıyla düzeltilmiştir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında Türkiye’de yurttaşların büyük bir kısmı çiftçilikle uğraşır, nüfusun 3/4’ü köylerde yaşar, coğrafi durumu ya da iklimi sebebi ile tarım ürünleri yetiştirerek hayatlarını idame ettirmiştir. (Wofford, 1952, s. 12). Nüfusunun büyük çoğunluğu kırsal alanda yaşayan köylü kesimi oluşturan toplumda köy ve köylü eğitimi büyük önem arz etmiştir. Cumhuriyetin ilan edilmesinin ardından önceki toplum yapısından farklı bir toplum inşa edilmeye çalışılmıştır. Okur yazar oranının arttırmak için okullaşma ve öğretmen ayısını arttırılması amaçlanmıştır. Özellikle öğretmen yetiştirme ile olarak geniş kapsamlı programlar düzenlemeye başlanmıştır (Wofford, 1952, s. 21).

Cumhuriyet döneminde kurulmaya başlanılan öğretmen okulları ile ilgili olarak çeşitli araştırmalar bulunmaktadır. Ancak araştırma yaptığımız “Bolu Erkek Öğretmen Okulu” hakkında herhangi bir akademik çalışmaya rastlanmamıştır. Bu konuda “Osmanlı’dan Cumhuriyete Bolu Merkezde Eğitim Kurumları” isimli yüksek lisans tezi, “Tanzimat’tan Cumhuriyete Bolu’da Eğitim Kurumları” isimli araştırma makalesi ve “Bolu Erkek Öğretmen Okulu ve Eğitim Enstitüsü- Sisler Arasından (1972-1980)” isimli kitap çalışması yer almaktadır. Bolu Öğretmen okulları konusunda yeterli bir çalışma yapılmadığı için bu konuda kapsamlı bir araştırmaya ihtiyaç olduğu anlaşılmaktadır.

1.1.1 Problem Cümlesi ve Alt Problemler

Erkek öğretmen yetiştirme toplumun ilerlemesine nasıl etki etmiştir?

- Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Bolu'da hangi eğitim kurumları eğitim öğretim faaliyetlerinde bulunmuştur?
- Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nun kente katkıları nelerdir?
- Bolu Erkek Öğretmen Okulu mezunu öğretmenlerin Türk eğitimine katkıları nelerdir?
- Türkiye Cumhuriyeti'nin öğretmen yetiştiren eğitim kurumlarından olan Bolu Erkek Öğretmen Okulunun, günümüzdeki öğretmen yetiştirme okulları ve programları arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları nelerdir?

1.2 Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmanın amacı; ülkemizde öğretmen ihtiyacını karşılamak amacıyla kurulmuş olan erkek öğretmen okullarının tarihi gelişimlerini, bu okulların işleyişini gün ışığına çıkarmak ve de eğitime vermiş olduğu hizmetleri ortaya koymaktır. Özelde ise Bolu ilinde bulunan Erkek Öğretmen Okulu yer almaktadır. Öğretmen okullarının her açıdan donanımlı öğretmen yetiştirebilmek gibi mühim bir sorumluluğu ve hizmeti bulunur. İlk köy öğretmen kursları ile başlayan, köy enstitüleri ile devam eden süreci öğretmen okulları takip etmiştir. Bahsetmiş olduğumuz önemi gün yüzüne çıkarmak amacıyla Bolu Erkek Öğretmen Okulu tez araştırmasına dahil edilip üstünde durulmuştur. Eğitim-öğretimin gelişimi yolunda öğretmen yetiştiren kurumlardan biri olan Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nun tarihsel gelişimi, okulun eğitsel işleyişi ve hizmetleri, okulun eğitim kadrosu ve mezun faaliyetlerini ortaya çıkartmaktır.

Öğretmen yetiştiren bir kurum olan Bolu Erkek Öğretmen Okulunun önemli misyonu tez çalışması olarak ele alınmıştır.

1.3 Sınırlılıklar

Araştırma kapsamı olarak Bolu ilinde 1948-1965 yılları arasında faaliyet gösteren Hisar Tepesi'ndeki okul ile 1966-1974 yılları arasında Bolu Eğitim kampüsüne taşınış olan Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nun kuruluştan kapanışa kadar tarihçesi, eğitim-öğretim planı, idarecileri, öğretmenleri, öğrencileri ve okulun kültür sosyal faaliyetleri üzerine bilgilerine yer verilmiştir.

1.4 Tanımlar

Eğitim: Öğrencilerin ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini alması için gerekli olan beceri, bilgi ya da anlayışları elde etmesini, kişiliklerine geliştirmelerine okul içerisinde ya da dışarısında, direkt olarak ya da dolaylı bir şekilde katkıda bulunma (Türk Dil Kurumu, 2022).

Sıbyan Mektebi: İslam ülkelerinde ve de özellikle Osmanlılarda öğrencilere ana eğitimin verilmiş olduğu mekân (TDV İslam Ansiklopedisi, 2022).

Rüştiye Mektebi: Osmanlı Devleti'nde Tanzimat Döneminde açılmış olan ve sıbyan mektebinin üstünde bulunan batılı tarzda eğitim veren kurumudur (Taştekin, 2019, s. 1162).

İdadi: Yüksek eğitim kurumlarına öğrenci hazırlayan ve günümüzde lise öğrenimine denk gelen okullardır (Kılıç & Tarhan, 2014, s. 169).

Darülmualimin: Darülmualimin, Sultan Abdülmecid devrinde, 16 Mart 1848 tarihinde, rüştiyelere erkek muallim yetiştirmek için açılmış olan mekteptir (Yeşil, 2020, s. 38).

2. ARAŞTIRMANIN KURAMSAL TEMELİ VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1 İslamiyet Öncesi Türklerde Eğitim ve Eğitici

İslamiyet öncesi Türk yaşantısına bakıldığında eğitim kavramı daha çok yaşamın getirdiği koşullar çerçevesinde gelişmiştir. Devlet teşkilatlanması ve yönetimi, konar göçer yaşantı, Tengrici inanç eğitimi şekillendirmiştir. Eğitim öğretim faaliyetleri ve bilimsel yaşantıya örnek olarak ise Türklerin oluşturdukları takvim yapısı verilebilir. Buna ek olarak nesillerin atalarından örnek alınabilmesi için taşlara kazınan ve gittikleri yerlere dikilen kitabeler, Türk toplumunun içinde büyük bir okuryazar kitlenin olduğunun göstergesidir (Kafesoğlu, 1999, s. 339-340). Eğitim küçüklükten başlar çocuklar koyuna bindirilir, okla kuş ve fare vurmaya çalışırlardı (Ekici, 2017, s. 77). Bütün bu eğitim yaklaşımları pratik yollarla öğretilmekteydi. Sık yer değiştiren yaşam tarzı nedeniyle daha çok günümüz yaparak yaşayarak eğitim modeline benzerliğinden bahsedebiliriz. Eğitim hususunda ise eğitici rolü ilk olarak aileye sonrasında ise toplum içerisinde kendini yetiştirmiş kişilere bırakılmaktaydı. İslamiyet öncesi Türk yaşantısında genelde töre gelenekleri gereği askeri teşkilatlanmanın daha gelişmiş bir düzeyde olduğu görülebilir. Eğitim kavramı ise her ne kadar sosyal devlet anlayışı çerçevesinde gelişmişlik göstermişlarsede eski Türklerde henüz devletin halkına ulaştırması gereken bir hizmet olarak görülüyordu. Gençlerin eğitiminden ilk öncelikle aile sorumludur (Ekici, 2017, s. 78).

2.2 İslamiyet Sonrası Türklerde Eğitim ve Eğitici

Türklerin din olarak İslamiyet'i benimsemesinden sonra yaşamlarında köklü değişiklikler meydana gelmiş, ilk kez düzenli eğitim veren eğitim kurumları bu dönemde kurulmaya başlamıştır (Ekici, 2017, s. 79). Bu temel eğitim kurumları ile birlikte Türklerin İslamiyet'i kabulünden sonra medreseler eğitimin temel yapı taşını oluşturmuştur. Özellikle Selçuklu Devleti döneminde kurulmuş medreseler eğitim öğretim faaliyetlerinde ön plan çıkmıştır. Vezir Nizamülmülk, Nizamiye Medreselerini kurmuştur. Dönemindeki ve daha sonra gelen Türk devlet adamlarının yetişmesinde önemli rol oynamıştır (Yılmaz, 2011, s. 93). Eski Türk geleneklerine benzer olarak İslam sonrası dönemde "Ahilik" kavramı ortaya çıkmıştır. Ekonomik yönü de ağır basan bu yapıda uygulamalı mesleki öğretim gerçekleşmiştir. Mesleki eğitimde iş kolunun uzmanları görev alırken, akademik ve

bilimsel eğitim alanında medrese çıkışlı müderrisler rol almaktaydı. Saray içi eğitimde ise yine saray içinde eğitim öğretim almış saray çıkışlı kişiler tercih edilebilirdi. Osmanlı'da bu müessese Enderun olarak adlandırılabilir.

2.3 Osmanlı Devleti'nde Eğitim

Osmanlı Devleti döneminde eğitim kurumları oldukça çeşitlilik göstermiştir ve bu çeşitlilik, toplumun farklı kesimlerine hitap eden çeşitli yapıları içermiştir. İşte bu dönemde öne çıkan bazı önemli eğitim kurumları şunlardır;

- *Medreseler:* Medreseler, İslam hukuku, fıkıh, tefsir, hadis ve diğer dini bilimlerin öğretildiği kurumlardı. Bu kurumlar, din adamları, hukukçular ve devlet görevlileri için önemli bir eğitim merkeziydi. Medrese eğitimi, İslami ilimlerin yanı sıra fen bilimleri, edebiyat ve felsefe gibi alanlarda da veriliyordu.
- *Sıbyan/Mahalle Mektepleri:* Temel okuryazarlık ve matematik bilgilerini öğretmek amacıyla kurulan sıbyan ve mahalle mektepleri, toplumun her kesimine ulaşan yaygın eğitim kurumları arasındaydı. Bu okullar, çocukların ilk eğitimlerini aldığı yerler olarak önemli bir rol oynuyordu.
- *Enderun Mektebi:* Saray içinde yer alan Enderun Mektebi, devlet adamı yetiştirmek amacıyla kurulmuştu. Bu seçkin eğitim kurumunda öğrencilere hem teorik hem de pratik eğitim verilirdi. Enderun, devletin üst kademelerinde görev alacak kişilerin eğitim gördüğü prestijli bir kurumdu.
- *Şehzadegan:* Şehzadelerin eğitimi için özel olarak kurulan Şehzadegan, geleceğin padişahları ve yüksek dereceli devlet adamlarını yetiştirmeyi amaçlıyordu. Burada şehzadelere kapsamlı bir eğitim verilerek devlet yönetimine hazırlanırlardı.
- *Yaygın Eğitim Mekanları:* Toplumun geniş kesimlerine hitap eden yaygın eğitim kurumları arasında camiler, mescitler, tekkeler, zaviyeler, ahi teşkilatları, kütüphaneler, sahaflar, kitapçı dükkanları, kervansaraylar ve kahvehaneler bulunuyordu. Bu mekanlar, halkın bilgiye erişimini sağlamak ve toplumsal eğitim düzeyini artırmak amacıyla kullanılıyordu. Camiler ve mescitler dini eğitim merkezleri olarak hizmet verirken, kütüphaneler ve sahaflar, okuma alışkanlığını teşvik ediyordu. Kahvehaneler ise sosyal buluşma noktaları olarak bilgi paylaşımını sağlıyordu. (Akyüz, Türk Eğitimi Tarihi, 2007)

Eğitmen ihtiyacı, genellikle Enderun ve medreselerden mezun olan ya da bu kurumlardan yetişmiş kişiler tarafından karşılanıyordu. Bu eğitim kurumları,

Osmanlı Devleti'nin kültürel ve entelektüel gelişimine büyük katkıda bulunmuştu. Eğitim sistemi hem örgün hem de yaygın eğitim kurumları aracılığıyla toplumun farklı kesimlerine ulaşarak geniş bir bilgi ve eğitim yelpazesi sunuyordu. Bu yapı, Osmanlı toplumunun kültürel ve sosyal dokusunun şekillenmesinde önemli bir rol oynamıştır. (Gündüz, 2011, s. 119).

Osmanlı Devleti döneminde örgün eğitim kurumları, toplum eğitimi üzerine çalışmıştır. İlk eğitim ve öğretimin yapıldığı yerlerden biri Sıbyan Mektebi'dir. Bu mektepler, çocukların eğitimi için kurulmuştu ve klasik İslam medeniyetindeki "küttab" adı verilen okulların devamı niteliğini taşımıştır. Ayrıca bu okullar, dârü't-ta'lim, dârü'l huffaz, taş mekteb veya sadece mekteb adlarıyla da anılırdı. Bu mektepler, temel okuryazarlık, matematik ve dini bilgileri öğretmek amacıyla hizmet veriyordu. Toplumun farklı kesimlerine ulaşan yaygın eğitim kurumları arasında yer alıyordu. Aynı zamanda Osmanlı Devleti'nin kültürel ve entelektüel gelişimine katkıda bulunmuştur. (Tozduman Terzi, s. 109).

Çoğunlukla vakıflarla kuruldukları gibi bağımsız bir şekilde de kurulabilmekteydi. Bu okullar genellikle özel şahıslar tarafından veya vakıflar aracılığıyla kurulurken, taşrada halkın desteği ile kurulmaktadır (Şanal, 2012, s. 225).

"Maarif-i Umumiye Nizamnamesi"'nin 1869 yılında yayınlanmasıyla sıbyan okulları ve rüştiyeler ilköğretim kurumu olarak kabul etmiş, her mahalle ve köye sıbyan mektebi ve her 500 hane için kasabalara rüştiyelerin kurulması kararlaştırılmıştır (Taşdemirci, 2010).

II. Mahmut döneminde açılan rüştiyeler, devamında gelen idadi yapıları ile halkın örgün eğitimi gerçekleştirilmiştir. Bunun haricinde Osmanlı Devleti'nin varlığı devam ederken eğitim öğretim ihtiyacını karşılayan kurumlar;

- Medreseler
- Askeri Okullar
- Mekteb-i Mülkiye, Mekteb-i Tıbbiye, Mekteb-i Hukuk
- Mesleki ve Teknik Eğitim Kurumları

2.4 Osmanlı Devlet'inde Erkek Öğretmen Yetiştirme

Osmanlı Devleti'nde ilkokul öğretmeni yetiştirme konusunda yapılan çalışmalar II. Mehmet zamanına uzanır. Fatih, Eyüp ve Ayasofya medreselerinde, sıbyan mektebi, muallimi olacaklar için farklı bir eğitim öğretim öngörmüştür. Fakat bu dönem sonrası alanda bir yenilik, ilerleme ve gelişme olmamıştır. Daha

sonraları sıbyan okullarında öğretmenlik yapacak olanların medreselerden mezun olmasının yeterli görülmesi bu okulların uzun yıllar dini yapı taşımasına neden olmuştur (Cenan, 2015, s. 66).

Osmanlı Devleti öğretmen yetiştirebilmek amacı ile okul açma düşüncesinin ortaya çıkması Tanzimat dönemine rastlamaktadır. Lakin daha önceki zamanlarda da "müderris" genel manada öğretmenlerin karşılığı olarak karşımıza çıkmaktadır. Tanzimat dönemi eğitim hareketlerinin ilk ihtiyacı, yeni açılan okullarda istenilen eğitimi verecek nitelikte olabilecek öğretmenler olmuştur. Özellikle yeni eğitim anlayışını benimsemiş ve yenilenen teşkilat yapısına uyum gösterebilecek öğretmenler, sistemin başarıya ulaşması için vazgeçilemez gerekliliklerin başında bulunmaktaydı. (Koçer, Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme Problemi (1848-1967), 1967, s. 9).

Tanzimat'ın ilan edilmesinin ardından II. Mahmud devrinin son dönemlerinde açılmış olan rüştiye mektebine muallim yetiştirmek maksadıyla 16 Mart 1848 tarihinde Sultan Abdülmecid döneminde İstanbul'un Fatih semtinde Darülmuallimin ismi ile bir Muallim Okulu açılmıştı. Üç senelik olan bu okulun ilk müdürü Ahmet Cevdet Paşa'dır. II. Mahmut döneminde atılan bu adımlar aslında Osmanlı Devleti için ilk ciddi öğretmen yetiştirme programının da başlangıcı olmuştur. II. Mahmut döneminde kanunname ile hangi medresenin ne tür dersleri okutacağı belirlenmiş böylece devlet eğitim sistemi yönetimine direkt katılmıştır (Şahin, 2015, s. 95).

Darülmualliminler için 1 Mayıs 1851 tarihinde bir Nizamname kaleme alan *Ahmet Cevdet Efendi* Padişah Abdülmecit'e sunmuştur. Padişahın ve meclisin onayından geçen Nizamname yürürlüğe alınmıştır. (Özkan, 2018, s. 6). Bu gelişmenin ardından Ahmet Cevdet Efendi "Paşa" olarak kayıtlara geçmiştir. Ahmet Cevdet Paşa hazırladığı ilk Darülmuallimin Nizamnamesi 21 Mayıs 1852 yılında yürürlüğe girmiştir. Bahsi geçen nizamnamede Darülmuallimin' in mali ya da idari teşkilatının yanı sıra okula kabul koşullu, okul içerisinde okutulacak olan dersler ya da mezunların durumu ele alınmaktadır. Verilecek olan dersler arasında öğretmenlik mesleği için gerekli olan pedagoji dersleri yer almaktadır. Ancak bu derslere daha sonraki uygulamalarda yer verilmemiştir (Öztürk, 1993). Bütün bu düzenlemeler ile Osmanlı Devleti'nde ilk modern öğretmen yetiştirme kurumu faaliyetlerine başlamıştır.

2.4.1 Darülmualimin (Erkek Öğretmen Okulu)

Osmanlı Devleti özellikle XIX. Yüzyılda pek çok açıdan sıkıştırılmış bir vaziyette kendini yenileyemez ve dünyadaki gelişmeleri takip edemez hale gelmiştir. Bu sürecin içerisinde Osmanlı Devleti yeni kurumlara, yeni yapılara ihtiyaç duymuştur. XVIII. Yüzyılın ilk çeyreğinden sonra başlatılan batılılaşma ve modernleşme çalışmaları içinde önce askeri alanda, daha sonra sivil alanda yeni okullar açılmıştır (Koçer H. A., 1991). Ahmet Cevdet Paşa'nın gayretleriyle hazırlanan Darülmualimin Nizamnamesi ile öğretmen yetiştirmek için yenilikçi okul açılmıştır.

Eğitimin geliştirilmesi mevzusunda Osmanlı Devleti'nde sivil eğitimin büyük bir kısmında yer alan medrese öğretim elemanları yerine modern öğretmenler yetiştirmek amacıyla okul açılmıştır. Açılan yeni okulun temel amacıysa sivil ortaöğretimin ilk basamağında olan rüştiyelere nitelikli öğretmen yetiştirmek olmuştur.

Darülmualimin bir amacı olmalıydı, açılış ile ilgili belgelerde, okullarda çocuklara okutulan derslerin “kolay ve etkili öğretim yöntemlerinin” de kendilerine öğretildiği ve bunları uygulayan öğretmenler yetiştirileceği belirtilmiştir. (Akyüz, 2007, s. 177). Dönemin yöneticileri ülkenin ve halkın ilerlemesinin nitelikli eğitim ve eğitmenlerle olacağını farkındalardır. Nitelikli eğitmen yetiştirme konusu Osmanlı Devleti'nde özellikle XIX. Yüzyılda önemli bir konu haline gelmiştir. Darülmualimin eğitim bilimlerinin önemini farkında varılıp kurumsallaştırılması yolunda Tanzimat döneminde atılan ilk önemli adımdır. Kurumun 1851 yılında hazırlanan nizamnamesine göre ilk dersin “ders verme ve öğretim yöntemi” olması önemli bir durum çıkartır (Akyüz, 2007, s. 178).

Okulun işleyiş yönetmeliğinin olması durumu teşkilatlı bir eğitim yapısının daha iyi sonuç getireceğinin göstergesi olacaktır. Sıbyan okullarına öğretmen yetiştirmek için 1868'de İstanbul'da Darülmualimin-i Sıbyan açıldı. Darülmualimin devam eden süreçte ise Darülmüallimin-i Rüşdi adını aldı (Karagöz, 2017, s. 91).

2.4.2 Darülmualimin-i Sıbyan

Darülmualimin'in açılmasından sonra sıbyan mektebinin buraya dahil edilmesi üstüne bu okulların da muallim ihtiyacını karşılamak amacı ile 1868 yılında Darülmuallim-i Sıbyan ismi altında iki senelik bir muallim okulu daha açılmıştır. İstanbul'un Beyazıt semtinde bulunan metruk Matbaa-i Amire' de

öğretime başlamış olan bu okul da eskiden beri sıbyan mektebinde okutulmakta olan elifba, Kur'an-ı Kerim, tecvit ile ilmi hal dersi ile coğrafyaya giriş ve ahlak ile usul-i tedris adı altında öğretim metodu dersine yer verilmiştir. Bütün bu derslerin yanında tarih, Türkçe, hesap, hendese ve yazı dersleri de eklenmiştir (Karagöz, 2017, s. 92). Açılan okul nitekim II. Meşrutiyet'e kadar medrese zihniyetinden ayrılamamıştır.

Muhallif kesmin baskıları sonucunda okul bir süre kapatılmıştır. Ancak, 1869 yılında Sultan Abdülaziz döneminde yayımlanan Maarif-i Umumiye Nizamnamesi'nin ardından, 1872 yılında daha önce kapatılan okul yeniden açılarak faaliyete geçmiştir. Eğitim programlarının geliştirilmesi görevlerinden biri, İstanbul'da bulunan Darülmuallimin-i Sıbyan'a verilmiştir. Mevcut öğretmenlerin, eski yöntemlerle eğitim verenlerin yeni eğitim-öğretim metotlarına uyum sağlayabilmesi için, 1874 yılında İstanbul, Eyüp, Galata ve Üsküdar'daki sıbyan mekteplerine bağlı olarak Numune Mektebi açılmıştır. Ayrıca, 1882 yılında benzer bir girişim daha yapılmış ve hizmet içi eğitim için Darülameliyat kurulmuştur. Bu girişimler, öğretmenlerin mesleki gelişimini desteklemek ve eğitim kalitesini artırmak amacıyla gerçekleştirilmiştir. (Ünal & Birbudak, 2013).

Maarif-i Umumiye Nizamnamesi'nde muallim mektebi konusu ana hatlara bağlanıp muallim yetiştiren yerlerin çoğunun bir çatı içerisinde toplanmasına çalışılmıştır. İstanbul özelinde başlayan eğitim atılımı ilerleyen yıllarda taşraya da geçmiştir. I. Dünya Savaşı'nın ardından kapatılan okulların bir kısmı İlköğretmen Okulu olarak Cumhuriyet döneminde devam etmiştir (Şanal, 2012, s. 92).

2.4.3 Darülmuallimin-i Aliye

Büyük ölçüde Fransız maarifinden uyarlanan ve 1869 yılında yürürlüğe konulan Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile okulların derecelendirilmesi yapılmıştır. Buna göre okulların farklı ihtiyaçlarına ve derecelerine göre İstanbul'da bir öğretmen yetiştirme okulu açılması kararlaştırılmıştır (Ekici, 2017, s. 92). İçerisinde idadi, rüştiye, sultani şubesi olan ve de Büyük Darülmuallimin ismi verilen bu okulun her şubesi fen ya da edebiyat koluna ayrılmaktaydı ve nizamname gereğince her bir şubenin öğretim zamanı, okutulacak olan dersler, talebelerin uyacağı kurumlar belirlenmiştir (TDV İslam Ansiklopedisi, 2022).

Büyük Darülmuallimin 1870 yılında yalnızca rüştiye şubesi açılmıştır. İdadi şubesi ise 1874 tarihinde açılmıştır. Sıbyan şubesi ise bu tarihte buraya bağlanmıştır. Temelde İptidai, rüştiye ve idadi bölümleri bulunan okulda iptidai

şubesi 2 yıl diğer şubeler ise 3 yıl eğitim vermekteydi (Karagöz, 2017, s. 93). Bununla birlikte bu şube fen, edebiyat koluna ayrılıyor ve okul yatılı durumuna geliyordu. Yeni kanuna göre sıbyan bölümü en kısa zaman içerisinde öğretmen yetiştirmek amacıyla "dârü'l ameliyat" (hızlandırılmış) biçimine 1883 yılında gelmiştir, böylelikle de geçici bir çözümle öğretmen ihtiyacının karşılanması çalışılmıştır. Sıbyan bölümü 1884 ile 1885 senelerinde yeniden eski şekline bürünmüştü. 1882 tarihinde Mizancı Murat Bey tarafından ıslah edilmiş ve o tarihinden başlayarak taşrada Kosova, Sivas, Halep, Bursa, Selanik, Aydın, Vilayet Darülmualliminleri öncelikle Bosna, Girit ve Konya'da (1875) açılırken; bu okullar 1882-1890 seneleri arasında Sivas, Bursa, Amasya, Kastamonu, Kudüs, Trabzon, Edirne'de daha sonra da Selânik, Kosova, Manastır, Aydın, Halep, Elazığ, Erzurum, Musul, Van ve Bolu vilayetlerine yayılmıştır (Akyüz, 2007, s. 216).

Darülmuallimin mezunu olmayan taşrada bulunan muallimlerin bir süre zarfında burada açılan Darülmuallimin bölümlerine devam edip eksikliklerini gidermeleri gerekmektedir. Ülke içinde bulunan Darülmuallimin sayısı 1905-1906 öğretim senesinde 36'ya yükselmiştir. Bahsetmiş olduğumuz mekteplerin ihtiyaçları genelde merkezden karşılanmaktaydı. Bununla beraber kendileri mahalli imkanlardan da yararlanıyordu. Örneğin taşra da eski medrese evlerinden müderris ya da talebelerinden istifade yoluna gidip "Medrese-i Muallimin" ismi ile birtakım okulların açılmasına teşebbüs edilmişti. Bahsi geçen konunun bir örneği, 1 Eylül 1906 Bursa'da yatılı olarak açılmış olan okuldur (Delil & Ömer Faruk, 2013, s. 337).

Bununla beraber daha 1896 senesinde "Muallim İmam ya da İmam Muallim" yetiştirmek amacı ile sancak merkezlerinde Darülmuallimin açılması düşüncesinin olduğu, bu biçimde muallim yetiştiren okulların da açıldığı görülmektedir (Kodoman, 1991, s. 241).

Kurumun temeli, Darülfünun bünyesindeki Darülmuallimin-i Aliye'ye dayanmaktadır. Kuruluş aşamasında, Fransız Yüksek Öğretmen Okulu olan "Ecole Normale Supérieure" örnek alınmıştır. 1934 yılında okulun ismi Arapça ifadelerden Türkçeye çevrilmiş ve 'Yüksek Öğretmen Okulu' adıyla eğitim faaliyetlerine başlamıştır. Öğretmen okullarının açılmasının ardından 1940'lı yıllarda tıp fakültesi de dahil olmak üzere birçok fakülte sınavsız öğrenci kabul ederken, Yüksek Öğretmen Okulu öğrencilerini sınavla almıştır. Bu durum, liselerin başarı seviyesinin bu okula öğrenci yerleştirme oranıyla ilişkilendirilmesine neden

olmuştur. Yüksek Öğretmen Okulu, 1954-1955 öğretim yılına kadar kendi türünde tek okul olarak öğretmen yetiştirme işlevini sürdürmüştür. Ancak, 1978 yılında bu kurumlar kapatılmıştır. (Taştekin, 2019, s. 1162).

Yüksek Öğretmen Okulu olarak hayatına devam eden okulda özellikle Satı Bey döneminde köklü değişiklikler yapılmıştır. Öğretmen adaylarına eğitim öğretiminin yanı sıra mesleki eğitim ve öğretimde verilmesi sağlanmıştır. Okul 1912’de başlıgımızdaki bölümün adını almıştır. Programda genel değişiklikler meydana gelmiş, genel bilgi ve kültür derslerinin yanına resim, müzik, beden eğitimi, eliş ve pedagojik formasyon dersleri eklenmiştir (Karagöz, 2017, s. 93).

2.4.4 Osmanlı Devleti’nde Eğitim ve Eğitici Genel

Değerlendirmesi

Genel bir bakış açısıyla Osmanlı Devleti’nde öğretmen yetiştiren kurumlar; 1848’de Ortaöğretmen Okulu (Darülmuaallimin-i Rüşdi), 1868’de Erkek İlköğretmen Okulu (Darülmuaallimin-i Sıbyan), 1870’te Kız Öğretmen Okulu (Darülmuaallimat), 1891’de Yüksek Öğretmen Okulu (Darülmuaallimin-i Âliye), 1913’te Anan Öğretmen Okulu (Ana Muallim Mektebi) açılmıştır (Abazaoğlu, Yıldırım, & Yıldızhan, 2016, s. 143).

Osmanlı Devleti’inde XIX.yüzyılda öğretmen yetiştirmenin üzerinde durulmuştur. Açılan kurumlar, yayınlanan nizamnameler, gerçekleştirilen ıslahatlar buna ilişkin örnek teşkil edebilir. Osmanlı Devleti’nin yıkılışına yakın olduğu zaman döneminde, yaşanan birçok askeri, siyasi, sosyal ve ekonomik sorunlara karşı, öğretmen yetiştirme konusunun ele alınması, bu dönemde öğretmenlik mesleğinin öneminin devletin selameti için ne denli önemli olduğuna kanıt olarak gösterilebilir. (Kuru & Uzun, 2008, s. 212).

Ayrıca *Darülmuaallimat* kurumu da Osmanlı’da kız öğretmen yetiştiren bir kurum olarak faaliyetlerini yürütmüştür. Millî Mücadele döneminin Cumhuriyet ile taçlandırılmasının ardından yeni kurulan ülkede yine aynı konu üzerinde sıkça durulmuştur.

2.5 Cumhuriyet Döneminde Eğitim

Cumhuriyet’in ilanından önce belki de yeni kurulacak olan ülkenin ilk eğitim hamlesi 15-22 Temmuz 1921 tarihinde Ankara’da tam da Kütahya-Eskişehir Savaşları sırasında düzenlenen Maarif Kongresi ile atılmıştır. Ülkenin dört bir yanından eğitimin paydaşları Ankara’da toplanmış tüm tesirlerden uzak yeni, çağdaş ve en önemlisi milli bir eğitim sisteminin oluşturulması kararlaştırılmıştır

(Kılıç, 2019, s. 194). Mustafa Kemal Paşa cepheden gelip, özet bir açılış konuşması yapmış olduğu bu kongrede, "Şarktan ve Garptan gelen bütün tesirlere karşı milli maarif" ilkesini ortaya koyup Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin eğitim sisteminin hangi esaslara dayanacağını söylemiş ve bu hususta öğretmenleri göreve davet etmiştir (Binbaşoğlu, 1995, s. 139).

Eğitim politikalarının belirlenmesi için Maarif Vekili Safa Bey zamanda ülkenin akademik camiası 15 Temmuz – 15 Ağustos tarihlerinde I. Heyet-i İlmiye'de toplanmış eğitim alanında yeni düzeltmeler yapmak için birtakım kararlar alınmış lakin siyasal rejimde görülen birtakım belirsizlikler sebebiyle bu kanuna dahil olamamıştır (Koçer, Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme Problemi (1848-1967), 1967, s. 66). Cumhuriyetin ilanı sonrasında daha kesin adımlar atılmıştır. 3 Mart 1924 tarihinde 430 sayılı Tevhid-i Tedrisat kanunu yürürlüğe girmiştir. Kanunun yürürlüğe girmesiyle Türkiye Cumhuriyeti'ndeki tüm eğitim kurumları Maarif Vekaleti'nde (Milli Eğitim Bakanlığı) bağlanmıştır. Hükümün yürürlüğe girmesinin hemen ardından medrese ya da sıbyan mektepleri kapatıldı (Şanal, Birinci Heyet-i İlmiye, 2009, s. 694). Nisan-Mayıs 1924 yılında toplanmış olan II. Heyet-i İlmiye okul sistemini (öğrenim basamağını) tekrardan düzenleyerek beş senelik ilkokul artı üç senelik ortaokul artı üç senelik lise sistemini (toplam olarak 11 sene) yapmıştır (Cicioğlu, 1982, s. 134).

Eğitim atılımının ardından 1924 yılında ülkeye yurt dışından uzmanlar eğitimin işleyişi ve ıslahı için davet edilmiştir. Bu bağlamda ABD'den John Dewey, Parker, W. Dickermann, John Rufi, E. Tompkins, İsviçre'den Albert Malche çalışmalarda bulunmuştur. Belçika, Kanada ve Macaristan gibi ülkelerden de çok sayıda uzman ülkeye davet edilmiştir. Hatta Darülfünun ıslahı 29 Mayıs 1932 tarihinde Malche'nin raporu doğrultusunda yapılmıştır (Karagöz, 2017, s. 97).

Atılan tüm adımlar Millî Mücadele ve Kurtuluş Savaşı'ndan başarıyla çıkmış yeni kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti'nde eğitimi iyileştirmek için yapılmıştır. Bu hususta öğretmen yetiştirme konusu cumhuriyet devrinde de önemli bir mesele olmuştur.

2.6 Cumhuriyet Devrinde Öğretmen Yetiştirme

Tanzimat Dönemi içerisinde öğretmen yetiştirmede önemli adımlar atılmıştır. Ancak II. Meşrutiyet döneminde öğretmen yetiştirmede yeni uygulamalara başlanılmıştır. Bu dönemde 1913 ile 1915 senelerinde çıkarılmış olan Darülmualimin ile Darülmualimat Nizamnameleri ile Muallim yetiştiren

kurumların yapısı yeniden düzenlenmiştir. (Unat, 2011, s. 29). Farklı kademelerde öğretmen yetiştiren okullar şu şekilde oluşturulmuştur;

- Erkek İlköğretmen Okulu (Darülmualimin-i Sıbyan) & Erkek Ortaöğretmen Okulu (Darülmualimin-i Rüşdi)
- Liseye Öğretmen Yetiştiren Orta Öğretmen Okulu (Darülmualimin-i İdadi)
- Kız Öğretmen Okulu (Darülmualimat)
- Erkek Yüksek Muallim Okulu (Darülmualimin-i Aliye)
- Yükseköğretmen Okulu ve Üniversitesi (Darmualimat-ı Aliye ve İnas Darülfünunu)

XX. yüzyılın başında Osmanlı Devleti'nde kalan 13 bölgeye yayılmış olan 17 adet ilk öğretmen okulu, 1 adet yüksek öğretmen okulu bulunmaktadır. Okullaşmanın artması ile öğretmenlik eğitimi veren okulların sayısı 1911 yılında 31'e yükselmiştir. Osmanlı Devleti'nin içerisinde bulunmuş olduğu savaş şartları nedeniyle öğretmen eğitimi üstünde 1920 senesine kadar ciddi bir artış sağlanamamıştır. (Karagözoğlu, 1993, s. 210).

Osmanlı Devleti'nde öğretmen yetiştirme, atama veya benzeri işler için düzenlemeler yapılmış fakat öğretmenlerin statüsünü belirleyen yasal düzenleme yapılmamıştır. Cumhuriyet döneminde, bu nedenle ilk olarak öğretmenliği meslek haline getirmek için çalışılmıştır. 1923 tarihindeki I. Heyet-i İlmiye'de görüşülerek 13 Mart 1924 yılında kabul edilmiş olan 439 sayılı "Orta Tedrisat Muallimi Hükmü", öğretmenliğin tanımı, sınıflandırılması, nerede yetiştirileceği belirleyip mesleğe esaslı dayanaklar getirmiştir. Buna göre; *Öğretmenlik, devletin önemli hizmetlerinden talim, terbiye görevini üstüne alan, müstakil sınıf ya da seviyeleri ayrılmış olan bir meslek grubudur. Merasimlerde daire müdürlerin elinde bulunan ve maarif müdürler ile teşrifata dahildirler. Kıdemli öğretmenler diğerlerine öncülük etmelidir.* Hükümleri yer almaktadır (Akyüz, Türk Eğitim Tarihi, 2007, s. 344).

Maarif Teşkilatının geliştirilmesi için ilerleyen dönemde 02.03.1926 tarihinde 789 sayılı Maarif Teşkilatına Dair Kanun'un 2. Maddesi, 439 sayılı hükmünde olduğunca öğretmenlere saygınlık kazandıran esaslar getirilmiştir. *Maarif hizmetinde asıl olan öğretmenliktir. Mesleki hizmetler ile okul müdürlüklerine özellikle müderris ya da öğretmenler tayin olur.* Bu maddelerle öğretmenlik mesleğini eğitimin ana unsuru haline getirmiş ve yöneticisinin kendi içerisinde olması gerektiğini vurgulamıştır (Üstüner, 2014).

439 sayılı Orta Tedrisat Öğretmenleri Hükümü'nün 13 Mart 1924 tarihinde yürürlüğe girmesiyle, öğretmenlerin kademelerini ya da onların yetiştirileceği kurumları düzenlemiştir; Öğretmenler kıdem ve kademelerine göre ya da bulunmuş oldukları okulların derecesine göre “Yüksek Tedrisat Muallimi, Orta Tedrisat Muallimi, İlk Tedrisat Muallimi” olarak üçe ayrılmıştır. Orta Tedrisat okulları ile Darülmuallimin ya da Darülmuallimat yüksek ihtisas okulları mezunlarından oluşmuştur. Bu kurala göre, orta ya da yüksek muallim okullarını bitiren kişiler bakanlığın uygun olarak nitelendireceği mekteplerde bir sene " öğretmen muavini “(aday muallim) olarak staj yaparak stajın ardından öğretmenlik yapmaya hak kazanırlar. Muallim olmak için 20 yaşından küçük, 45 yaşından da büyük olmamak gerekmektedir. Yüksek öğrenim görmeyen kişilerin ortaöğretim muallimi olması için en az orta öğrenim kurumlarda ders görmüş olmaları ve mezun oldukları okuldan bir sınava tabi tutulmaları gerekir (Cicioğlu, Cumhuriyet Döneminde Öğretmenliğin Yasal Temelleri, 1983, s. 33).

789 sayılı Maarif Teşkilatına Dair Hükümde Ortaöğretim Kurumları kanunu 22 Mart 1926 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Buna göre; Lise, Ortaokul, İlk Muallim Mektebi, Köy Muallim Okulu olarak ayrılmıştır ve bu okullara öğretmen yetiştirmek için aşağıdaki kurumlar açılmıştır.

Yüksek Muallim Okulu lise öğretmenlerini, orta öğretmen okulu ortaokullar ile ilk ya da köy öğretmen okullarının muallimlerini ya da ilk tedrisat müfettişleri ile tatbikat okulu (öğretmen okuluna bağlı olan uygulama okullarının müdürünü yetiştirmektedir). Bu düzenleme ile; Ortaokul öğretmenlerini yetiştirecek olan kurumun orta öğretmen okulu olduğu. Eskiden ilkokul öğretmenleri arasından seçilmiş olan ilköğretim müfettişlerinin orta öğretmen okulunda yüksek öğrenim seviyesinde bir eğitim ile yetiştirileceği. Öğretmen adaylarının ya da uygulama okulu yöneticilerinin de yine orta öğretmen okulunda yüksek öğrenim seviyesinde yetiştirileceği karnına bağlanmıştır (Maarif Teşkilatına Dair Kanun, 1926).

Cumhuriyet Dönemi içerisinde ilköğretime muallim yetiştirme uygulaması değerlendirildiği zaman ilköğretim okulları ve sonrasında köy muallim okullarının öğretmen yetiştirmede mühim rolü oynadığı görülür.

Kuruluşu 1848 senesine kadar dayanan ilk öğretmen okulları Cumhuriyet ile tekrardan biçimlenmiş, 1924-1925 öğretim senesinden başlayarak Darülmuallimin ismi Muallim Okulu ya da 1935'li tarihlerden başlayarak da Öğretmen Okulu olarak değiştirildi. Sayıları oldukça fazla lakin talebeleri az ya da

öğretimi yetersiz olan ilköğretim mekteplerinin sayıları azaltılarak talebe mevcudu ya da öğretiminin niteliği yükseltilmeye çalışıldı. Öğretmen okullarının öğretim süresi 1932-1933 öğretim senesinde 6 seneye kadar çıkarıldı. Son 3 sene mesleki devre sayılmaktaydı. Bu sürenin ardından ilk öğretmen mekteplerinin ilk devresi kaldırıldı ve ortaokullardan talebe alınmaya başlandı (Ayas, 1948, s. 405-408).

1926 senesinde kabul edilmiş olan Maarif Teşkilatına Dair Hükümle ilkokul muallimlerinin yetişmiş olduğu okullar "İlk Muallim Mektebi" ya da "Köy Muallim Mektebi" olarak 2 bölüme ayrıldı. 1927-1928 öğretim senesinde, kırsal yerlere dönük muallim yetiştirme konusunda bir uygulama başladı, 3 sınıflı köy okullarına muallim yetiştirmek için Denizli ile Kayseri'de 2 "Köy Muallim Mektebi" açıldı. 4 sene süren bu uygulamanın ardından beklenen sonuç elde edilemedi (Ayas, 1948, s. 409-410). İlerleyen yıllarda kırsalda hayatı yeşertmek ve bunu eğitim özelinde gerçekleştirmek adına köy enstitülerine giden süreç başlatıldı.

2.6.1 Köy Enstitüleri

John Dewey 1925 yılında davet edilmesiyle okulları gezip incelemeler yapmış ve Türkiye'nin özelliklerini göz önünde bulundurarak raporunu sunmuştur. Dewey'in önerileri, sonraki yıllarda köy enstitülerinin kurulmasına öncülük etmiştir. Ancak, bu başarılı girişim sürdürülememiştir. 4274 sayılı Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilat Kanunu 19 Haziran 1942 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu kanuna göre; köy öğretmenlerinin görevleri arasında, köy halkına milli değerleri aşlamak, dönemin şartlarına uyum sağlamalarına yardımcı olmak ve ekonomik kalkınma için tarım, sanat, teknik ve hayvancılık alanlarında bilgi vermek yer almaktaydı. (Kanad, 1948, s. 122). Sonraki yıllarda köy enstitülerinin kurulması bu raporla bağlantılıdır. Ancak ne yazık ki başarılı olmasına karşın, sürdürülememiştir (Bender, 2005, s. 18).

4274 sayılı Köy Okulları ve Enstitüleri Teşkilat Kanununda köy öğretmenlerinin görevlerinden biri de halkının milli değerlerini halka aşlamak, yine halkı dönemin şartlarına uyumlu kılabilmek ve köyü ekonomik açıdan geliştirmek için tarım, sanat ve teknik ve hayvancılık gibi alanlarda bilgilendirerek katkı sağlamaktı (Aydemir, 2018, s. 6).

Dünyanın büyük bir kısmı 1940 yılında savaş içindeyken, Türkiye'de eğitim yoluyla geri kalmışlığa karşı bir seferberlik başlatılmıştı. Türkiye'nin liderleri, bu seferberliğin modern Türkiye'yi uygarlık seviyesine ulaştırmasını hedefliyordu. Bu amaçla, Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel ve İlköğretim Müdürü İsmail Hakkı

Tonguç'un çabaları ile Eskişehir Çifteler ve Ankara Hasanoğlu'da ilk köy enstitüleri kurulmuştur (Kirby, 1962, s. 201).

Çifteler'deki deneyimlerden elde edilen bilgileri kurumsallaştırmak için kanun tasarısı hazırlamak kolay olmamıştır. Başlıca teknik zorluklardan biri, köy enstitüsü mezunlarının hizmet şekli meselesiydi. Devlet tarafından okutulan ve zorunlu hizmete bağlı mezunlar arasında enstitü mezunları için düşünülen yeni hizmet modeli, adil bulunmamıştır. 1937 yılında ilk adımlar atılmış ve 1940 yılında köy enstitüleri resmen faaliyete geçmiştir. Köy enstitüleri, ülkenin eğitim yoluyla ekonomik kalkınmasını sağlayacak bir planlama işiydi. Türkiye'nin kısa sürede ilerlemiş ülkelere yetişme çabasında, nüfus, sağlık, bayındırlık, eğitim, ticaret, sanayi ve tarım alanlarında planlama yapılması gerekmektedir. (Kirby, 1962, s. 199).

Milli Eğitim Bakanı Reşat Şemsettin Sirer'in döneminde 1947 yılında köy enstitülerinin dönüşümü başlamıştır. Gericilik ve demagoji arasında, Köy Enstitülerinin gelenekçi ve oportünist baskılara teslim edilmesi kaçınılmaz olmuştur. Bu durum, Türk reform tarihinde sıklıkla karşılaşılan bir durumdur. Tonguç'un prensiplerinden biri, "başarılı bir taarruz, bütün generaller kaybedilse bile çökmeyecek bir taarruz olarak hazırlanan taarruzdur" şeklinde özetlenebilir. Tonguç, Köy Enstitüleri hareketine katılanlara karşılık beklememelerini ve her zaman daha kötüsüyle karşılaşmaya hazırlıklı olmalarını tavsiye ederdi. 1950 yılına gelindiğinde, Köy Enstitüleri sona ermiş ve yerlerini alternatif kurumlara bırakmıştır. (Kirby, 1962, s. 278).

Milli Eğitim Bakanlığı görevine 1947 yılında gelen Reşat Şemsettin Sirer döneminde ise enstitülerin dönüşümü başladı. Gericilik ve demagojinin makas ateşi arasında Köy Enstitülerinin, Türk evriminde çok kere olduğu gibi, gelenekçilik ve oportünizm satırına teslim edilmesi mukadderdi. Bir olay olarak, bu beklenmedik bir şey olarak görünür; fakat bir fikir olarak Türk reformu tarihinin hiç de yabancı olmadığı bir şeydir. Tonguç'un prensiplerinden biri "başarılı bir taarruz, bütün generaller kaybedilse bile çökmeyecek bir taarruz olarak hazırlanan taarruzdur" şeklinde hülâsa edebileceğimiz prensipti. Köy Enstitüleri hareketine katılmak isteyenlere karşılık beklemelerini, daima daha kötü ile karşılaşmaya hazır bulunmayı tavsiye ederdi; işte şimdi mesele şu idi: Bütün Enstitü ordusu yok edilecek veya teslim olacak mı idi? Birkaç ömrü birden bir araya koyup birkaç yıllık Enstitü savaşına harcayan nice insan neticenin ne olacağını heyecanla bekliyordu

(Kirby, 1962, s. 342). 1950 yılına yaklaştığımızda ise Türk aydınlanma çağının meşalesi olan Köy Enstitülerinin yerini alternatiflerine bırakmasıyla sona ermiştir.

Köy öğretmeni yetiştirme sorunu, 1936'da gündeme gelmiş ve Eskişehir Mahmudiye ile İzmir Kızılçullu'da iki "Eğitim Yurdu" açılmıştır. Bu uygulama, 3238 sayılı "Köy Eğitim Kursu" ile "Köy Öğretmen Mektebi" hükümlerinin çıkarılması ve sonunda 4274 sayılı Köy Enstitüsü hükmünün yayınlanmasıyla bir dönemin başlangıcı olmuştur. 1953 yılına kadar Köy Enstitüleri ile idadi seviyesindeki ilk öğretmen okulu, ilkokul öğretmen ihtiyacını karşılayan en önemli iki kurum olarak bilinmiştir. Bu tarihten sonra, Türk eğitim tarihinde önemli bir yer tutan Köy Enstitüleri kapatılmış ve 6234 sayılı hüküm ile "İlk Öğretmen Mektebi" adı altında birleştirilerek, ilkokul üzerine 6 yıl, ortaokul üzerine 3 yıl eğitim verilmiştir. (Akyüz, 2007, s. 392).

Köy Enstitüleri ile idadi seviyesinde bulunan ilk öğretmen okulu 1953 yılına kadar, ilkokulun muallim ihtiyacını karşılayan en mühim iki kurum olarak bilinir. Bahsetmiş olduğumuz tarih içerisinde Türk eğitim tarihine mal olmuş olan Köy Enstitüleri kapatılıp 6234 sayılı hüküm ile, "İlk Öğretmen Mektebi" ismi altında birleştirilip, ilkokul üzerine 6, ortaokul üstüne 3 sene öğrenim verilmiştir (Dursunoğlu, 2003, s. 66).

Öğrenci seçimi konusunda ise 3803 Sayılı Köy Enstitüleri Kanununun üçüncü maddesi şöyledir: "Enstitülere tam devreli köy ilkokullarını bitirmiş sağlıklı ve yetenekli köylü çocuklar seçilerek alınırlar." Bu maddeye göre, enstitü öğrencilerinin köy ilkokullarını bitirmiş ve köylü çocuklardan olması kararlaştırılmıştır. (Uygun, 2010, s. 715).

Köy Enstitülerinin eğitime ve öğretmen yetiştirmeye en büyük katkısı, akademik alanların dışında sosyal, kültürel alanlarda da uzman öğretmen yetiştiren kurumlar olmasıydı. Bu enstitülerde yetişen öğretmenler, aldıkları eğitimin sonucunda kapsamlı ve alanlarına hâkim eğitimciler olarak mezun oluyordu. Enstitüler sadece öğretmen yetiştirmemiş; aynı zamanda müzik, halk oyunları, tarım, tiyatro, hukuk, sanat gibi birçok alanda etkili olmaya çalışmıştır. Enstitüden mezun olanlar, öğrendiklerini tüm topluma yaymaya çalışmış ve bilgilerini yetiştirdikleri öğrencilere aktarmak için çaba göstermiştir. Böylece toplumun genel kalkınmasına katkıda bulunmuşlardır. (Aydemir, 2018, s. 34).

2.6.2 Öğretmen Okulları

Ülkemizde ortaöğretime öğretmen yetiştirme sorunu ise, Cumhuriyetin kurulmuş olduğu zamandan bu zamana, ilgili olan kişilerin önem ile üstünde durduğu, çözüm yolu aradığı ya da uygulamaya koymuş olduğu hususlardan biri haline gelmiştir. Cumhuriyet döneminin daha ilk dönemlerinde öğretmenlerin eğitim sistemindeki, hatta toplumda bulunan yeri ya da önemini çok iyi bilindiği ve bunun bir sonucu olarak da ortaöğretim programları ile onun uygulayıcısı olan muallimlerin yetiştirilmesi sorunun ele alınmış olduğu görülür. (Uygun, 2010, s. 721)

Bahsi geçen dönem içerisinde hükümler ile her ne kadar çeşitli öğretim kademelerinde bulunan muallimlerin hangi ilkeler etrafında yetiştirilecekleri belirlenmiş olsa da İdadi ya da ortaokul muallimlerinin benzer kaynaklardan yetişmiş olduğu görülür. İdadi muallimlerinin Yüksek Öğretmen Okulu ile Fenebiyat Fakülteleri'nden; ortaokul muallimlerinin ise Eğitim Enstitüsü'nde yetiştirilmesi kanunu getirilmiş olmasına rağmen bu muallimlerin hangi kademelerde görev alacaklarını genelde ortaokul ya da idarelerin ihtiyaçları belirlemiştir (Eşme, 2003, s. 87).

Cumhuriyet dönemi içinde ortaöğretime muallim yetiştirme çalışması mevcut olan okulları düzenlemekle başlamıştır; bunun için öğretimini 1980'de senelerden itibaren sürdüren Darülmualimin-i Aliye, Yüksek Muallim Okulu ismi ile yeni bir düzenlemeye daha faal duruma getirilirken, yeni muallim kaynakları sağlama yolu aranmıştır (Öztürk, Atatürk Devri Öğretmen Yetiştirme Politikası, 2007, s. 182). Ortaokulun ilk basamağını temsil eden orta öğretimlerin muallim ihtiyaçlarını karşılamak için bir başka uygulama 1923-1924 senesi İstanbul Darülmualimin ile Darülmualimat'ında Öğretim serisi 3'er sene olan birer orta Darülmualimin ile Darülmualimat açılışı yapılmıştır.

Tarih, coğrafya, edebiyat, matematik branşında eğitim vermesi düşünülmüş olan bu mektep hiç mezun vermeyerek bir sene sonunda kapatılıp, talebeleri Yüksek Muallim Mektebine devredildi (Unat, On Dokuzuncu Yüzyıl Osmanlı Modernleşmesi, 2011, s. 32) Ortaokula Muallim yetiştirme hususunda atılmış olan Cumhuriyet dönemindeki en mühim adım Orta Muallim Mektebi ismi ile Gazi Muallim Mektebi, Terbiye enstitüsünün açılması oldu. Açılış çalışması Maarif Vekili Mustafa Necati Bey'in 1926 Ağustos ayındaki Konya ziyaretinin ardından başlamış olan, öğretim süresi idadi üstüne 2 sene olan mektep, 16 talebeye sahip

Türkçe şubesi ile 1926 senesinde Konya'da açıldı (Öztürk, Atatürk Devri Öğretmen Yetiştirme Politikası, 2007, s. 201).

Türkiye’de ortaokul öğretmeni yetiştiren kurumların tarihini incelediğimizde, 1923-1946 yılları arasında öğretmen yetiştirmek amacıyla açılan Orta Darülmuallimat, Orta Darülmuallimin ve Orta Muallim Mektepleri önemli rol oynamıştır. Bu dönemde öğrenci seçim usulleri farklılık göstermiştir. Örneğin, 1955 yılında yüksek öğretmen okullarının yönetmeliği yenilenmiş ve “eleme” ve “seçme” sınavları ile öğrenci alınmıştır. Lise mezunu adaylar, ilk olarak Türkçe kompozisyon derecelerinden sınava alınmış, ardından başarılı olan adaylar ise yüksek öğretmen okullarınca hazırlanan sınavlara seçilen illerde tabi tutulmuşlardır. (Becerikli, 2020, s. 376)

Böylece seçilen öğrenciler, ilerleyen yıllarda öğretmenlik mesleğini ifa edecek kişilere dönüşüyordu. 1927 Ekim ayında Ankara'ya taşınmış olan Orta Muallim Okulu, 1928 senesinde "Orta Muallim Mektebi ile Terbiye Enstitüsü ", 1929-30 Öğretim senesi içerisinde, yeni evine taşınıp Atatürk'ün " Gazi " unvanı da eklenmiş biçimde "Gazi Muallim Mektebi ile Terbiye Enstitüsü" ismini almıştır (Altunya, 2008, s. 37). Yüksek Öğretmen Okulu ile Gazi Öğretmen Mektebi ile Terbiye Enstitüsü'nün yanında Cumhuriyet zamanında muallim yetiştirmeye hizmet eden diğer iki kurum 1933 yılından sonra İstanbul Üniversitesi ismini alan Darülfünun ile 1936 senesinde eğitim öğretime başlamış olan Ankara Dil ile Tarih-Coğrafya Fakültesi’dir (Kavcar, 1982, s. 232).

1923-1950 seneleri arasında farklı öğretim kademesinde muallim yetiştiren kurumlar aşağıdaki gibi ifade edilebilir (Altunya, 2008, s. 47).

- Erkek İlköğretmen Mektebi: 1923-1974
- Musiki Muallim Mektebi: 1924-37
- Köy Öğretmen Mektepleri: 1926-1933
- Köy Eğitim Kursu: 1936-1948
- Köy Enstitüsü: 1937-1954
- Eğitim Enstitüsü: 1926-1980
- Yüksek Köy Enstitüsü: 1942-1947
- Yüksek Öğretmen Okulu: 1924-1979
- Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu :1937-1982
- Üniversite (formasyon kazandırarak) 1923-
- Yurtdışı eğitimi: 1923-

2.6.3 Eğitim Fakülteleri

Günümüzde öğretmen yetiştirme alanında faaliyet gösteren üniversiteler önemli bir rol oynamaktadır. Üniversitelerin eğitim fakülteleri, öğretmen yetiştirmek için hizmet verirken, belirli alanlarda fen edebiyat fakültesi mezunlarına verilen pedagojik formasyon eğitimiyle de öğretmen yetiştirme süreci tamamlanmaktadır. 1982 yılına kadar öğretmen yetiştirme görevi tamamen Millî Eğitim Bakanlığı'na verilmiş olsa da üniversiteler de bu süreçte sürekli olarak önemli bir kaynak olmuştur. İstanbul Üniversitesi'nin Edebiyat ve Fen Fakülteleri başta olmak üzere, Ankara Üniversitesi Dil, Tarih ve Coğrafya ile Fen Fakülteleri, lise ve dengi okullara Türk dili ve edebiyatı, matematik, fen bilimleri, tarih, coğrafya ve yabancı diller gibi alanlarda çok sayıda öğretmen yetiştirmiştir.

Özellikle bazı üniversiteler 1970 sonrasında eğitim bölümleri açarak "pedagojik formasyon" programları yoluyla öğretmen yetiştirilmiştir. Hatta bazı üniversiteler (örneğin, İnönü Üniversitesi Temel Bilimler Fakültesi ve ODTÜ Fen-Edebiyat Fakültesi) lisans düzeyinde öğretmenlik programları açmışlardır. (Kavak, Aydın, & Akbaba Altun, 2007, s. 34).

Genel bir bakış açısıyla, 1926'da İlk Muallim Mektepleri ve Köy Muallim Mektepleri adı altında iki tip sınıf öğretmeni yetiştirilmeye başlanmıştır. 1932-1933 öğretim yılında, öğretmen okullarının eğitim süresi ilkokuldan sonra altı yıla çıkarılmıştır. 1940'ta Köy Enstitüleri kurulmuş ve bu okullar 1952-1953'ten sonra tek tip öğretmen okullarına dönüştürülmüştür. İlk öğretmen okullarının eğitim süresi, 1970-1971 öğretim yılına kadar ortaokul üzerine üç yıl iken, 18 Mart 1970 tarihinden itibaren ilkokul üzerine yedi yıl, ortaokul üzerine dört yıl olarak belirlenmiştir. Öğretmen okulları 1973 sonrasında iki yıllık yüksekokula dönüştürülmüştür. Öğretmen okulları, 1989-1990 öğretim yılından itibaren dört yıllık eğitim süresine kavuşturulmuştur. Bugün ise üniversiteler, öğretmen yetiştirme görevini üstlenmiş durumdadır. (Doğan, 2005, s. 134).

Cumhuriyet sonrası başlatılan eğitim seferberliğinde değinilmesi gereken bir başka önemli hususta yetiştirilen öğretmenlerin istihdamı konusu olmuştur. Özellikle ilk yıllarda açılan kurumlar bu planlama üzerine faaliyet yürütürken ilerleyen yıllarda değişen şartlar ve politikalarla bu durum değişmiştir. Öğretmen yetiştiren kurumlar doğrudan Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olduğundan hem öğrenci seçimi hem de aday öğretmenlerin istihdamında öğretmen yetiştiren birim

ile 6ğretmeni istihdam eden kurum arasında koordineli bir iş birliği söz konusudur (Uygun, 2010, s. 726).

Eğitim, insan odaklı bir hizmet olarak görölebilir. Bu süreçte, toplumda yaşıyan her birey, bilinçli ya da bilinçsiz olarak hem eğitici hem de eğitilen rolünü üstlenir. Bu karşılıklı etkileşim, insanın gelişimine katkıda bulunur ve onu daha insana yakışır bir şekilde şekillendirir. Yeni ve modern Türk Devlet’inde 6ğretmen yetiştirme süreci zaman zaman değişikliğe uğramış olsa da sürdürölebilmıştır. (Şişman, 2012, s. 4).

3. YÖNTEM

Bu çalışma tarih araştırmaları kapsamında nitel araştırma teknikleri içinde doküman incelemesi olarak planlanmış, sürdürölmüş ve tamamlanmıştır. Dönemin dokümanları dikkatlice okunarak ya da o zamanlarda yaşamış kişilerle görüşmeler yapılarak odaklanılan problemle ilgili olarak “Geçmişte ne oldu?” sorusuna cevap arar. Araştırmacı o dönemde neler yaşandığını olabildiğince doğru bir şekilde anlamaya ve bunun niçin olduğunu açıklamaya çalışır (Büyüköztürk, 2021, s. 21-22). Çalışma betimsel bir çalışma olup geçmişteki bir eğitim kurumu olan Bolu Erkek Öğretmen Okulu’nun eğitim, öğretim planı, faaliyetleri, eğitim kadrosu ve mezunları üzerine yapılan arşiv çalışmasıdır.

Bolu Erkek Öğretmen Okulu’nun bir dönem faaliyetlerini yürüttüğü binası olan Hisar Tepesi’ndeki Bolu Anadolu Lisesi, eski öğretmen lisesi olan Sosyal Bilimler Lisesi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Şehir Kampüsü ve Eğitim Faköltesi incelenmiş, arşivinde gerekli taramalar gerçekleştirilmiştir. Mezunların yazınsal çalışmaları, il belediyesinin elinde bulunan şehir yıllıkları, arşiv kayıtları ve il içerisinde yer alan yerel organizasyonların bünyesinde bulunan kaynaklar incelenmiştir. Araştırmanın ilerletilmesinde çoğunlukla Bolu ili resmi gazetesi olan Bolu Gazetesi’nden ve diğer yerel basın kaynaklarından yararlanılmıştır. Araştırma tüm bu kaynakların kullanımı, fiziki yerleşkelerin incelenmesi ile tamamlanmıştır. Veri toplama, analiz ve rapor yazma faaliyetlerinin birbiriyle son derece ilişkili aktiviteler dizisidir (Creswell, 2021, s. 53) Sistemlerin kullanım internet tabanlı platformlar üzerinden bilgi ve belgeye ulaşılmıştır. Öğrencilerin okula başladığı süreçten itibaren mezun oldukları zamana kadar okul içerisindeki faaliyetleri, ders durumları, çalışma kitapları, kılık kıyafet, öğrenci yemekleri, spor faaliyetleri ve sosyal faaliyetleri üzerine bilgiler edinilmiştir.

4. BULGULAR

4.1. Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Bolu Eğitime Genel Bir Bakış

Bolu Vilayeti'nde Cumhuriyet dönemi öncesinde resmi okul olarak 1 adet ana mektebi ilköğretim kurumu olarak 4 adet iptidai mektebi bulunmaktadır. Bu mektepler Merkez Zükur İptidai Mektebi, İttihat ve Terakki Zükur İptidai Mektebi, Merkez İnas İptidai Mektebi ve Feyz-i Meşrutiyet İnas İlk Mektebi'dir. Bu dönemde Bolu'da ortaöğretim kurumu olarak 1 adet Sultan-i mektebi, 1 adet Darülmualimin, bir sanayi erkek mektebi ve 1 adet de kız sanayi mektebi bulunmaktadır. Bu mekteplerdeki öğrenci sayıları Kastamonu vilayet salnamelerinde belirtilmektedir. 1916 yılındaki vilayet salnamesine göre Bolu ili genelinde 1585 erkek 397 kız öğrenci eğitim görmektedir. Bolu ilinde cumhuriyetten önce resmi okulların dışında Yıldırım Beyazıt, Şemsi Ahmet Mustafa Paşa Bolu medresesi, Müftü Hacı Emin Efendi, Hüsnü efendi, Tayyip efendi, Mehmet Ali Hoca, Ak Hoca, Davut Hoca, Kalaycılar, Tabaklar, Hamzalar adıyla birçok medrese faaliyet göstermiştir. Bu medreseler cumhuriyetin ilk yıllarında öğretim faaliyetlerine devam etseler de 1924 yılında gerçekleşen Tevhid-i Tedrisat Kanunu ve medreselerin kapatılmasına ilişkin kanunla kapatılarak Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlanmıştır (Onay, 1995, s. 17).

Bolu'da cumhuriyetin ilanını takip eden senelerde eğitim öğretim konusunda çok hassas davranılmıştır. Özellikle Atatürk'ün dönemine denk gelen cumhuriyetin ilk 15 yılında ilköğretim alanında önemli gelişmeler gerçekleşmiştir. Bu süre zarfında Bolu ilinde 14'ü kasabada 79'u ise köyler olmak üzere 93 adet ilkokul ve bu ilkokullarda görev yapan 186 öğretmen olduğu gözlemlenmektedir. Cumhuriyetin ilk 10 yılını incelediğimizde Bolu il ve ilçe merkezlerindeki okul öğretmen ve öğrenci sayılarında büyük artışlar olduğunu görmekteyiz. İl genelinde 1932-1933 öğretim yılında Bolu merkez ve merkeze bağlı köyler ile Düzce, Gerede, Göynük ve Mudurnu ilçe merkezi ve köylerinde toplam 154 adet ilkokula rastlamaktayız. Bu okullarda toplam 12297 adet öğrenci olduğu görülmektedir. 1936-1937 maarif istatistiklerine baktığımızda Bolu'da 90 ilkokul olduğu tespit edilmiştir. Bolu'da lise açılması için çalışmalar ilk olarak cumhuriyetten önce başlamıştır 1884 yılında mutasarrıf İsmail Kemal Bey'in öncülüyle yapılan binada 1886 yılında rüştiye olarak öğretime başlanmış 1911 yılında binanın tamamen yanması sonucu çeşitli binalarda öğretime devam edilmiş ve 1914'te tamir edilen

ve tamamlanan yeni binaya sultani adıyla taşınılmıştır. 1920 yılında okulun tatile girmesiyle beraber bina milli kuvvetlerce kullanılmaya başlanmıştır. Adı sultani olan bu okulun ismi 1924-1925 öğretim senesinde lise olmuş ertesı yıl okulun ikinci devresi hala teşkil edilemediği için lise orta mektep haline gelmiştir. 1954 senesinden itibaren tekrar lise haline gelerek bugüne kadar öğretime devam etmiştir. Bu okulun şimdiki adı Bolu Atatürk lisesidir. Cumhuriyetin ilk yıllarında Bolu'da mesleki ve teknik eğitime yönelik okullar açılmamıştır Bolu'da mesleki ve teknik eğitime yönelik olarak açılan ilkokul 19308 yılında açılan Tarım Bakanlığı'na bağlı orman okuludur. Bu okul 1951 yılında eğitim öğretim faaliyetlerine son vermiştir (Kazan, 2009)

4.1.1 Feyz-i Cumhuriyet İnas İlk Mektebi

Feyzi Cumhuriyet İnas İlk Mektebi, Osmanlı Meşrutiyet döneminin hemen ardından kız öğrenciler için açılmış bir okuldur. Cumhuriyetin ilanından sonra ise adı “Feyzi Cumhuriyet İnas İlk Mektebi” olarak değiştirilmiştir. Daha sonraki yıllarda, 1926’da bugünkü Sakarya İlköğretim Okulu’nun bulunduğu yerde yeniden açılmıştır. Bu okul, eğitim alanındaki yenilikçi adımlardan biridir ve Bolu’da yetişen önemli isimlere de ev sahipliği yapmıştır. (Kılıç & Tarhan, Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Bolu'da Eğitim Uygulamaları, 2014)

4.1.2 Gölyüzü Mahallesi Zükur İlk Mektebi:

1908 yılında İttihat ve Terakki Fırkası iktidarı döneminde Bolu’nun Gölyüzü Mahallesi’nde, Şehit Kani Caddesi ile Tavl Mehmet Paşa caddelerinin kesiştiği noktada bir okul açılmıştır. Bu 4 sınıflı okul, erkek çocukları için kurulmuştur. Ancak binanın eski olması nedeniyle 1935 yılında Karamanlı Mahallesi’nde yeni yapılan Vahap Tuncer’in evinde Sakarya İlkokulu ile birleşerek eğitim ve öğretime devam etmişti (1967 Bolu İl Yıllığı, 1968, s. 242).

4.1.3 Bolu Merkez Gazipaşa Kız İlk Mektebi:

Bolu’da 1910 yılında, şehrin ileri gelenlerinden Hoca Süreyya Efendi tarafından medrese olarak inşa edilen okulun ilk binası, kadı caminin Batı sınırındaki bir alanda yer almıştır. Bu medrese, zaman içinde farklı isimlerle anılmış ve görevini sürdürmüştür. 1922-1923 öğretim yılında Bolu Kız Sanayii Mektebi olarak faaliyet göstermiş, daha sonra adı Gazi Mustafa Kemal Paşa Kız İlk Mektebi olarak değiştirilmiştir. 1949-1950 öğretim yılından itibaren ise okulun adı Gazipaşa İlkokulu olarak kullanılmıştır. Bu okul, Bolu’nun eğitim tarihinde önemli bir yere

sahiptir. Eğitim kurumlarımıza sahip çıkmak ve onları korumak, şehrimizin kültürel mirasına vefa göstermek açısından önemlidir. (Palazlıoğlu, 2021)

4.1.4 Merkez Zükur İlk Mektebi:

1886 senesinde meşhur Şemsi Ahmet Paşa vakfından olup imaret caminin yanında yer alan imaret mektebi adıyla erkek çocukları için 3 sınıflı olarak açılan bu okul daha sonradan 1925 senesinde her ilkokul gibi 5 sınıfla olmuştur. 1949 senesinde Hisar tepesindeki saat kulesi yerine yeni ilkokul binası inşa edilmiştir. 1954 senesinde Bolu'da lise açılması sebebiyle bu bina liseye tahsis edilmiştir. Okul halk arasında 1960 yılına kadar merkez ilkokulu olarak anılsa da 1960 yılında adı inkılap ilkokulu olarak değişmiştir. (Kazan, 2009)

4.1.5 Yatılı Bölge Okulu

Sakarya İlköğretim Okulu'nun temelini oluşturan okul, 1932 yılında şimdiki otelcilik ve turizm okulu binasında "Yatılı Bölge Okulu" adıyla açılmıştır. 1937 yılında orman okulu açılınca bu okul, yeni yapılan kültür sitesinin batı yönüne düşen Vahap Tuncer'in evine taşınmıştır. Okulun öğrenci sayısı arttıkça eski bina yetersiz kalmış ve 1970 yılında okul aile birliği tarafından iki katlı ek bina inşa edilmiştir. 1976 yılında çökme tehlikesi geçiren bu bina yıkılmış ve 1984 yılında yeni bir bina inşa edilmiştir. 1991 yılında ise her iki binada yıkılıp yerine İzzet Baysal'ın katkısıyla yeni bir bina yapılmıştır. Bu binanın 1. ve 2. katları anaokuluna tahsis edilmiş, 3. ve 4. katları ise Sakarya İlkokulu tarafından kullanılmıştır. Bu okul, Bolu'nun eğitim tarihinde önemli bir yere sahiptir. (Kazan, 2009)

4.1.6 Bolu Orta Mektebi (Bolu Ortaokulu):

Okulun temeli 1884 yılında Bolu mu tasarrufu İsmail Kemal bey tarafından atılmıştır. 1886 yılından itibaren rüştiye olarak hizmet vermeye başlamıştır. 1878,1880,1882,1883,1885 ve 1887 tarihli Kastamonu Vilayet Salnamelerinde Bolu'da rüştiye bulunduğu dair kayıtlar bulunmaktadır. Fakat o yıllarda Bolu'da daha yüksek bir öğretim kurumu olan idadi bulunmamaktadır. Bu okulun 4 Aralık 1888 tarihinde idadi olarak yeniden açılmasından sonra bolu'daki ilk idadi de böylece faaliyetine başlamıştır. 1914-1915 öğretim senesinde Bolu idadisi kapatılarak sultani teşkilatı oluşturulmuştur. 1921 senesinde kısa süre de olsa bu okulda Nazım Hikmet ran ve arkadaşı Vaka Nurettin öğretmenlik yapmıştır. Okul 1924-1925 öğretim yılı başında Bolu lisesi adını almıştır. 1935-1936 öğretim yılında okulda 19 öğretmen ve 324 öğrenci bulunmaktadır. Aynı ders yılında kız

ortaokulu ve erkek ortaokulunun birleşmesi ile karma ortaokulu olarak eğitim öğretim faaliyetlerini devam etmiştir (Kastamonu Vilayet Gazetesi Ocak 1889).

4.1.7 Kız İlk Öğretmen Okulu:

Kız İlköğretmen Okulu 1928 yılında Hisar'daki binada açılmıştır. Daha sonraki dönemde karma ortaokulu olarak Çığırtkanlar Mahallesi'ndeki binaya geçmiştir. 1932 yılında eğitim öğretim faaliyetlerine son vermiştir (1967 Bolu İl Yıllığı, 1968, s. 91).

4.1.8 Kız Ortaokulu:

1932 senesinde kapatılan kız öğretmen okulunun üzerine aynı yerde açılmıştır. Bu okula inat idadisi adı da verilmiştir. 1932-1933 öğretim yılında bu okulda beşi kadın 4'ü erkek olmak üzere 9 adet öğretmenin görev yaptığı görülmektedir. Kız ortaokulu 1935 yılında kız ve erkek ortaokullarının birleşmesi üzerine kendiliğinden ortadan kalkmıştır.

4.1.9 Bolu Kız Sanayi Mektebi:

Bolu'da 1922-1923 ders yılında açılan kız sanayi mektepleri, kız çocuklarına okuma yazma, coğrafya, tarih, Kur'an ve dini bilgiler gibi derslerin yanı sıra dikiş, resim, çiçek, nakış ve örgü gibi becerileri öğretmeyi amaçlamıştır. Bu okullar, daha önce öğretmen okulunun bulunduğu binada öğretim faaliyetlerine başlamıştır. Bolu Kız Sanayi Mektebi, zengin bir öğretim kadrosu ve çeşitli dersleriyle Bolu'daki kızların meslek edinmesine ve okuma yazma öğrenmesine büyük katkı sağlamıştır.

4.1.10 Leyli Sanayi Mektebi:

Bolu'nun ilk valisi olan Fahrettin Bey'in çabalarıyla açılan bu okulun tam olarak hangi tarihte açıldığına dair kaynaklarda bir bilgi bulunmamaktadır. Fakat Fahrettin Bey'in 1921-1924 yılları arasında görev yaptığı göz önünde bulundurulursa okulun da bu dönemde açılmış olduğu öngörülebilir. Okuldaki derslerin çeşitliliği ve öğretmen sayısının hayli yüksek olması göz önünde bulundurulduğunda bu okulun Bolu'daki mesleki ve teknik eğitimde ne kadar önemli bir yere sahip olduğu anlaşılmaktadır. (Kazan, 2009)

4.1.11 Orman Okulu:

Bursa Orman Okulu'ndan sonra ikinci Orman Okulu olarak 1937 yılında Ziraat Vekâleti'nin onayı ile günümüzde İzzet Baysal Otelcilik ve Turizm Lisesi'nin bulunduğu yerde açılmıştır. Parasız ve yatılı olarak açılan okulun eğitim

süresi 3 yıldır. Şartları karşılayan öğrenciler mezuniyet sonrasında göreve gitmedikleri veya okulu bıraktıkları takdirde masrafları karşılamak şartıyla eğitime kabul edilmişlerdir. Okulun ilk müdürü Orman Mühendisi Salih Sıtkı Bey'dir. Öğrenciler eğitim sonunda "Orman Mühendis Muavini" olarak mezun olmuşlardır. Okul eğitim faaliyetleri haricinde gösteriler düzenlemiş, pek çok spor müsabakasına katılım sağlamıştır. İzmir'deki köy enstitüsünün Bolu'ya taşınma kararı sonrasında 1952 yılında Düzce'ye taşınmıştır. (Özdemir Tiryaki, 2020, s.32)

4.2 Bolu'da Eğitim İstatistikleri

Tablo 1. 1966-1967 eğitim öğretim yılında Bolu ilindeki okul sayısı (1967 Bolu İl Yıllığındaki verilerle hazırlanmıştır)

İlçeler	Okul Sayısı			TOPLAM
	Şehir	Köy	Kasaba	
Bolu	9	98	-	107
Akçakoca	4	35	-	39
Düzce	8	138	3	149
Gerede	3	94	2	154
Göynük	1	58	-	59
Kıbrısık	1	21	-	22
Mengen	2	51	-	53
Mudurnu	3	76	-	79
Seben	1	25	-	26
Yığılca	1	25	-	26
TOPLAM	33	621	5	639

Tablo 2. 1966-1967 eğitim öğretim yılında Bolu ilindeki öğretmen durumu (1967 Bolu İl Yıllığındaki verilerle hazırlanmıştır)

İlçeler	Öğretmen Durumu							TOPLAM
	Asil	Stajyer	Geçici	Vekil	Eğitmen	Er	Ydk. Subay	
Bolu	184	4	11	11	14	-	-	224
Akçakoca	53	15	9	12	2	2	-	93
Düzce	250	49	38	52	7	-	1	397
Gerede	103	32	4	24	17	-	-	180
Göynük	26	18	2	20	5	-	-	71
Kıbrısık	12	13	1	10	-	-	1	37
Mengen	44	15	3	12	2	1	1	78
Mudurnu	50	14	8	19	8	-	-	99
Seben	26	8	-	12	2	-	-	48
Yığılca	13	17	6	12	-	-	-	48
TOPLAM	761	185	82	184	57	3	3	1215

Tablo 3. 1966-1967 eğitim öğretim yılında Bolu ilindeki öğrenci sayıları (1967 Bolu İl Yıllığındaki verilerle hazırlanmıştır)

İlçeler	Öğrenci		
	Erkek	Kız	TOPLAM
Bolu	4.434	3.837	8.271
Akçakoca	2.310	1.698	4.008
Düzce	12.276	6.647	18.923
Gerede	4.681	2.914	7.595
Göynük	1.447	1.219	2.666
Kıbrıscık	744	705	1.449
Mengen	1.764	1.550	3.314
Mudurnu	1.862	1.453	3.315
Seben	956	821	1.777
Yığılca	1.399	685	2.084
TOPLAM	31.873	21.529	53.402

Tablo 4. Bolu’da okulların ilçelere göre dağılımı (Bolu için hazırlanmış turizm rehberindeki verilerle hazırlanmıştır). Tabloya göre baktığımızda Göynük, Seben, Kıbrıscık ve Yığılca haricindeki tüm ilçe merkezlerinde lise veya meslek okulu bulunmaktadır. Okul sayısı köy sayısından fazla gözüksede köylerin dağınık yerleşimleri nedeniyle 1911 köy yerleşiminin %42’sinde okul bulunmaktadır.

İlçeler	İlköğretim		Ortaöğretim		
	Kent	Köy	Ortaokul	Meslek Okulu	Lise
Bolu	9	118	2	5	1
Akçakoca	4	43	1	1	1
Düzce	8	206	6	3	1
Gerede	3	123	2	2	1
Göynük	1	81	1	-	-
Kıbrıscık	1	24	1	-	-
Mengen	2	60	1	-	1
Mudurnu	2	91	1	1	1
Seben	2	32	1	-	-
Yığılca	1	33	1	-	-
TOPLAM	33	811	17	12	6

Tablo 5. 1978 yılında Bolu’da eğitim faaliyetleri yürüten kurumlar, öğrenci ve öğretim elemanı olan öğretmenlerin tablosu (Almanak Türkiye 1978 kitabından alınan verilere uygun bir şekilde hazırlanmıştır)

EĞİTİM	Okul	Öğrenci	Öğretmen
İlkokul	1.030	60.133	2.593
Ortaokul	37	11.120	397
Lise	15	2.868	458
Mesleki ve Teknik Okullar			
Ortaokul	8	2.741	612
Lise	19	4.553	

4.3 Bolu Erkek Öğretmen Okulu

4.3.1 Bolu’da Öğretmen Yetiştirme

Öğretmen yetiştirme okulları için ilk adım araştırmamızın başında bahsettiğimiz gibi 1869 Maarif-i Umumiyye Nizamnamesiyle atılmıştır. Bolu merkez kazasında yer alan bu okulun temeli 1884 yılında atılmış, 1886 yılında rüştiye olarak hizmet vermiş ve bundan kısa süre sonra da idadi ile birleştirilmiştir (Kılıç & Tarhan, 2014, s. 178) Bolu’daki idadi okulu ise 4 Aralık 1888 tarihinde açılmıştır. Bu okulun binası Hisar’da olduğu için “Hisar Mektebi” adı ile de anılmıştır. (Sezer, 2013, s. 510). 1914 yılında Darülmuallimin adıyla Hisar Tepe’de açılmış 1917 yılında kadar az sayıda mezun verip İstiklal Savaşı nedeniyle kapatılmıştır (Yıldız, 2015, s. 15). Dört yıllık olarak düşünülen Bolu Daru’l Muallimini 1914-1915 öğretim yılında yatılı olarak öğretime açıldı. Başlangıçta sadece birinci ve ikinci sınıfı bulunan okulun ilk müdürü Rahmi Bey’dir. Daha sonra müdürlüğe Hilmi (Yolaç) Bey atanmıştır. Bir dönem Bolu İl Özel İdaresi’nin bulunduğu yerde 1910 yılında Süreyya Efendi Medresesi olarak yapılan binada öğretime başlayan Daru’l Muallimin’in kadrosu müdür Hilmi (Yolaç) Bey, öğretmen Hafız Murtaza Efendi, öğretmen Mehmet Lebib Efendi ve tabiiye öğretmeni Nuri Efendi’den oluşmaktaydı. 1915-1916 öğretim yılında gelen yeni kadrosunda şu isimler gözükmektedir.

- Okul Müdür: Muvahhit Zeki Bey
- Riyaziye (Matematik) Öğretmeni: Faik Efendi
- Türkçe Öğretmeni: Murtaza Efendi
- Tabiiye Öğretmeni: Şeref Efendi

Giderleri Bolu Özel İdaresi'nden karşılanan Daru'l Muallimin “yeni bina yapılmaya kadar” kaydıyla 11 Aralık 1916 tarihinde kapatılarak öğrencileri İstanbul'a gönderildi (1998 Bolu İl Yıllığı, 1999, s. 636).

4.3.2 Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nun Açılışı

Bolu Erkek Öğretmen Okulu 5 Ekim 1948 Salı günü dönemin Milli Eğitim Bakanı Tahsin Banguoğlu İstanbul'dan Ankara'ya giderken Bolu ili üzerindeki eğitim öğretim kurumlarını ziyarete gelmiştir. Bolu Valisi adına Zeki Işık ve Bolu Milli Eğitim Müdürü Bedri Altıncan bakanı karşılamış, bakan geceyi Bolu'da geçirmiştir. 6 Ekim günü ise Bakan Banguoğlu sırasıyla Kız Enstitüsü, Bolu Belediyesi, Gazipaşa İlkokulu, Erkek Sanat Enstitüsü ve Orman Okulu'nu gezerek gerekli incelemelerde bulunmuştur. Ankara'ya gitmek için yola çıkan bakan güzergâh üzerinde Gerede ilçesinde de incelemeler ve teftişlerde bulunmuştur (Bolu Gazetesi, 7 Ekim 1948, s.1).

Tertip edilen gezi sonrasında özellikle Bolu Valisi'nin davetiyle Hisar Tepesi'ndeki ortaokul binasının açılışına katılan Bakan Banguoğlu inşa edilmiş binayı çok beğenmiş ve ortaokulun eğitim-öğretim faaliyetlerine devam ederken yanına bir de lise yada öğretmen okulu açılması gerektiğini söylemiştir. Bu doğrultuda Milli Eğitim Bakanlığı Müfettişlerinden Sami Akyol Bolu'ya gelerek gerekli incelemelerde bulunmuş olup, laboratuvarları, yatakhane, sınıfları ve olası 120 mevcutlu bir öğretmen okulu açılması için çalışmalara başlamıştır (Bolu Gazetesi, 4 Kasım 1948, s.1). Bakanlığın incelemesinden sonraki süreçte 25 Kasım tarihinde ise okulun planları tamamlanmış ve açılış kadrosu için müdür ve öğretmen atamaları gerçekleştirilmiştir. Yatılı olarak okula alınacak öğrencilerin bazıları Bolu'ya gelmiştir. Yeni açılacak olan okulun eğitim-öğretim faaliyetlerine başlaması için 1 Aralık 1948 tarihi gösterilmiştir (Bolu Gazetesi, 25 Kasım 1948, s.1).

Milli Eğitim Bakanlığı ve Bolu Valiliğinin yaptığı tahkikat sonucunda 7 Aralık 1948’de Bolu ilinin idarecileri ve halkının katıldığı açılış gerçekleştirilmiştir. Islah edilen okul binası davetliler eşliğince gezilmiştir. İlk dersin verileceği sınıfta dönemin valisi Kemal Hadımlı’dan ilk dersi anlatması rica edilmiş fakat kendisi eğitimin işin ehli olan öğretmenlere bırakılması gerektiğine vurgu yapmıştır. Böylece 7 Aralık 1948’de Bolu Erkek Öğretmen Okulu eğitim öğretim faaliyetlerine başlamıştır (Bolu Gazetesi, 9 Aralık 1948, s.1).

4.3.2.1 Hasan Tahsin Banguoğlu

Hasan Tahsin Banguoğlu 21 Nisan 1904 tarihinde Drama ’da doğmuştur. Eğitim öğretim hayatına ilk olarak Selanik’te Fransızca eğitim veren Mission Laice Françes’de başlamıştır. Balkan Savaşları sonucunda Türkiye’ye göç eden ailesi ile Balıkesir’e yerleşmiştir. İlköğretimini Balıkesir’de tamamlamasının ardından İstanbul’a Sultani eğitimi için geçmiştir. 1926 yılında Darülfünun Edebiyat Fakültesi’nde yüksek öğrenim hayatına başlamıştır. Okuduğu dönemde Vakit Gazetesi’nde muhabirlik ve yazarlık yapmıştır. (TDV İslam Ansiklopedisi 2024).

Gazi Eğitim Enstitüsü’nde öğrenimine devam ettiği dönemde Almanya’ya gitmiştir. Karşılaştırmalı Türk Dili Okulu’nun kurucusu olan ünlü Türkolog Willy Bang Kaup’un öğrencisi olmuştur. Breslau Üniversitesi’ne *Altosmanische Sprachstudien zu Süheyl ü Nevbahar* adlı teziyle doktorasını tamamlamıştır. Yurda dönmesinin ardından Ankara Üniversitesi Dil, Tarih, Coğrafya Fakültesi’nde Türk Grameri ve Türkoloji, Devlet Konservatuarı’nda fonetik dersleri vermiştir (Dere, 2012, s.26)

CHP Bingöl Milletvekilliği göreviyle 1943 yılında siyasi hayata adım atmış ve üniversiteden ayrılmıştır. Siyasette aktif rol izlemiş, II. Hasan Saka (10 Haziran 1948 – 14 Ocak 1950) ve Şemsettin Günaltay (16 Ocak 1949 – 22 Mayıs 1950) hükümetlerinde Millî Eğitim bakanı olarak görev almıştır. Bakan olduğu yıllarda din eğitimi verilmesinin önünü açmıştır. Eleştirilere maruz kalsa da din eğitimin Diyanet İşleri Başkanlığı veya benzeri kurumlarca değil ülkenin eğitim dinamiklerini yöneten Milli Eğitim Bakanlığı tarafından verilmesi gerektiğini savunmuştur. (Aysal, 2005, s. 280).

Köy Enstitülerinin 1946 sonrası başlayan dönüşümünde dönemin Milli Eğitim Bakanı Reşat Şemsettin Sirer tarafından başlatılmıştır. 1949 yılında

çıkartılan yasa ile Köy Enstitülerinin şartları ve yapısı değiştirilmiştir. Bu süreç Hasan Tahsin Banguoğlu'nun bakanlığı dönemine denk gelmiştir. Bununla birlikte değişimle başlangıçtaki yapısı bozulan Köy Enstitüleri yerin eğitici yetiştirme hususunda geri kalmamak adına Öğretmen Okulları açılmıştır. (Aydın, 2016, s.186) Demokrat Parti'nin iktidara gelmesiyle siyasetten resmi olarak uzaklaşmış fakat kopmamıştır. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde görev almış çeşitli kurum ve kuruluşlarda öğretmenlik görevini üstlenirken eserler ve yayınlar vermiştir. 3 Mart 1989 tarihinde İstanbul'da vefat etmiştir.

Eserleri

1. *Altosmanische Sprachstudien zu Süheyl ü Nevbahar* (Leipzig 1936).
2. *Ana Hatlarıyla Türk Grameri* (İstanbul 1940). Genişletilmiş ikinci baskısı *Ana Hatlarıyla Türk Grameri, "Kılavuz Kitap"* (İstanbul 1979).
3. *Türk Grameri, Birinci Bölüm, Sesbilgisi* (Ankara 1959).
4. *Türkçenin Grameri* (İstanbul 1974).
5. *Dil Bahisleri* (İstanbul 1987). Çeşitli dergi ve gazetelerde dil konularına dair yayımladığı makaleleriyle daha önce çıkardığı *Dil Bahisleri 1, 2 ve Devlet Dili Türkçe Üzerine* adlı kitapçıktan meydana gelmiştir.
6. *Kendimize Geleceğiz* (İstanbul 1984). 1976-1977 ve 1983-1984 yılları arasında Türk millî kültürü ile ilgili olarak yayımladığı yazılarını ihtiva etmektedir.

4.3.3 Fiziki Yapı

Okul ilk planlamasında günümüz Bolu Anadolu Lisesi'nin bulunduğu yerde Gölyüzü Mahallesi Şehit İhsan Bey Sokak No 16 adresinde açılmıştır. Okulun bulunduğu mevki Hisar Tepesi olarak da bilinmektedir. Okul faaliyetlerine başladıktan sonra 10 Şubat 1949 tarihinde okulun elinde olan binalar haricinde 150 kişilik yemekhane, hamam ve çamaşır odası yapılması planlanmıştır. Gerekli planlar Bayındırlık Müdürlüğüne ikmal edilmiştir. Okul eğitim öğretim faaliyetleri sonrasında ihtiyaçlar doğrultusunda iyileştirilmiş ve imkanları arttırılmıştır (Bolu Gazetesi, 10 Şubat 1949, s.3). Yapılan tetkikler sonucunda yapılacak olan yeni binaların inşası için bakanlıkça 25.000 liralık ödenek 14 Nisan

1949 tarihinde gönderilmiştir. Yapıların aynı mevsimde bitirilmesi istenmiştir (Bolu Gazetesi, 14 Nisan 1949, s.1).

Bolu ilindeki eğitim faaliyetlerine olan talebin zaman içinde artmasıyla okulların imkanları da geliştirilmiştir. 22 Kasım 1951 tarihinde okullara olan talepte %19 artış olduğunu görmekteyiz. Buna karşın 1949 yılında planlanan ek binaların inşaatı 13 Aralık 1951 tarihinde bitirilmiş ve gerekli mercilerce kontrollerinin sağlanmasının ardından okul hizmete başlamıştır (Bolu Gazetesi, 13 Aralık 1951, s.3).

Ayrıca Hisar Tepesi'nde sadece Bolu Erkek Öğretmen Okulu ve ortaokul eğitim faaliyetleri yürütmekteydi. 1884 yılında açılan Bolu Lisesi; Lisesi 1925'ten sonra sultani (lise) oldu. 1944 depreminde yıkılınca, okul binası 1947'de yeniden yapılmış, öğretimi erkek öğretmen okuluyla birlikte sürdürmüştür. 1914'te açılan Erkek İlk Öğretmen Okulu'nun bulunduğu yerde inşa edilen binaya taşınmış 1946-1947 yıllarında aynı yerde eğitim vermişlerdir. İlk Öğretmen Okulu'nun Erkek Öğretmen Okulu adını almasıyla 1954 yılına kadar Bolu Lisesi ve Bolu Erkek Öğretmen Okulu aynı yeri paylaşmışlardır (1967 Bolu İl Yıllığı, 1968, s. 243). Bolu Erkek İlköğretim Okulu' da ortaokul üzeri 3 senelik eğitim veren lisede denginde meslek okuluydu. 1948 senesinde kurulan okul ilk mezunlarını 1950-51 dönemi içerisinde vermiştir. 1965 ile 1966 dönemi içinde talebe sayısında 2 katından fazla artış görülmüştür. 1110 civarında yatılı erkek vardı. Okulun Hisar Tepesi'nde eğitim öğretim faaliyetleri 1961'e kadar sürmüştür. Bu tarihte lise başka bir binaya taşınınca bu bina da okulun malı olmuştur. 13 Aralık 1961 yılında okul binasının yanmasının ardından 16 Mart 1962 tarihinde 1000 kişilik okul binasının yeniden inşası için bakanlıkça 6 milyon liralık ödenek çıkartılmıştır (Yeni Hamle Gazetesi, 16 Mart 1962, s.2). 23 Mart 1962 tarihinde çıkan ödenekle Ankara asfaltı üzerinde yeni arsa alınmıştır. 30 Mart günü ise yeni arazinin tapusu bakanlıkça alınmıştır (Yeni Hamle Gazetesi 23-30 Mart 1962, s.1). 20 Nisan 1962 tarihinde yeni arsanın planlama çalışmaları gerçekleştirilmiştir. 12 Ekim 1962 tarihinde birinci kısım inşaatı ihale yolu ile verilip yapıma başlanmıştır (Yeni Hamle Gazetesi, 20 Nisan 12 Ekim 1962, s2.).

1965-1966 ders yılında günümüz Kültür Mahallesi, Abant İzzet Baysal Üniv. Şehir Kampüsü, 14300 Bolu Merkez/Bolu adresine, Ankara asfaltı üzerine yeni

yapılan binalara taşınmıştır (1967 Bolu İl Yıllığı, 1968, s. 243). 1967 yılı itibariyle okulda 800 yatılı (leyli), 400 gündüzlü olmak üzere 1200 öğrenci, 26 şube, fizik ve kimya laboratuvarı, 1 resim, 2 iş atelyesi ve 1 müzik dersliği bulunmaktaydı. Kütüphane ve okuma salonu mevcuttu. O yıllarda ise okulda 1 müdür, 6 müdür yardımcısı ve 36 öğretmen görevlerini ifa etmekteydi.

Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nun ikinci binasının çatı onarımı için 6 Eylül 1972 tarihinde hazırlanan proje birkaç gün sonra 30 Eylül 1972 tarihinde Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi Başkanlığı raporunda belirtildiği üzere 91 sayılı kanunun 15. Maddesine göre bakanlar kurulunca kararlaştırılmıştır. Böylece okulun yeni sayılabilecek binasının eksiklerinin giderilmesine ilişkin çalışmalar yapılmıştır (Devlet Arşivleri Başkanlığı Cumhuriyet Arşivi, Bolu Erkek Öğretmen Okulu hk. 288 - 73 – 19)

4.3.4 Erkek Öğretmen Okulu'nun Günümüzdeki Yeri

Bolu Erkek Öğretmen Okulu 1975 yılında tüm öğretmen okulları gibi Öğretmen Lisesi'ne, 1975-1976 yılında ise Bolu Eğitim Enstitüsü'ne dönüştürülmüştür. Bir süre öğretmen lisesi ve eğitim enstitüsü bir arada faaliyet göstermiş daha sonra lise kısmı tamamen kapatılmıştır (Yıldız, 2015, s. 15).

Eğitim öğretim faaliyetlerine devam eden Bolu Eğitim Enstitüsü 1982 yılında Gazi Üniversitesi'ne bağlanarak Ankara merkezli Gazi Üniversitesi'nin Eğitim Yüksekokulu adını almıştır. 1982 yılından 1992 yılına kadar da Ankara Gazi Üniversitesi Eğitim Yüksekokulu veya Eğitim Fakültesi şeklinde hizmetine devam eden kurum 3 Temmuz 1992 tarihinde Bolu merkezde İzzet Baysal ve vakfı tarafından destekle açılan Abant İzzet Baysal Üniversitesi'ne devretmiştir. 1991 yılında şehrin önemli hayırseveri ve iş adamı İzzet Baysal'ın kurduğu vakıf dahilinde ücretsiz bir özel üniversite kurmayı planlamıştır. İhsan Doğramacı'nın analizleri ve raporları doğrultusunda vakfın yapacağı üniversitenin devlet kontrolüne bırakılmasının daha uygun olacağını kararlaştırılmıştır. 1991 yılında 22 yeni üniversite açılması kararlaştırılmış 1992 yılında ise Abant İzzet Baysal Üniversitesi kurulmuştur. Bolu Erkek Öğretmen Okulu günümüzde eğitim öğretim faaliyetlerinde bulunan Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin çekirdeğini oluşturmuştur. (Özdemir Tiryaki, 2022, s. 182-183).

4.3.5 1948 – 1974 Arası Bolu Milli Eğitim Müdürleri

- Bedri Altıncan 09.03.1945-30.06.1949
- Nazmi Vural 08.01.1951-10.12.1954
- Ömer Lütfi Göksel 28.01.1955-02.10.1957
- Abdürrezzak Tıgılı 24.10.1957 – 30.11.1960
- Kemal Aydoğdu 28.11.1960 – 01.09.1964
- Mehmet Arseven 14.09.1964-17.04.1965
- Avni Memioğlu 07.02.1966 – 31.08.1971
- Ali Rıza Çatılı 31.08.1971 – 09.09.1974
- M. Yaşar Parmaksız 20.09.1974 – 02.07.1975

4.4 Okulun Yönetim ve Yönetim Organları

Öğretmen yetiştirme okullarında yönetim ve idarenin görev ve sorumluluğu okul müdürlerine aittir. Okul müdürlerinden sonra yetki sırası, müdür başyardımcısı, eğitim şefleri, müdür yardımcıları, tarım, atölye ve sağlık şeflerinden oluşmaktadır (İlköğretmen Okulları İdare Yönetmeliği 1965, s.248).

4.4.1 Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nda Müdürlerin Görevleri

Okul Müdürleri okulun eğitimin amaçlarına uygun yönetilmesinden ve geliştirilmesinden sorumlu en yüksek kişidir. Tüm görevlilerin başı olmakla birlikte bu görevlilerin uyum içerisinde çalışmasını, bakanlığın belirlediği kanun, tüzük ve hükümlerin uygulanmasını ve denetlenmesinden sorumludur. Eğitim öğretimin devamlılığını sağlamak için gerekli tüm fiilleri gerçekleştirme yetkisi vardır. Okulun tasdikname, diploma ve belgeleri onaylar. Okulun harcamalarını, maaşlarını ve demirbaş eşyalarını denetler. Öğretmenlerin disiplin işlemlerini takip eder ve üst mercilere bildirir. Okulla ilgili tüm hususları ders çizelgeleri, eğitim ve yönetim kadrosu raporlarını, eğitim ve kültür faaliyetlerini, okulun fiziki geliştirmelerini dönemlik olarak bakanlığa sunmakla yükümlüdür (İlköğretmen Okulları İdare Yönetmeliği 1965 s.248)

4.4.2 Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nda Müdür Yardımcılarının Görevleri

Müdür yardımcıları, müdür ve başyardımcının yardımcılığı görevini üstlenmektedir. Verilen işlerin yapılması, öğretmenlerin yetiştirilmesi, okulun eğitim öğretim faaliyetlerinin takibi müdür yardımcılarının sorumluluğundadır. Öğrenci kayıt ve kabulleri, devamsızlık, izinler, askerlik işleri ve disiplin kurulu ile ilgili takip ve evraklar ile toplantı, gezi, gösteri gibi organizasyonların yapılması da görev ve sorumluluk üzerindedir (İÖÖİY, 1965 s.252).

4.4.3 Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nda Eğitim Şeflerinin Görevleri

Eğitim şefleri okulun gereç kendi içinde gerekse dışarıdaki eğitim işleriyle görevlendirilmiş müdür yardımcısıdır. Derslik, laboratuvar, kitaplık durumları ve düzeni ile uygulama ve staj ile ilgili öğrencilerin kazanacağı yetkinliğin takibinden sorumludur. Okulun çevresinin kültür seviyesinin artması ve koordineli çalışmasıyla bölge okullarının geliştirilmesini ister. Okulların rehberlik biriminin sorumlusudur ve diğer eğitim şefleriyle iş birliği içerisinde. Öğretim yılı öncesi planları müdüre iletmekle yükümlüdür (İÖÖİY, 1965 S.250).

4.4.4 Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nda Tarım Eğitim Şeflerinin Görevleri

Okulda tarım öğretimini sağlamaya yönelik amaçları, yöntemleri ve araçları kullanımına uygun bir şekilde faaliyetleri yürütmek. Okulun bulunduğu yere tarım anlamında örnek olmak ve okul ile çevresinin birbirine uyumlu bir şekilde çalışmasını sağlamak. Tarım işletmelerine destek olmak ve diğer şeflerle uyum içinde çalışmak görevleri arasındadır. Öğrencilere tarım eğitimi verme, mevsimlik işlerin planlamasını eğitim şefleriyle birlikte gerçekleştirmek, örnek yetiştiricilik kuruluşlarını öğrenciler ile işler hale getirmek, tüm tarım işlerinin kaydını tutmak, bulaşıcı bitki ve hayvan hastalıkları hakkında bilgi ve eğitim vermek, korunma yollarını anlatmak, tarım faaliyetlerinin yazı işlerini yönetmek, ders kaynaklarını düzenlemek, tarım sonuçlarının istatistiklerini çıkartmak ve yorumlamak, elde edilen ürünleri sergilemek, tarım alanlarının ve hayvanların bakımlarını yapmak, müdür kontrolünde döner sermaye işlerini yönetmek görevleri arasındadır (İÖÖİY, 1965 S.252).

4.4.5 Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nda Atölye Eğitim Şeflerinin Görevleri

Okulun amaçları ve planları doğrultusunda sanat öğretimini ve işlerini yürütmekle görevlidir. Okula ve çevresine örnek ve duyarlı olacak şekilde çalışmaktadır. Okulun tüm imkanlarının çevreden sağlanabilmesi için çalışır. Yıllık çalışma planlarının üstlerine iletir ve diğer şeflerin işleriyle koordineli çalışmaktadır. Okulun araç, gereç ve tesislerinin bakımlarını, okula yapılan inşaatların denetimini, tesislerin planlarını, atölyelerin planlarının tutulması, bütün öğrencilerin atölyelere ulaşmasını sağlamak görevleri arasındadır (İÖÖİY, 1965 s.252)

4.4.6 Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nda Sağlık Eğitim Şeflerinin Görevleri

Okul mensuplarının sağlık fiş ve cüzdanlarını kontrol eder. Hasta öğrencilerin tedavi süreçlerini yönetir ve kaydeder. Revirin ilaç stoğu ve demirbaş eşyaların bakımlarına bakar, okulun temizliğine bakar ve denetler. Bulaşıcı hastalıklara karşı okulun öğretmen ve öğrencilerin korunmasını ve bilgilendirilmesini sağlar. Okulun yeni kayıtlarını bedeni ve psikolojik muayene eder. Okul ve çevresinin sağlık işleri için koruyucu tedbirler alır. Temizlik işlerinin koordinasyonunu personelle sağlar. Okulun genel muayenelerinde çıkan raporları gerekirse gizli bir şekilde müdüre iletmekle görevlidir. Hasta olan öğrencilerin tedavi süreçleri ve ilaçlarının kontrolünü sağlar. Yemekhane işleyişini sağlar, yemeklerin denetimini yapar. Sağlık açısından okulu ve öğrencilere yol gösterir. Okulda birden fazla sağlık şefi ya da doktorun bulunduğu durumda idarenin haberi olması koşuluyla iş paylaşımı yapılabilir (İÖÖİY, 1965 s.255).

4.4.7 Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nda Öğretmenler ve Görevleri

Öğretmenler, okul içerisinde eğitim gören öğrencilerin eğitim-öğretim faaliyetlerinin milli eğitim amaçlarına uygun bir şekilde planlamak, uygulamak ve değerlendirmekle görevlidir. Öğretmenler, çalışkanlıklarıyla, devamlı öğrenerek, nesnel bir tutum ve imaj çizerek öğrencilere iyi örnek olmalıdırlar. Öğretmenler mesai saatleri içinde idare tarafından verilen ya da kendi sorumlulukları üzerinde olan gereklilikleri yerine getirmekle sorumludur. Ders dışı faaliyetlerde bulunmak ve gerektiğinde gece, gündüz nöbetlerini yerine getirirler (İÖÖİY, 1965 s. 263-265).

4.4.7.1 Öğretmenlerin Görevleri

- Her yeni öğretim yılı başında programları, ders uygulamalarını incelemek ve öğretim yılına dağılmasını sağlayan planı ders ile ilgili zümre öğretmenleriyle hazırlayıp iletmek.
- Derslerde öğrenimi tam anlamıyla sağlamak amacıyla uygun hazırlık yapmak, ders araç gereç ve kitaplarının düzenini ve kullanımını sağlamak.
- Öğrencilerin gelişimleri için yönlendirmek. Derslerde aktarılanlar eşiğinde ödevlendirmek, kontrol ve geri dönütlerini sağlamak.
- Sınav yönetmeliğine uygun sınavları hazırlamak ve değerlendirmek.
- Derslerin yoklamasını ve verilen görev, ödev veya benzeri belgeleri eğitim öğretim yılı sonuna kadar saklamak. Uygulamalarda öğrencilerin tam anlamıyla öğrenmesini sağlamak.
- Ders disiplinin sağlamak, geç giren veya benzeri ders akışına olumsuz müdahalede bulunan öğrencileri tespit etmek, idareye bildirmek.
- Öğrencilerin aldıkları sorumlulukların takibini yapmak.
- Sınav ve değerlendirmelerin sonuçlarını uygun sınıf ve şubeye göre kaydetmek.
- Öğretmeni gelmeyen sınıflarda idare ile koordineli bir şekilde görev almak.
- Öğretmenler kurulunda dağıtılan sorumlu sınıfların idare ve rehberliğini sağlamak.
- Öğrencilerin okul içindeki ve dışındaki da davranışlarını kontrol etmek, çalışmalarını takip etmek ve iyi örnek olmak. Özel yetenekli ve ilgi gerektiren öğrencileri saptayıp gerekli kurullara bildirmek.
- Öğretmenler kurul toplantılarına katılmak. (İÖÖİY, 1965 s. 263-265).
- Türkçe-Edebiyat, Meslek Dersi (Öğretmenlik), Tarih-Coğrafya, Matematik-Fen, Fizik-Kimya, Sağlık Bilgisi, Müzik, Resim-İş, Beden Eğitimi, Milli Savunma, Tarım, İngilizce, Fransızca, Almanca, Sosyal Bilgiler, Din Bilgisi alanlarında öğretmenler görevlerini ifa etmişlerdir.

4.5 Öğrenci

4.5.1 Kayıt ve Kabul

Öğretmen okullarına 1955 yılında Talim Terbiye kurulunca hazırlanan ve 15 sayılı kara rîle Kabul edilen “Öğretmen Okulları İdare, Disiplin ve İmtihan Yönetmeliğı” kapsamı içerisinde öğrenciler eğitim öğretim faaliyetleri için alınırđı. Yönetmelikte yer alan 102/a maddesi ile okula alınacak yatılı öğrencilerin hangi okul için müracaat yapmışsalar o okul için bakanlığın belirlediğı bölgelerden alınabilirdi. Okulun imkanlarına göre ise gündüzlü öğrenci alımında değışikliklerin olması mümkündür.

Yönetmelikte yer alan 110/b-c maddesine göre ise alınacak öğrencilerin okulun öğretmen durumuna göre tek bir öğretmen yada bir sınıf ve bir başöğretmen tarafından mülakata alınması kararlaştırılmıştır. Daha fazla öğretmenin bulunduğu okullarda ise mülakat öğretmenler kurulu tarafından yapılrđı. Adayların çalışkanlığı, sabrı, diksiyonu, jest ve mimik kullanımı, öğretmenlik mesleğine olan sevgisi ve ahlaki tavırlarına bakılır bütün bu değerlerin incelenmesi sonucunda karar verilirdi (Öğretmen Yetiştiren Her Derecedeki Okul ve Enstitülere Öğrenci Kayıt ve Kabul İşleri Hakkında Genelge ve Geçici Yönetmelik, 1952 s.27-28)

Okulların öğrenim sürelerine ilişkin düzenlemeler 1932-1933 eğitim öğretim yılında yapılmış öğretmen okulları iki derecede 6 yıl eğitim veren kurumlar halini almıştır. Faaliyetlerine devam eden lise dengi öğretmen okullarına ortaokullardan öğrenciler bazı usul veya metotlarda kabul edilmiştir (Uygun, Türkiye'de Öğretmen Adaylarının Seçimi ile İlgili Bazı Uygulamaların Tarihçesi, 2010, s. 712).

Eğer iki aday yapılan değerlendirmelerden eşitlik sonucu ile çıkarsa yönetmeliğın 106. Maddesine göre adaylar belirli önceliklere göre sıralanır ve bu şekilde aday öğretime dahil edildirdi. Bu öncelikler, sırasıyla:

- Diploma notu
- Öğretmen veya gazi çocuğı
- Şehit veya gazi çocuğı
- Babasını ve annesini kaybetmiş çocuklar
- Yalnızca babasını veya annesini kaybetmiş çocuklar

Şeklinde seçim yapılırdı. Bu kulvarlarda da eşitlik sağlanırsa kura çekimi sonucunda öğrenci okula alınırdı. (MEB, Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğü, 1975 s.34).

4.5.1.1 Kayıt ve Kabul Şartları

Tüm adaylarda aranan koşullar:

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak.
- Fiziki ve Psikolojik açıdan sağlıklı olmak. Öğretmenlik mesleği için belirli bir kusrun olmaması (İşitme engeli, görme engeli veya benzeri).
- Evli veya nişanlı olmamak.
- Seçilmiş olmak ve seçme sınavında başarılı olmak.

Üç yıl eğitim veren öğretmen okullarına başlayacak adaylar için gereken özel koşullar:

- Ortaokul mezunu olmak.
- Eğitim-öğretime 2 yıldan fazla ara vermemiş olmak.
- 15 – 19 yaş aralığında olmak.

Altı yıl eğitim veren öğretmen okullarına başlayacak adaylar için gereken özel koşullar:

- Toplam nüfüsü 2000 kişiden az bölgede ikamet etmek ve bölgede bulunan 5 yıllık ilkokuldan mezun olmak.
- Aile ikameti köyde is eve köyde eğitim kriterlerini karşılayan okul bulunmaması takdirinde eğitimini kasabada bitirmiş olmak.
- 12 – 17 yaş aralığında olmak.

1955 yılında çıkan yönetmeliğe göre bu tip okullarda okuyan öğrencilerin tamamı köy halkından oluşmalıdır ibaresi 1965 yılında çıkan ve Talim Terbiye Kurulunca 26 Haziran 1965 tarihinde Kabul edilip 19 Temmuz 1965 yılında resmi yayın organı olan Tebliğler dergisinde yayınlanan esaslara bakarak 104/3 maddesi gereğince öğrencilerin %75’i ortaokul bulunmayan yerleşim yerlerinden, %25’i ise köy kanunu kapsamı dışında kalan yerlerden alınacaktır şeklinde değişikliğe gitmiştir. Bolu da faaliyet yürüten Erkek Öğretmen Okulu çoğunlukla Bolu ve ilçeleri olmak üzere komşu illerden öğrenci almıştır. (İÖÖİY, 1965 s.268)

4.5.2 Müracaat Şekli ve Aday Seçimi

Öğretmen okullarına girişte aslında en temel belirleyici unsur girmek isteyen öğrencinin gösterdiği akademik başarıdır. Bunun yanında öğretmenlerin değerlendirmesinde önemli bir pay sahibidir. Okula başvurmak için adaylar okudukları yada mezun oldukları okulun idaresine 15 Nisan – 15 Haziran tarihleri arasında dilekçe ile müracaat ederler. Müracaat edenleri öğretmen okulu kurulu değerlendirir. Verilen dilekçelerin üzerine geri dönüşler yapılır. Eğer aday kuruldan onay aldıysa kendisine imtihana grime belgesi verilir. Başvuruların tarihlerinden sonra başlayan süreç temmuz ayında son bulur. (Öğretmen Yetiştiren Her Derecedeki Okul ve Enstitülere Öğrenci Kayıt ve Kabul İşleri Hakkında Genelge ve Geçici Yönetmelik, 1952 s.27-28)

Kademeye gelene kadar aldığı eğitim üzerine gösterdiği başarı ile birlikte öğretmen okuluna girecek olan adayın okula başvurmak için yapması gerekenler:

- Öğrenci bulunduğu okula dilekçe ile başvuru yapar.
- Başvuruyu alan kurum uygun görürse dilekçeyi İlçe Milli Eğitim Danışma Kurulu'na gönderir. Kurulden gelen onayla öğrenci sınava girmeye hak kazanır.
- Daha önce belirtilen tarihçe adaylar merkezi sınava davet edilir.
- Sınav Türkçe-Matematik branşlarında açık uçlu sorulardan oluşmaktadır (Kuru & Uzun, 2008, s. 215).

Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nun ilk kız öğrencileri ise Ekim 1950 tarihinde kabul edilmiştir. 1970 yılında ise kız öğrenci alımında sınav uygulanmamıştır (BG, 26 Ekim 1950 s.1).

4.5.3 Öğrenci Seçme Sınavı

Yönetmeliğin 112. Maddesi gereğince Öğretmen Okuluna müracaat eden adayların Türkçe ve Matematik derslerinden açık uçlu yazılı sınava tabi olmaları şarttır (İÖÖİY, 1965, s.268).

Türkçe sınavında öğrencinin düzeyine uygun bir şekilde okuduğunu anlama, zihinde canlandırma, sebep-sonuç ilişkisi kurma, metin içi ve dışı anlamlandırma, yazım kurallarına uyma, kendini yazıyla ifade edebilme, kelimeleri yerinde ve anlamlı kullanabilme, mantığa uygun metin oluşturma, yöntem ve tekniklere uygun

yazı yazabilme kabiliyetleri ölçülürken, Matematik sınavında bilgi temelli işlemsel beceri, mantıksal sonuç kurabilme ve matematiğin günlük yaşamla ilişkilendirilmesi yetkinliklerine bakarken bu sınav sırasında öğrencinin hızı da ölçülürdü. Matematiksel düşünme becerisi ölçülürdü (Kuru & Uzun, 2008, s. 215).

Sınav her yılın temmuz ayının son haftasında yapılırdı. Sınav soruları öğretmen okulu öğretmenleri tarafından hazırlanırdı. Milli Eğitim müdürünün görevlendirmesiyle kurulu toplama görevini alan okul müdürü sınav kurulunu kurardı. En az 3 öğretmen bulunan komisyonlarda öğrenciler 1-10 arasında puanlanırdı. Adayın başarılı olabilmesi için her dersten en az 5 puan alması gerekiyordu (Öğretmen Yetiştiren Her Derecedeki Okul ve Enstitülere Öğrenci Kayıt ve Kabul İşleri Hakkında Genelge ve Geçici Yönetmelik, 1952 s.29-31).

Örnek teşkil etmesi nedeniyle 1952 yılında bursluluk sınavı Temmuz ayının ilk haftasında yapılmıştır. Okulun kendi içerisinde yaptığı bursluluk sınavları sonrasında ise yeni öğrenci kabul süreci başlamıştır (BG, 3 Temmuz 1952, s.2). Yine bir başka örnek olarak 1959 tarihinde yatılı öğrenci sınavları Mayıs ayının son haftasında yapılmıştır (BG, 21 Mayıs 1959, s.2).

Yapılan yazılı sınavların yanına bir de yönetmeliğin 112 ve 113. Maddelerinde temel hususları belirlenmiş olan sözlü bir sınav daha sonraki aşamada yapılır. Yapılan sözlü sınavda öğrencilerin türkçe, matematik, genel kültür ve konuşma kabiliyetleri, diksiyonları ölçülürdü (İÖÖİY, 1965, s. 269).

4.5.4 Öğrenci Kabul İşlemleri

Komisyon incelemesinin ardından yapılan sınavlarda başarılı olan adaylar sınav puanlarına göre sıralanırlar. Bu sıralama ve okulun fiziki imkanları dahilinde alınacak öğrenci sayısı saptanır. Kabulü kesinleşen adaylar için ilgili okullara tebligatlar gönderilir ve adayın okul kaydı için 15 günlük süresi başlatılır. 15 gün içerisinde başvuru yapmayan adaylar sıralamada kontejyan dışı kalan yani yedek konumunda kalan adaylardan sırasıyla çağrılmaya başlanır. (Öğretmen Yetiştiren Her Derecedeki Okul ve Enstitülere Öğrenci Kayıt ve Kabul İşleri Hakkında Genelge ve Geçici Yönetmelik, 1952 s.31-32)

Her iki tünden sınavda da başarılı olan adayların kaydı için:

- Köy ihtiyar heyetinden alınan bir hüsnühal (iyi hal) kağıdı.
- Sağlık raporu
- Yüklenme yani kefarete senedi

Belgeleri gerekmektedir. Bu belgeler ile adaylar okul kayıtlarını tamamlamıştır (Kuru & Uzun, 2008, s. 216).

4.5.5 Kılık Kıyafet

1965 yılında çıkartılan İlk Öğretmen Okulları Yönetmeliğinin 143. Maddesi gereğince öğrenci kıyafetlerinin temiz, düzenli ve sade olması gerekmektedir. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre farklı yargılarda bulunmaktaydı. Örnek olarak erkek öğrencilerin saçları kısa, sakal ve favori bırakmaları ise yasaktı. Kız öğrenciler içinse saçların düzenli olması gerekmektedir. Öğrenciler okul kıyafetleriyle birlikte herhangi bir zümreyi veya topluluğu taklit edecek şekilde giyinemezlerdi. Şapka ve kasket zorunluluğu neredeyse tüm öğrenciler için geçerliken erkek öğrenciler kravat takmak zorundaydı (İÖÖİY, 1965, s.271).

Genel liseler aynı biçimde "lise" ismi ile adlandırılırken diğerleri ise "Erkek Öğretmen Okulu ya da Kız Öğretmen Okulu erkek Sanat Okulu, İmam Hatip Okulu Sağlık Okulu olarak isimlendirilirdi. Mektepler kıyafetleri, bilhassa da şapkalarında bulunan şeritten kolaylıkla Anlaşılır bir noktadır. Bunun sebebi, büyükşehirlerin ünlü okulları haricinde " okul arması " yaygın olarak kullanılmıyordu. Şeritler: Muallim okullarında " Eflatun ", ortaokul ya da liselerde "Sarı", kız ya da erkek sanat mekteplerinde "yeşil", İmam-hatip mekteplerinde "beyaz", ticaret lisesinde "bordo" sağlık ya da ebek okullarında "mavi" olarak belirlendi.

Aynı hususta sporcu formalarında bu renkler bulunuyordu. Renkler, takımlarda olduğu gibi slogan olarak kullanılmaktaydı. Yatılı olan mekteplerde kravatları ile öne çıkarlardı. Aralarından bazılarının aynı isimle bağımsız Ortaokulu, bazılarının içinde ise ortaokul kısmı mevcuttu. Bahsetmiş olduğumuz tarihlerde ortaokullarda ya da liselerde kız-erkek şapka giyimi mecbur tutuluyordu. Araştırmamızda o dönemlerde Bolu erkek okulunda okuyan bir öğrencinin söylediğine göre son sınıfta artık şapka takılmıyordu. Öğrencilerin giymiş olduğu kıyafetler lacivert ağırlıklıydı. Bilhassa da yatılı olarak okuyan talebeler Sümerbank

tarafından Beykoz'da üretilmiş olan siyah kösele ayakkabıları ve de tek biçimdeki kıyafetleri ile basit bir şekilde tanınırlardı.

4.6 Öğrenim Süresi, Resmi Günler ve Tatiller

Okulun öğrenim süresi açılışından itibaren zaman zaman değişkenlik göstermiştir. Lakin en yaygın öğretim modelinde okul 6 yıllık bir eğitim öğretim sonunda öğrencilerini öğretmen olarak mezun etmiş ve görevlendirmeler ile meslek hayatına kazandırmıştır. Dersler o öğretim yılının eylül ayında son hafta başlarken, dönem bitişi ise aynı eğitim öğretim yılının haziran ayının son haftasıdır. Okulun haftalık planda cumrtesi günlerinin de yarım gün dahil edilmesi nedeniyle okul kapanma günü cumartesidir (İÖÖİY, 1965 s.267).

Örnek teşkil etmesi nedeniyle okulların açılış tarihleri 1951 yılında 27 Eylül, 1952 yılında 25 Eylül, 1953 yılında 24 Eylül tarihlerinde eğitim öğretim yılı başlamıştır. Eğitim öğretim yılının sonlanmasında ise 1950 yılında okullar 1 Haziran günü kapanmıştır. 1955 yılında ise 20 Haziran tarihinde dönem sona ermiştir.

4.6.1 Özel Günler ve Tatiller

- Haftalık tatil günleri (1973-1974 eğitim öğretim yılına kadar cumartesi yarım gün olarak eğitime dahil edilmiş sonrasında cumartesi ve Pazar günleri tatil edilmiştir)
- Cumhuriyet Bayramı
- Ara dinlenme tatili
- Öğretmen okulları kuruluş yıl dönümleri
- Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı
- Bahar Bayramı (1 Mayıs tarihinde kutlanan bayram 1980 yılı sonrasında uygulanmamıştır)
- Gençlik ve Spor Bayramı
- Hürriyet ve Anayasa Bayramı (27 Mayıs tarihinde kutlanan bu bayram 1983 yılı itibariyle sonlanmıştır) (İÖÖİY, 1965 s.267)

4.7 Sınavlar ve Notlar

Öğretmen okulları kuruluşu maksadıyla öğrencilerin ölçme ve değerlendirilmesinde ilk dikkat edilecek husus öğrencinin bilgiyi ezberlemesi değil öğrenmesidir. 1955 yılında çıkan yönetmelikte özellikle bu husus vurgulanmıştır.

Yukarıdaki bilgiye göre öğrencilere verilen kanaat notunu, yazılı ve sözlü sınavlarla birlikte öğrencinin ödev performansı etkilemektedir. Sınavlar ise bütünleme, engel ve okul bitirme şeklinde üçe ayrılmıştır. Sınav komisyonlarının kurulmasında ise bitirme sınavı hariç. Bütünleme ve engel sınavlarını dersin öğretmeni tarafından yapılmasıdır. Bitirme sınavlarında ise bulunulan bölgenin okul sayısına göre tek okul varsa okul müdürleri, okul sayısı birden fazlaysa il merkezinde okul müdürleri ve il milli eğitim müdürünün ortak çalışması sonucunda uygulanmıştır.

Yönetmeliğin 16/a maddesine göre imtihanlardan alınabilecek notlar:

Pek İyi	10-9
İyi	8-7
Orta	6-5
Zayıf	4-3
Pek Zayıf	2-1
Boş	0

İmtihanlar sonucunda kesirli not verilmez, kesirli not olduğu takdirde ise yarımдан fazla olan notlar yukarı yuvarlanırken yarımдан az notlar dikkate alınmaz. (MEB İlköğretmen Okulları Sınıf Geçme ve İmtihan Yönetmeliği, 1969 s.75-77)

4.7.1 Sınıf Geçme

Sınıf geçme konusunda ise öğrencilerin her üç not döneminde kanaat notlarının ortalamasının 5 ve üzeri olması gerekmektedir.1955 tarihinde çıkartılan yönetmeliğin 30/a maddesinde açıkça belirtilmiştir. İlk iki kanaat döneminde başarılı olan öğrenciler üçüncü ve son not dönemine katılmazlar lakin verilen görev ve sorumlulukları yapmamaları dahilinde notları sınıf geçmeye yetiyor olsada öğretmenler kurulu kararı ile bütünlemeye kalabilirler. Bunun aksine ilk iki kanaat notu döneminde başarısız olan öğrenciler son kanaat notu döneminde not olarak başarısız olsalar dahi gerekli gayret ve çabalarını öğretmenler kurulu değerlendirip sınıf geçirebilir (MEB İlköğretmen Okulları Sınıf Geçme ve İmtihan Yönetmeliği, 1969 s.77-79).

Yönetmeliğin 33. Maddesine göre ise birinci, ikinci ve üçüncü sınıfta biri Türkçe olması durumunda toplam iki, Türkçe olmaması durumunda toplam üç dersten kalan öğrenci, dördüncü ve beşinci sınıfta ise üç dersten orta notun altında kalan öğrenciler bütünleme sınavlarına girmek zorundadırlar.

Bütünleme sınavlarında iki dersten zayıf ortalama getiren bir öğrenci sınıfta kalır. Tek dersten zayıf gelmesi durumunda öğrenci o dersten sorumlu sayılır. Bir üst sınıfta dersi vermek zorundadır. Üst sınıfta ders öğretim planında yer almıyorsa geçtiği sınıftan dersi alır, sadece sınavlarına girerek sorumlu olduğu dersi vermek zorundadır. Sınıf tekrarı yapan öğrenci ise not olarak geçtiği derslerden de sorumlu tutularak tam anlamıyla o sınıfı baştan geçmek zorundadır.

1969 yılında çıkartılan yönetmelikle 1955 yönetmeliği sınıf geçme konusunda değişikliklere uğramıştır. Her dersin ortlaması 5 ve üzeri olan öğrencilerin sınıf geçmesi konusu kararlaştırılmıştır. Sınıf öğretmenler kurulu ikinci kanaat döneminde toplanması kararlaştırılmıştır. Son sınıf öğrencilerinin ise mezuniyet durumları olduğu için sınıf geçme konusuna öğretmenler kurulu bakmamıştır. Dört dersten ise ortalaması 5'in altında kalan öğrencilerin sınıf tekrarı yapması kararlaştırılmıştır. Tek dersten kalan öğrenciler içinse Türkçe dersi haricinde ortalaması ilk dönem 5 ikinci dönem ise 6 olması halinde sınıf geçebilmektedir. Kanaat notu 7 üzeri öğrenciler direkt olarak sınıf geçebilirler. (MEB İlköğretmen Okulları Sınıf Geçme ve İmtihan Yönetmeliği, 1969 s.77-79).

4.7.2 Okul Bitirme

1955 yılında çıkartılan yönetmeliğe göre son sınıf öğrencileri ve bir önceki imtihan döneminde başarısız olan adaylar bitirme sınavlarına girmeye hak kazanmışlardır. En temel sistemde güz ve bahar olmak üzere iki sınav dönemi vardır. Öğrencinin okulu bitirebilmesi için dört sınav döneminde de başarılı olması gerekmektedir. En fazla üç dersten başarısız olan öğrenciler bir sonraki imtihan döneminde bu dersleri vermek zorundadır. Dört dönemin sonunda bitirme sınavlarında başarısız olan adayların ise okulla ilişkisi kesilir ve dışarıdan bitirebilme için dört dönem daha hak verilir. Türkçe, kompozisyon, resim – iş, müzik, tarım, ev işi ve beden eğitimi sınavları uygun bir şekilde yapılır. (MEB İlköğretmen Okulları Sınıf Geçme ve İmtihan Yönetmeliği, 1969 s.77-79).

Bitirme sınavlarında başarılı olabilmek için iki kanaat notu ortalamasının 5 olması gerekmektedir. Kanaat notu ortalaması 7 ve üzeri olan öğrencilerde ise sözlü imtihan sonucu 5 olmayan adayın sözlü sınav notu 5'e tamamlanır.

Herhangi bir nedenden sınava giremeyen öğrenciler içinse tek kanaat notu bitirme için yeterli olabilir. Aldığı sözlü sınav puanı okul bitirme puanı olarak kullanılabilir.

Yaz dönemi son sınavları 31 Mayıs - 20 Haziran tarihleri arasında güz dönemi son sınavları ise 20 Ağustos - 20 Eylül tarihleri arasında yapılması belirlenmiştir. Lakin buna karşın günler her zaman sınav uygulamalarında kullanılmamıştır. Sınav aylarının haftaları üzerinden sınav planlamaları gerçekleştirilmiştir. Buna örnek olarak 1949 yılı bahar dönemi sınavı 21 Nisan tarihinde güz dönemi sınavı ise 11 Ağustos tarihinde uygulanmıştır. 1950 yılının güz dönemi sınavları 7 Ağustos tarihinde, 1960 yılında ise bahar dönemi sınavı 5 Mayıs tarihinde uygulanmıştır.

Sözlü bitirme imtihanlarında öğrenciler son sınıf derslerinden sorumlu tutulmuştur. Sınav süresi olarak ise 30 dakika belirlenmiştir. Yalnızca adayın son cevabı 30 dakikayı geçerse kabul edilmiştir. Uygulama ders notu ise bütün sene yapılan uygulamalardan verilir. Uygulama öğretmeni öğrencileri değerlendirirken meslek dersi öğretmeni, brans öğretmeni, eğitim şefi, staj veya uygulama okulu öğretmeni, başöğretmen ve gezici başöğretmenlerin raporları doğrultusunda öğrencisini puanlamıştır. (MEB İlköğretmen Okulları Sınıf Geçme ve İmtihan Yönetmeliği, 1969 s.77-79).

1969 yılında çıkartılan yönetmelikle ise 1955 yönetmeliğinde değişikliğe gidilmiştir. Bu değişiklikler içerisinde en göze çarpan ise okullarda okutulan yabancı dil derslerinin puanlanması hususu olmuştur. Böylece öğretmen okulları eğitim öğretim müfredatı içerisine yabancı dil dersleride eklenmiştir. Öğrencinin yabancı dil puanıda okulu bitirmesinde önemli bir etken halini almıştır. Yine aynı planla öğrencilere dönemler içerisinde kanaat notu karnesi verilmesi konusu planlanmıştır. Devamsızlıktan kalmayan öğrenciler bitirme imtihanlarına alınmıştır. 1955 yönetmeliği gibi 1969 yönetmeliğinde de bitirme imtihanlarında öğrenciler son sınıfta okudukları derslerden sorumlu tutulmuşlardır. Bir değişiklik olarak ise 1955 yönetmeliğinde 4 dönem olan dışarıdan bitirme süresi 1969 yılında uzatılmış ve 6 döneme çıkarılmıştır.

Okulun eğitim öğretim planı dahilinde başarılı olan adaylar mezuniyete hak kazanmışlardır. Buna ilişkin bir örnek olarak 1950-1951 eğitim öğretim yılı mezuniyet töreni gösterilebilir. Dönemin Bolu Valisi İhsan Ecemiş ve şube müdürlerinin katılımıyla 21 mezun öğretmene diplomaları taktim edilmiştir. Mezun öğretmenler akabinde görev yerlerine gitmek için yola çıkmışlardır. (Bolu Gazetesi, 26 Temmuz 1951 s.3).

Yüksek okul ve üniversite mezunlarına küçük beldelerde oldukça az rastlanmaktaydı. Ortaokulun ardından "3 sene" ya da ilkokulun ardından " 6 sene " öğretmen okulunu bitiren kişiler 18-19 yaşında " İlkokul sınıf öğretmeni " olarak görevlerine başarlardı. Öyle ki bu dönemlerde 18 yaşını doldurmayan öğretmenler maaş alamıyordu. Bolu erkek İlköğretim Okulu' da ortaokul üzeri 3 senelik eğitim veren lisede denginde meslek okuluydu. 1948 yılında eğitim öğretim faaliyetlerine başladı ve ilk mezunlarını 1950-1951 eğitim öğretim yılı içerisinde vermiştir. 1965-1966 eğitim öğretim yılında talebe sayısında 2 katından fazla artış meydana gelmiştir. 1110 civarında yatılı erkek vardı. 1950 yılında ilk defa kızlar okula dahil edilmiştir. 1952-1953 eğitim öğretim yılında erkek öğretmen okulu ilk kız mezunlarını vermiştir. 1970-1972'de 2 öğretmen okulunda 3.659 öğrenci ve 133 öğretmen görev yapmıştır.

4.8 Eğitim Programı

Köy Enstitüleri sonrasında açılan öğretmen okulları aynı felsefe üzerinden çalışmışlardır. Eğitim planlaması ilk olarak alınan akademik planlamadan öte öğrencilerin ve kurumun ders dışı gelişimlerinde önemlidir. Köy Enstitülerinde uygulanan yaparak yaşayarak öğrenme modeli, öğretmen okullarında uygulanmıştır. Bölgenin özelliğine göre, duvar örme, arıcılık, meyvecilik, gibi çalışmalar uygulanmıştır. Tarım dersleriyle desteklenmiştir. Böylece akademik öğrenmenin yanında uygulamalı öğrenmede açığa çıkmıştır. Öğrenciler ayrıca yatakhane, yemekhane ve çamaşırhane işlerini de kendileri nöbet sistemi ile gerçekleştirilmiştir. Köy Enstitüsü geleneği ile öğretmen okulu öğrencileri müzik aletleri çalmış, yörelere ait oyunları öğrenmişlerdir (Özkan İ. , 2016, s. 23).

4.8.1 Öğretim Programı ve Dersler

Tablo 6. 3 Aralık 1948 tarihinde yayınlanan Tebliğler Dergisi sayısında öğretmen okullarında okutulan dersler ve bunların haftalık tutarlarının belirlenmesi konusunda 240 sayılı alınan karardaki verilerden yararlanılarak hazırlanmıştır.

DERSLER	Birinci Sınıf		İkinci Sınıf		Üçüncü Sınıf	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
Türkçe	3	3	3	3	2	2
Eğitbilim	-	-	2	2	1	1
Ruhbilim	2	2	2	2	-	-
Eğitimbilim Tarihi	-	-	-	-	2	2
Öğretim Usulü ve Uygulama	-	-	2	2	7	7
Toplumbilim	-	-	-	-	2	2
Tarih	2	2	2	2	2	2
Coğrafya	2	2	1	1	2	2
Matematik	4	4	4	4	1	1
Fizik- Kimya	4	4	4	4	-	-
Tabi Bilimler ve Sağlık Bilgisi	2	2	2	2	3	3
Okul Sağlığı Bilgisi	-	-	-	-	1	1
Yabancı Dil	3	3	2	2	-	-
Cimnastik	1	1	1	1	1	1
Resim	1	2	1	1	1	1
İş	1	2	1	2	1	2
Biçki – Dikiş	2	-	½	-	½	-
Ev İdaresi	-	-	-	-	½	-
Çocuk Bakım	-	-	½	-	-	-
Müzik	1	1	1	1	1	1
Askerlik	1	1	1	1	1	1
TOPLAM	29	29	29	29	29	29

1948 yılı itibariyle faaliyetlerine başlayan Bolu Erkek Öğretmen Okulu zaman içerisinde değişen yönetmeliklerle ders ve öğrenim süresi planlamada farklı planlar yürütmüştür. 1969-1970 eğitim öğretim yılına kadar ilkököl sonrası 6 ve ortaokul sonrası 3 yıl eğitim veren okullar Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğünün 17 Aralık 1969 gün ve 320.2/212-19516 sayılı yazısı, Bakanlık Makamının 17.12.1969 gün ve 19517 sayılı oluru ve Talim Terbiye Kurulu'nun 18 Mart 1970 tarih ve 44 sayılı kararı ile, ilköğretmen okullarına ilkökulla birlikte 7 yıl, ortaokulla birlikte 4 yıl eğitim öğretim vermesi kararlaştırılmıştır (Arslanoğlu, 1998, s. 130).

Derslerin içerikleri ve türleri bakımından değişikliğe gidilmesinde ise özellikle 31 Ocak 1952 tarihinde din dersinin eklenmesi ve devam eden süreçte 1969 yılında yeni yönetmelikle rastladığımız yabancı dil derslerinin eklenmesi olmuştur.

Kız ve erkek öğretmen okulları için büyük ölçüde aynı dersler okutulsa da yer yer okutulan derslerde değişiklikler yapılmıştır. Öğrencilere verilen derslerde eğitim elemanı ve okutulan kitaplar büyük önem taşımıştır. Öğrencilerin akademik gelişimi haricinde sanat alanında ilerlemesi ve pratik derslerin uygulanmasında önemli bir husustur (Sağlam, 2007, s. 130).

Öğretim sürelerine göre değişkenlik gösteren programlarda ise 3 yıllık eğitim süresi olan programda dersler sabit kalırken, 4 yıllık eğitim süresi olan programda ise fen ve edebiyat olmak üzere dersler iki kola ayrılmış, yabancı dil zorunlu hale getirilmiştir (Baykan, 2004, s. 78).

4.8.2 Staj ve Uygulama

1955 tarihli İlköğretmen Okulları İdare, Disiplin ve İmtihan Yönetmeliği'nin 51. Maddesinde göre öğrencilerin yapacakları staj ve uygulamalar çevre şartları içerisinde okul idarelerine bırakılmıştır. Yapılan staj ve uygulamalar tüm sene içerisinde değerlendirilmiş ve not olarak verilmiştir. Uygulama ve staj adını ise 1969 yönetmeliğiyle almıştır. Başarısız olan öğrenciler içinse hem 1955 hem de 1969 yönetmelikleri iki farklı yöntem ortaya atılmıştır. 1955 yönetmeliğine göre başarısız olan öğrenci Mayıs ayında staja alınır, yine başarısız olursa Ekim ayında tekrar staja alınmaktaydı. 1969 yönetmeliğine göre ise iki kanaat notunda başarısız olan öğrenci 20 Eylül'de başlayan 3 haftalık staja başlar başarısızlık durumunda ise aynı staj Nisan ayında yapılırdı (Arslanoğlu, 1998, s. 138).

Yapılan staj ve uygulamanın fayda ve amaçlarını değerlendirmemiz gerekirse iki açıdan ele alabiliriz. Staj yapan öğretmen adayı öğrenci penceresinden baktığımızda öğrendiği mesleki bilgiyi pratikte uygulama şansı yakalamıştır. Aynı zamanda kendi öğretmenlik bilgisini ölçmeyi sağlamıştır. Mesleki bilgi ve beceriyi geliştirerek çevreyi ve toplumu tanınması sağlanmış böylece toplumun kalkınması için tecrübe kazanmıştır. Okulun penceresinden bakacak olursak, aktarılan bilgilerin yeterliliği ve buna ilişkin mesleki bilgiyi değerlendirmek okulun yararına olmuştur. Aynı zamanda sadece mesleki bilgi değil adaya aktarılacak istenen tutum ve davranışlarında ölçülmesi için kullanılmıştır. Adayın çevreyi tanıma konusunda ki kazanımlarında değerlendirilmiştir (Öğüş, 1966, s. 5-6).

Öğrenciler staja gittikleri yerlerde ilk haftalarını gözlem yaparak geçirirler ve notlar alırlardı. Dersleri amaç, yöntem ve materyal kullanımı üzerinden incelerlerdi. Gün sonunda ise okul müdürüyle birlikte değerlendirmelerde bulunurlardı. Stajın ikinci haftasında öğrenciler ders vermeye başlar ve ders verme sıklığı arttırıldı. Aday öğrenciler köy ve şehir okullarında ayrı ayrı staj yapmaktaydı. Ayrıca stajda olan aday öğretmenler sadece akademik değil sosyal faaliyetlerde katılırlardı. Staj yaptıkları okulun kültürel ve sosyal faaliyetlerine aktif olarak katılır ve rol alırlardı. Okulun çevre düzenlemesine katkıda bulunurlardı (Öğüş, 1966, s. 16).

Stajların değerlendirilmesi ise kademeli bir şekilde yapıldı. İlk aşamada dersler sınıf öğretmenleri ve stajyer öğretmenlerce değerlendirilirdi. Günün değerlendirilmesinde okulun müdürü de dahil olmaktadır (Sağlam, 2007, s. 140).

4.9 Sosyal, Kültürel ve Sportif Faaliyetler

Okul oldukça fazla sayıda sportif eylemlere katılmıştır. Okulların arasında çeşitli spor müsabakaları düzenlenirdi. Sinema için yalnızca hafta sonları cumartesi öğleden sonra gece saat 21:00'lara kadar izin verilmekteydi. İzin hususunda verilmiş olan süreye harfiyen uymak zorunluydu. Okul yönetimi buna titizlikle önem veriyordu. Bahsetmiş olduğumuz spor müsabakalarının yanı sıra kültürel faaliyetler ya da yarışmalarda mühim yer tutarlardı. Öğretmen okullarının kutlama günü olan 16 Mart'ın ayrı bir özelliği bulunuyordu. 16 Mart 1848 senesinde açılmış olan öğretmen okulları günü öğrencilerin hazırlamış olduğu ilgi çekici programlar ile kutlanmaktaydı. 12 Eylül askeri yönetim tarafından zorunlu hale getirilmiş olan Öğretmenler Günü'nün yerine Öğretmen Okulları günü" gündemde bulunmaktaydı.

4.9.1 Sportif Faaliyetler

Bolu Erkek Öğretmen Okulu açıldığı günden itibaren öğretmen yetiştiren kurumların geleneğini devam ettirmiştir. Buna ilişkin olarak özellikle 1950 yılında şehir içerisinde düzenlenen sportif faaliyetlere aktif olarak katılım sağlanmıştır. 15 Nisan 1950 tarihinde Sanat Enstitüsü ile hentbol ve voleybol müsabakaları, 16 Nisan 1950 tarihinde Orman Okulu ile voleybol ve futbol müsabakaları, 22 Nisan 1950 tarihinde saat 13.30'da Orman Okulu ile voleybol, 14.30'da Sanat Enstitüsü ile hentbol müsabakaları takip eden günlerde 23 Nisan, 29 Nisan tarihleride Sanat Enstitüsü ve Orman Okulu ile futbol müsabakaları yapılmıştır. Aynı ay içerisinde okul Bolu'da ki tüm okulların katılımıyla düzenlenen atletizm yarışmalarına dahil olmuştur. (BG, 1950 13 Nisan)

Bolu Erkek Öğretmen Okulu 1952 yılında ise Bolu ilinde İhsan Ecemiş adına düzenlenen voleybol turnuvasına katılmış, turnuvayı kolordu içerisinde kurulan Karagücü takımı kazanmıştır. (BG,1952 21 Şubat)

Okul sadece il bazında düzenlenen turnuvalara katılmamış 1956 yılının bahar aylarında Öğretmen Okulları spor haftasında organizatör rolü de üstlenmiştir (BG, 1956, 28 Mayıs)

İlerleyen yıllarda Erkek Öğretmen Okulu özellikle futbol branşında öne çıkmıştır. 1963 yılında aylık sanat dergisinde Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nun il bazında düzenlenen turnuvada şampiyon olduğu haberi şu şekilde yer almıştır; Bolu Erkek Öğretmen Okulu, Bolu Erkek Sanat Enstitüsü ve Bolu Lisesi arasındaki okullar arası futbol müsabakasında, Bolu Erkek Öğretmen Okulu takımı Bolu Sanat Enstitüsü ile 1-1 berabere kalıp, Bolu Lisesi'ni 2-0 yenerek şampiyon olmuştur. Şampiyonada iddialı Erkek Sanat Enstitüsü ise Bolu Lisesi'ni 1-0 yendiğinden averajla ikinciliği kazanmıştır. Müsabakaya iştirak eden bütün takımları tebrik ederiz. (Çele Dergisi, 1963)

1964 yılında ise yine Bolu Okullar arası futbol liginde Erkek Öğretmen Okulu Erkek Sanat Enstitüsünü yenerek şampiyon olmuştur. (Çele Dergisi, 1964)

4.9.2 Gösteriler

Okul özel gün ve haftalar dahil olmak üzere kendi kurumsal kimliğini belirgin hale getirecek şekilde gösteriler düzenlemiştir. Bu gösteriler özel günlerin programları, mezuniyet gösterileri ya da anma günlerinde düzenlenmiştir. Örnek olması bakımından gösteri düzenlenen özel günler; 9 Kasım 1950 tarihinde Atatürk'ü anma etkinliği, 23 Nisan 1956 tarihinde TBMM'nin açılış yıl dönümü, 16 Mayıs 1957 tarihinde Gençlik Bayramı kutlamaları, 30 Ağustos 1960 tarihinde ise Zafer Bayramı programları Bolu Erkek Öğretmen Okulu tarafından düzenlenmiştir. (bkz EK 26)

Her yılın mart ayının ikinci, üçüncü haftaları arasında ise Erkek Öğretmen Okullarının açılış yıldönümleri büyük coşkuyla kutlanmıştır (BG, 20 Mart 1958)

Öğretmen Okulu yıl sonu ve mezuniyet gösterilerine de büyük önem vermiş müsamereler düzenlemiştir. Derslerde öğretilen ve öğretim programı içerisinde yer alan dünya klasikleri sergilenmiştir. 6 Mayıs 1958 tarihinde yıl sonu gösterisi olarak Moliere'in Tartuffe eseri sergilenmiştir. (Yeni Hamle, 6 Mayıs 1958). Sadece yabancı eserler değil yerli eserlerde temsil edilmiştir. Erkek Öğretmen Okulu 1963 sene sonu münasebetiyle Cevat Fehmi Başkut'un Paydos eserini temsil etti. 01.07 ve 01.07.1963 gecesi verilen temsiller çok rağbet görmüş olup Bolu'lular bir sanat zevki tatmışlardır. Eserde emeği geçenleri tebrik ederiz. Şeklinde yerel yayın organlarında haberlere konu olmuştur. (Çele Dergisi, 1963)

4.9.3 Geziler

Bolu Erkek Öğretmen Okulu eğitsel ve kültürel anlamda öğrencilerin bilişsel seviyelerine katkıda bulanacak geziler düzenlerken, öğretmenlerin gelişimi için geziler düzenlemiştir. 1950 yılında okuldan 45 kişilik bir kafiye yılbaşı tatilinden faydalanarak İstanbul'a gezi düzenlemiştir. İstanbul'un tarihi eserleri ve müzelerini yerinde inceleme fırsatı bulmuşlardır. (BG, 28 Aralık 1950) Öğretmenlerinde iş gezilerine katıldığı ve mesleki bilgilerini yerinde geliştirdikleri görülmüştür. Buna ilişkin bir gazete haberi olarak 4 Ekim 1954 tarihli Bolu Gazetesi'nde Bolu Erkek Öğretmen Okulu Coğrafya Öğretmeni İsmet Konuk'un İngiltere gezisinden döndüğüne ilişkin bilgilere raslanmaktadır. Kendisi İngiltere'de bir çeşit eğitim alıp akabinde yurda ve görevli olduğu okula dönmüştür. (bkz. EK 32)

4.9.4 Yarışmalar

Bolu Erkek Öğretmen Okulu kültürel faaliyetlerini sadece spor ya da gezi odaklı yürütmemiştir. Hem öğretmen okullarının arasında tatlı bir rekabet yaratmak hemde eğitim gören öğrencilerin çevrelerine olumlu örnek teşkil etmesini sağlamak amacıyla münazaralar ve özellikle Kız Öğretmen Okulu ile yarışmalar düzenlemişlerdir. Münazaralar gazete haberlerine konu olmuştur.

1955 yılında 3 Mart ve 4 Nisan tarihlerinde bir ay ara ile Kız Öğretmen Okulu ve Erkek Öğretmen Okulu arasında düzenlenmiştir. 3 Mart tarihinde düzenlenen münazarada “duyguların ve düşüncelerin ifadesinde en iyi ifade vasıtası resim midir? müzik midir?” konulu yarışmada müzik fikrini savunana Kız Öğretmen Okulu lehine neticelenmiştir. (BG, 3 Mart 1955) 4 Nisan tarihinde yapılan münazarada ise “bir memleketin kalkınmasında endüstri mi daha önemlidir? tarım mı?” konusunda tartışmalar yapılmış endüstri fikrini savunana Kız Öğretmen Okulu galip gelmiştir. (BG, 4 Nisan 1955).

4.9.5 Açılan Kurslar

Erkek Öğretmen Okulu da Köy Enstitüleri geleneğini devam ettiren bir yapıya sahip olduğu için örgün öğretime devam ederken eğitim ve gelişim için çeşitli kurslar açmıştır. 1951 yılında 1-6 Ağustos tarihleri arasında Coğrafya Öğretmenleri için Bolu Erkek Öğretmen Okulunda kurs açılmıştır. (BG, 5 Temmuz 1951)

1954 yılının yaz döneminde ise ilkokul öğretmenleri için birleştirilmiş sınıf, ders aracı yapma ve pratik tarım konusunda verilmesi planlanan kurs Bolu Erkek Öğretmen Okulu’nda 40 katılımcı ile verilmiştir. (BG, 8 Temmuz 1954)

1958 yılında ise İstanbul Erkek Lisesi’nde eğitim almak adına Edebiyat Öğretmeni Ayhan Doğan seçilmiş ve kursu bitirmek üzere İstanbul’a gönderilmiştir. (BG, 12 Haziran 1958). Aynı yılın Haziran-Ağustos aylarında ise yine Öğretmen Okulundan 20 kişilik bir katile yaz çalışmaları için Çanakkale’ye gitmiştir. (BG, 19 Haziran 1958).

Bütün bunların haricinde kurs olarak nitlendiremesek bile 3 Mart 1958 tarihinde dönemin İl Milli Eğitim Müdürü Abdürrezzak Tıgılı önderliğinde öğretmenlere mesleki toplantı yapılmıştır. (BG, 27 Şubat 1958).

4.9.6 Sanat Faaliyetleri ve Sergiler

Okulun olağan işleyişi içerisinde yıl sonu gösterileri haricinde de çeşitli sanat dallarında çeşitli tesmsiller sergilenmiştir. Buna ilişkin olarak Bolu İlinin aylık düşün sanat dergisi Çele’de Erkek Öğretmen Okulu öğrencileri tarafından 28-30.06.1963 tarihleri arasında açılan Resim-İş Sergisi kabalık bir ziyaretçi tarafından gezilmiş, olup sergide teşhir edilen eserler imkan bulunduğu takdirde Ankara’da teşhir edileceği öğrenilmiştir, şeklinde haberlere rastlanmıştır. İlin eğitim öğretim faaliyetlerine katkı verildiği gibi sanat faaliyetlerine de katkı sağlanmıştır. Sadece okul özelinde kalmayan sanat faaliyetlerinde okul öğrencileri hem il hem de ulusal düzeyde düzenlenen çeşitli sanat yarışma ve organizasyonlarına katılmışlardır. Örnek olması açısından Bolu Erkek Öğretmen Okulu öğrencisi olan ve Atatürk konulu resim yarışmasında Erkek Öğretmen Okulu, 11-B sınıfından Necati Bakırcı, Türkiye Orta Dereceli Okullar arasında ikinciliği kazanmıştır. (bkz EK 27)

4.9.7 Basın Yayın Faaliyetleri

Yerel basında adını sıkça duyuran Öğretmen Okulu aynı zamanda dönem dönem basın teşekküllerinin desteklerini de alarak kendi basın organlarını ortaya çıkartmıştır. Yerel basın dışında Dostadam Gazetesi’nin 10 Aralık 1960 yılında çıkarttığı basımının bir sayfası Bolu Erkek İlköğretmen Okulu Kültür Yayın Kolu Tarafından hazırlanmıştır. Okulun öğrenci faaliyetlerinin düşün, sanat, spor veya benzeri pek çok alanda geniş bir çerçevede geliştiğini görmekteyiz. Araştırma konusunda hemde okulun kültürel sosyal faaliyetleri konusunda birçok hususu basın yoluyla elde edebilmekteyiz. Bolu ilinde yayın yapan resmi yayın organı 2 Ocak 1913 tarihinde yayın hayatına başlayan Bolu Gazetesi’dir. Resmi yayın organı haricinde 1958 yılında günlük olarak yayınlanan Yeni Hamle ise iki yıl sonra haftalık dönmüş ve 1964 yılında kapanmıştır. Yerel gazetelerin yanında aylık düşün sanat dergisi Çele Bolu İlinde yayın yapmıştır. (Özsoy, 2019, s. 107) (bkz EK 4-5-6-7).

4.9.8 Okul İçindeki Demokratik Hareketler

Demokrasinin Cumhuriyet rejiminin temeli olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Cumhuriyetin savunucusu olan öğretmenler eğitim aldıkları yıllarda okul içi demokrasisini kullanmışlardır. Buna ilişkin olarak okulun öğrenci kaidesinde yönetinde öğrenciler gruplar kurmuş ve okul seçimlerine girmiştir. 1963 yılında

yapılan seçimlerde Bolu Erkek Öğretmen Okulu Öğrencileri Derneği seçimini, Ali İhsan İngenç'in başkanı bulunduğu İngenç Grubu kazanmıştır.

4.10 Okulun İhtiyaçlarının Karşılanması

Bolu Erkek Öğretmen Okulu belirli dönemler dışında da sürekli eğitim veren yatılı öğrencileri nedeniyle sürekli yaşayan bir kurum yapısına sahip olduğu için okulun ihtiyaçları gün yüzüne çıkmaktadır. Bu nedenle okul ihtiyaçları ihale yolu ile belli dönemlerde karşılanmıştır. İhale öncesi gazetelere ilan verilmiştir. İhale zamanı geldiğinde ise okulun ihtiyaçları en makul şekilde karşılanmıştır. Sadece gıda ürünlerinde değil giyim ürünleri veya ders materyalleri de okul ihtiyaçları arasındadır. (bkz. EK 8-9)

İhale usulü haricinde 1975 yılında lise statüsünü aldıktan sonra okul ihtiyaçları bakanlıklar tarafından karşılanmıştır. 1977 yılında okulun ihtiyacı olan yaş meyve sebzenin alım için maliye bakanlığı okula 210.300 lira ödenek çıkartmıştır. (Devlet Arşivleri Başkanlığı Cumhuriyet Arşivi, Bolu Erkek Öğretmen Okulu hk. 365 - 23 – 20)

4.11 Diploma

Okula Bolu ve çevre illerden ortaokul mezunu olan kişiler sınav ile alınmaktaydı. 1965 ile 1966 döneminde 346 mezunu ile Türkiye'nin en çok mezun veren okullarından biri olarak bilinmektedir. 1965 tarihli İlköğretmen Okulları İdare ve Yönetmeliği'nin 135.maddesinde belirtildiği üzere öğretmen okulu diplomaları mürekkepli kalemle ve elle yazılmak zorundadır. Aynı yönetmelikte yer alan 137. maddeye göre diplomalarda mezuniyet derecesinin belirtilmesi zorunlu kılınmıştır. Mezunlar “Orta Derece İlköğretim Öğretmeni” olarak mezun olmuşlardır. (bkz EK 11)

4.12 Mezun Faaliyetleri

4.12.1 Mezun Öğretmenlerin Görevlendirilmesi

Öğretmen okulunun mezuniyet gerekleri olan staj ve uygulamaları başarıyla geçmiş ve mezuniyet için bitirme sınavlarını vermiş aday öğretmenler mezuniyetlerinin ardından bakanlıkça kura yöntemi ile görev yerlerine gönderilmiştir.

Eylül 1950 tarihinde okulun mezun 30 öğretmenin görevlendirilmesi;

- Hakkâri: Efrayim Yukuştan, İbrahim Erol, Mehmet Orhan Erdem, Ali Fikret Sayrak, Ali Akgün.
- Tunceli: Ali Cercioğlu, Cevat Ülker, Nüzhet Kutlug.
- Muş: Cevat Çankayın, Nusret Ural, Ziya Mayadağ, Metin Boduroğlu.
- Bitlis: Selahattin Ecevit, Yaşar Tümer, Hilmi Güler.
- Mardin: Ahmet Kenan Demirci, Orhan Seyfi Diker, İsmail Gündüzcan, Nihat Dizlik.
- Van: Cahit Güraydın, Hüseyin Kılıçkan, Ethem Gürpınar, Mustafa Yazla, Hüseyin Avni Kütük.
- Ağrı: Nurettin Taşçı, Yusuf Gönenç, Ahmet Ayhan Altınkuş, Nazmi Telkenan, Ali Yarar.
- Adana: Veli Asanda (Bolu Gazetesi, 14 Eylül 1950, s.3)

Ağustos 1955 tarihinde okulun mezun öğretmenlerinin görevlendirilmesi;

- Sakarya: Celal Mutlu, Erol Öztaşkın, Rahmi Ayan, Ahmet Gürel.
- Ankara: Yılmaz Kılınç, Yusuf Yar, İrfan Konukçu, Reyhan Çelen.
- Bursa: Kerim Kurtuldu, Ayhan Yaylalı, Türkan Arman, Hatice Şengül, Tahsin Özçarıkçı, Cemil Sağlam.
- Bolu: Sabri Güneykaya, İsmail Hakkı Karakaya, Ferhan Mutluer, İsmail İsmet Taşkın, Yılmaz Haskan, Türkan Mutluer, Müferret Çetek, Erol Açıkgözoğlu, Güray Arar, Mehmet Cankalyoncu, Meral Suna Huş, Cavit Uslu, Osman Aydın, Ayla Tekindur, Sezen Ertan, Yıldız Karatekin, Türker Başol. Bolu iline görevlendirilen öğretmenlerin 22 Ağustos tarihinde hangi köy ve kazada görev alacakları belirlenmiştir.
- Çankırı: Ergün Duranık.
- Balıkesir: Yüksel Çakman.
- Sinop: Fatma Öçal.
- Muğla: Necdet Yekta Çağalı

- Zonguldak: Öner Öztuna.
- İzmir: İsmail Necdet Tuna.
- Ordu: Tahsin Saygılı
- Kocaeli: Alaettin Durak.
- Antalya: Hayrullah Erçetin
- Manisa: Orhan Can.
- Maraş: Sait Ertunca.
- Samsun: Bedii Pırılı.
- Bilecik: Hüseyin Özcan. (Bolu Gazetesi 15 Ağustos 1955 s.1)

Ekim 1957 tarihinde okulun mezun 21 öğretmenlerinin görevlendirilmesi;

- Çankırı: Erol Dinçer.
- Sinop: Vedat Özgören, Ali Ergün.
- Kastamonu: Aziz Büyüksarı, Davut Özbek, Remzi Bazlamacı, İsmail Güneş
- Ankara: Yılmaz Ayhan.
- Çorum: Süreyya Eryaşa, Atila Ünal.
- İzmir: Önder Yılmaz.
- Erzurum: Turan Durmuş, Aziz Çetin.
- Diyarbakır: Enver Çağlar, Mustafa Gürten, Salih Gülen.
- Manisa: Necati Ergün.
- Bolu: Gülser Subaşıoğlu, Hüseyin Çakılı, Nazmi Özkan, Mustafa Devedengioğlu. (Bolu Gazetesi 21 Ekim 1957 s.1).

Ağustos 1959 tarihinde okulun mezun öğretmenlerinden Bolu Vilayetine tayin olanlar; İsmail Aydın, Zuhal Bilgin, Ali Alkan, İhsan Türkgölü, Hikmet Çetin, İsmail Özcan, Yaşar İnel, Ömer Doğru, Yurdanur Kuzucu, Sevim Bayındır, Nimet Yaşlı, Yurdanur Kutluer, İsmail Kaya, Gülsen Onur, Süheyla Ay, Sami Şimşek, İrfan Çiftçi, Hayrettin Topçu (Bolu Gazetesi, 6 Ağustos 1959 s.1.).

Ağustos 1960 tarihinde okulun mezun öğretmenlerinin görevlendirilmesi;

- Yozgat: Atila Acar, Naci Moza, Fevzi Can, Cemil Yaraş, Durmuş Yeler, İsmail Taşkın Şerafettin Altıntaş, Adem Ünal.
- Bolu: Atila Oyat, Ayten Esin, Necati Calayır, İhsan Olcay, Ergin Şenay, Muhsin Yıkılmaz, Süheyla Dilber, Ruşen Ateş, Sami Korkmaz, Yüksel Özcan, Aynur Kulludemir, Melek Güldan Yalınkılıç, Şadiye Orhanalp, Yurdagül Güngör, Mehmet Başaygün, Emin Kuzucuoğlu, Mehmet Ruhi Erata.
- Sakarya: Behiye Kocabaş, Kemal Bilge, Necdet İsmail Erdem.
- Bilecik: Mehmet Demirhan, Seyfi Görmüş.
- Rize: Engin Temel.
- Hatay: Ayfer Yaman, Selim Taştepe.
- Amasya: Çetin Meriç.
- Ankara: İsmail Erdem.
- Sinop: Yurdagül Güngör.
- Niğde: Cengiz Şengül (Bolu Gazetesi, 4 Ağustos 1960 s.1)

4.12.2 Erkek Öğretmen Okulu Mezunu Öğretmenlerin Bolu’da Ödüllendirilmesi

Bolu İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nün 1980-1990 yılları arasında il içerisinde görev yapan öğretmenlerden seçtiği “yılın öğretmeni” ödülüne layık görülen Bolu Erkek Öğretmen Okulu mezunu öğretmenler;

4.12.2.1 Cevat Abak;

1934 yılında Bolu’da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Bolu’da yaptı. 1954 yılında Bolu Erkek Öğretmen Okulundan mezun oldu. Toplam 2,5 yıl ilkokul öğretmenliği yaptıktan sonra Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Fen Bölümüne girdi. Buradan mezun olunca Samsun Bafra Ortaokuluna atandı.

Bafra’da 1959-1964 yılları arasında Müdür Yardımcısı ve Fen Bilgisi Öğretmeni olarak çalıştı. 1964 yılından sonra, Bolu Lisesi ve bugünkü adı Atatürk

İlköğretim Okulu olan Merkez Ortaokulu'nda Müdür eski adıyla Hisar Ortaokulu, bugünkü adıyla 50.Yıl Ortaokulu Müdürlüğüne atandı. 28 yıllık hizmet hayatında 1959-1970 yılları arasında Müdür Yardımcısı, 1970'ten sonra da Müdür olarak çalıştı.

Bolu İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün il düzeyinde yılın öğretmeni seçimlerinde 1984 yılında yılın öğretmeni seçildi. Bunun ardından yaptığı konuşma;

“28 yıldır Türk Milli Eğitimine hizmet ettim. Başöğretmenimiz Atatürk'ün İlke ve İnkılapları doğrultusunda çalışmaktan gurur duyuyorum. Amacım, çağımız teknolojisinin gereği, modern eğitimin uygulama çalışmalarını yapmak; öğretmen ve personelimle tam bir dayanışma içinde çalışmaktı. Bunun gerçekleşmesinin mutluluğunu yaşıyorum. Eski Hisar Ortaokulu'nu Ticaret Lisesi'nin bodrum katında başlattım. Kendi binasıyla, bugünkü 50.Yıl Ortaokulu olmasını, modern ve örnek bir eğitim yuvası haline gelmesini sağlamaktan kıvanç duyuyorum.”

4.12.2.2 Turan Lokumcu;

1941 yılında Akçakoca'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini burada yaptı. 1959 yılında Bolu Erkek Öğretmen Okulundan mezun oldu. İlk öğretmenliğine Urfa İli Akçakale İlçesi Zünbeyir Köyü İlkokulunda başladı. 1960-1962 yıllarında askerliğini Konya İli Ereğli İlçesi Ayrancı Nahiyesinde Yedek Subay Öğretmen olarak tamamladı.

Askerlik dönüşü Bolu İli Akçakoca İlçesi Aktaş Köyüne atandı. Kasım 1962'de evlendi. 3 yıl bu köyde 1 yılda Döngelli köyünde çalıştıktan sonra, mezun olduğu Devrim İlkokuluna öğretmen olarak atandı. Bir yıl öğretmenlikten sonra 24.08.1967'de müdür vekili, 04.01.1968'de müdür oldu. 1986 yılına kadar bu görevi sürdürerek 04.08.1986 tarihinde kendi isteğiyle emekli oldu.

Bu yıllar zarfında 7 yıl Lise Beden Eğitimi derslerini yürüttü. 12.09.1983 Bolu Eğitim Yüksek Okulunu bitirdi.Evli olup 1 kızı, 1 oğlu vardır.

Bolu İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün il düzeyinde yılın öğretmeni seçimlerinde 1985 yılında yılın öğretmeni seçildi. Bunun ardından yaptığı konuşma;

“Meslek hayatım boyunca vatan ve insan sevgisiyle dopdolu olarak, geleceğimizin teminatı gençlerimize rehber olmak ve bu sevgileri aşılacak için çırpındım. Her

zaman bu mesleğin bir mensubu olmaktan gurur duydum. Kendimi bildim bileli çok mutlu bir yaşamım oldu. Ama 1985 yılı Bolu İli Yılın Öğretmeni seçildiğimde duyduğum mutluluk, mutlulukların en yücesi ve en güzeliydi.”

4.12.2.3 Necip Ustaoglu

14.04.1936 tarihinde Düzce Merkez Soğukpınar Köyünde doğdu. İlk ve ortaokulu Düzce’de okudu. 1958 yılında Bolu Erkek İlköğretmen Okulunu bitirdi. Aynı yıl İstanbul Çapa Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümüne girdi ve 30.06.1960 tarihinde mezun oldu. Önce İstanbul İlköğretmen Okulu Edebiyat Grubu öğretmenliğine, daha sonra da Sinop Ayancık Ortaokuluna atandı ve 29.07.1960 tarihinde göreve başladı.

Ayancık Ortaokulunda 01.04.1963 – 06.09.1965 tarihleri arasında Türkçe Öğretmeni ve Müdür Yardımcısı olarak çalıştı. Bu görevin yanına, Devlet Orman İşletmesi tarafından yaptırılan 60 kişilik “Ortaokul Öğrenci Yurdu” yöneticiliğini de beş yıl süreyle yaptı. 01.10.1965-30.09.1967 tarihleri arasında askerlik görevini Erzurum’da tamamladı. Askerlik dönüşü ilk defa açılan Düzce Çilimli Ortaokulu Türkçe Öğretmenliği ve Okul Müdürlüğüne atanarak 12 yıl görev yaptı.

Çocuklarının öğrenimi nedeniyle Düzce’ye naklederek, Düzce Endüstri Meslek Lisesi’nde 6 yıl, 8 ay görev yapmıştır. Bu arada 1981-1982 öğretim yılında öğretime yeni açılan İrfan Öztürk Ortaokulu’nu kurmakla görevlendirildi. Bu görevini eğitim yılı sonunda tamamlayarak tekrar Endüstri Meslek Lisesindeki öğretmenlik görevine döndü. 10.07.1986 tarihinde Düzce İmam- Hatip Lisesi Türkçe Öğretmenliği ve Müdür Başyardımcılığı görevine atandı. 01.02.1990 tarihinde Düzce Anadolu Lisesine atandı. Evli Olup 2 oğlu, 1 kızı vardır.

Bolu İl Milli Eğitim Müdürlüğü’nün il düzeyinde yılın öğretmeni seçimlerinde 1986 yılında yılın öğretmeni seçildi. Bunun ardından yaptığı konuşma;

“Bolu İli Yılın Öğretmeni olarak seçildiğimi öğrendiğimde zaman bazen sıkıntılar, güçlükler, bazen sevinçler, ümitler ve gururla dolu meslek hayatım bir anda gözümün önünde canlandı. Hayatımın 14 yılını öğrenci, 26 yılı aşkın zamanı öğretici, eğitici ve bu uğraşlarla haşır neşir olan insanları sevmekle, onların arasında geçirdiğim için sevindim, bunu dışında kalmadığım için Allah’a şükrettim. Bolu İli Yılın Öğretmeni seçilmemde ilgililerin cömertçe şahsıma gösterdiği ilgi

beni, acaba bu ilgiye ve ilmi temsil etme görevini yüklemeye layık mıyım? diye düşündürdü. Hemen şunu ifade edeyim ki bugün ülkemizin geleceğine eğitime verilen önem derecesinde şekilleneceğini, güçleneceğini, ülkenin kalkınacağı ve mutluluğa ulaşacağı bütün öğretmenlerce bilinen bir gerçektir. Onlar, Kendilerine büyük umutlarla teslim edilen Türk çocuklarına bilgi yanında kişilik ve karakter kazandırarak, bağımsızlık bilincini, milli değerlerini, milli tarihini tanıtan, kısaca onları Atatürk milliyetçiliği ile bilinçlendirip Türk olmanın gururunu aşıl原因an eğitimcilerdir. Onlar, kendilerine herşeyden önce Türk milletinin hizmetinde, yurdumuzun kalkınmasında Atatürk İlke ve İnkılaplarını anlatmada, toplumun Atatürkçü düşüncede, kaderde, tasada, kıvançta birleşmesinde kafa ve gönül birliği yapabilen insanlar olarak görürler. Onlar, üzerinde yaşadığımız yurt topraklarının her karışını işleyerek, her insanı eğiterek, her varlığı gelişerek mutlu ve huzurlu bir Türkiye yaratma ideali taşımaktadırlar. Yine onların amacı öğrencisini Atatürk İlke ve Milliyetçiliği ile yoğrulmuş, saygılı ve milli onuru yüksek, asla kişisel kını olmayan, milli öcü unutmayan, erkeğı mert, kızı iffetli, kafası çağdaş ilimle süslü, bilgi ve beceri sahibi olarak yetiştirmektir. Bu ortak yönlerimiz, düşüncelerimiz ve amaçlarımızdan dolayı, Bolu İlnde görev yapan meslektaşlarımın her birini ve bütün Türk öğretmenlerini Yılın Öğretmeni olarak kabul ediyor, onlardan biri olmakla sevinç ve mutluluk duyuyorum.”

4.12.2.4 Necati Calayır;

Necati Calayır 1942 yılında Mudurnu’da doğdu. İlk ve ortaokuldan sonra 1960’ta Bolu Erkek İlköğretmen Okulunu bitirdi. Aynı yıl Mudurnu Kilözü Köyü İlkokulu Öğretmeni olarak mesleğı ilk adımını attı. 1963’te Cumhuriyet İlkokulu öğretmenliğine atandı.

Ankara Ortadoğı Amme İdaresi Sevk ve İdarecilik Yüksek Okulunu 1980 yılında bitirdi. Yurtdışı öğretmenlik imtihanlarını kazanarak 1981’de Belçika’ya gitti. Belçika Farcienes Bölgesinde Türkçe ve Türkçe Kültür Dersleri Öğretmeni olarak beş yıl görev yaptı. 1986’da yurda döndü ve aynı okulda göreve başladı. 18.09.1989 tarihinde emekli oldu. Evli ve 3 çocuk babasıdır.

Bolu İl Milli Eğitim Müdürlüğünün il düzeyinde yılın öğretmeni seçimlerinde 1987 yılında yılın öğretmeni seçildi. Bunun ardından yaptığı konuşma;

“Kutsal vazife aşkı ve üstün hizmet anlayışı ile başarılı çalışmalar yapmakta olan meslektaşlarımın bir temsilcisi olmanın mutluluğunu yaşamaktayım. Öğretmenlik mesleğinin fedakarlık ve mesuliyetine müdrik olarak Türkiye Cumhuriyetinin daimi olmasını sağlayacak nesiller yetiştirmenin, şereflerin en büyüğü olduğuna inanmaktayım. Başöğretmenimiz Atatürk’ün yolunda olan öğretmenlerin de bir gününün olması, biz öğretmenleri onurlandırmakta ve çalışma azmimizi arttırmaktadır. Bu önemli günün eğitim ordusuna kutlu olmasını diler, kutsal davamıza katkıları olan bütün eğitimciler saygı ile anarım”

4.12.2.5 Cahit Dinçtürk;

Cahit Dinçtürk 1932 yılında Bolu’da doğdu. Gazipaşa İlkokulunu ve Bolu Ortaokulunu bitirdikten sonra Bolu Öğretmen Okuluna girdi. 1952 yılında Diyarbakır Öğretmen Okulunu bitirdi. 1 yıl Bingöl Merkez Yenişehir İlkokulunda öğretmenlik yaptı. Yedek Subaylığını Ağrı’da tamamladıktan sonra Mudurnu İlçesi Dolayüz Köyü’nde 1 yıl öğretmenlik ve müdürlük yaptı. Daha sonra Mudurnu Merkez Cumhuriyet İlkokuluna atandı. Burada 1 yıl süreyle okul ve ilköğretim müdürlüğüne vekalet etti.

Gazi Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümünü 1957 yılında dışardan bitirerek Akçakoca Ortaokulu’na atandı. Burada 6 yıl öğretmenlik ve müdür yardımcılığı yaptı. 1963 yılında Bolu Lisesine atandı. Burada da 5 yıl öğretmenlik ve müdür yardımcılığı yaptı. 1973 yılında kendi isteğiyle Bolu İli 50. Yıl Ortaokul öğretmenliğine geçti. 1977 yılında emekli oldu.

1964-1966 yılları arasında 3 yıl Bolu’da Köroğlu Şenliklerini yönetti. 1966-1968 yılları arasında 3 yıl Bolu Lisesi Radyosunun spikerliğini yaptı. Aynı yıllar arasında haftada 3 gün okulun halk müziği topluluğu ve lise radyosunu yönetti. 30 yıl bağlama çaldı. Bolu bölgesinin İl Güreş Temsilciğini 1967 yılından beri yürütmektedir. Halen milli güreş hakemdir.

1973 Bolu İl Yıllığının sekreteryasını yürüttü ve bu yıllığın “Bolu’da Ulaşım” bölümünü hazırladı. Aynı yıl çıkartılan Bolu’yu tanıtan bir broşürün hazırlanmasını sağladı. Emekli günleri Bolu’nun yakın tarihi ile ilgili araştırmalar yapmakla ve mahalli gazetelerde yazılar yazmakla geçiren Cahit Dinçtürk’ün 1987 yılında “Soyumuz-Soyadımı” ve “Bolu’da Yetişenler” isimli iki araştırma kitabı yayınlandı. Bu kitaplardan dolayı Bolu Kalkınma ve Tanıtma Vakfı’nın Onur

Üyeliğini ve Başbakanlık Basın-Yayın-Enfermasyon Genel Müdürlüğü Anadolu Basını Özendirme Yarışmasının 1988 yılı Araştırma Dalı ödülünü kazandı. 1990 yılında yazdığı “Kadın Haklarının Gelişimi” isimli eseri de Bolu Gazeteciler Cemiyeti tarafından yayınlandı. İzzet Baysal Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Bolu İl Milli Eğitim Müdürlüğünün il düzeyinde yılın öğretmeni seçimlerinde 1989 yılında yılın öğretmeni seçildi. Bunun ardından yaptığı konuşma;

“Öğretmenlik.. Dünyanın en güzel, dünyanın en çekici mesleği.. Taşla, toprakla, keresteyle, demirle, hayvanla, bitkiyle uğraşmıyorsunuz. Ulu Tanrı önümüze öyle bir cevher koymuş ki, pırıl pırıl, ama yumuşacık, atılmaz, satılmaz, yenmez, içilmez ama dünyanın en değerli varlığı. Öyle bir varlık ki ulu tanrı dünya varlıklarını yaratırken en çok ona özenmiş, ona dünyanın bütün nimetlerini sunmuş. İşte öğretmenin görevi bu nadide varlığı işlemek, yurda ve insanlığa yararlı bir hale getirmektir, diye düşünüyorum. Dünyaya kaç kere gelirim geleyim, yine öğretmen olurdum. Sanat, ticaret, siyaset, ilim ve askerlik alanlarında yurduna, milletine başarılı hizmetler veren eski bir öğrencimin “Hocam” diyerek ellerime sarılmasından daha büyük bir mutluluk düşünemiyorum. Ne mutlu gerçek öğretmenlere...”

4.12.2.6 Rasim Çolak;

Rasim Çolak 15.09.1947 tarihinde Bolu İli Akçakoca İlçesi Tahirli Köyünde doğdu. İlköğretimini, okul olmadığı için köyüne 5 km. uzaklıktaki Edilli Köyü İlkokulunda tamamladı. Orta öğrenimini Akçakoca Ortaokulunda tamamladıktan sonra Bolu Erkek Öğretmen Okulunu kazandı. 1968 yılında bu okulu bitirerek 30.09.1968 tarihinde Bolu İli Mengen İlçesi Karaishak Köyüne müdür verili öğretmen olarak atandı. 19.09.1969’da Ordu İli Merkez Ambarcıklı Köyüne asker öğretmen olarak atandı. 10.07.1971 tarihinde Bolu Akçakoca İlçesi Subaşı Köyüne, 06.11.1972 tarihinde de Akçakoca Paşalar Köy 11.10.1978 tarihinde Akçakoca Merkez Orhangazi İlkokuluna tayin edildi, müdür oldu.

Bu arada Gençlik ve Spor Bakanlığı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü’nün açmış olduğu Voleybol Hakemlik Kursunu, Milli Eğitim Bakanlığı Çıraklık ve Yaygın Eğitimi Genel Müdürlüğü’nün açtığı Arapça Kursunu bitirdi. 31.07.1987

tarhinde Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Ön lisanstan mezun oldu. Evli ve 4 kızı vardır.

Bolu İl Milli Eğitim Müdürlüğünün il düzeyinde yılın öğretmenini seçimlerinde 1989 yılında yılın öğretmenini seçildi. Bunun ardından yaptığı konuşma;

“Öğretmen; yapıcı, yaratıcı, çevreye gücen ve inanç veren, insan sevgisiyle dolu bir kişidir. Öğretmen: taşıdığı değer ve yüklendiği sorumlulukla toplumdaki onurlu yerini alması, çağdaş nesiller yetiştirmesi açısından gereklidir diye düşünüyorum. İnsan kısacık yaşamında hoş bir sada bırakabilmişse gerçekten yaşamıştır. Öğretmen, gelecekteki Türkiye’nin tohumlarını ekendir. Öğretmenlik gönüllülük isteyen erdemli bir meslek. Bu erdemi tüm öğretmenlerin içinden gelen bir kimse olarak; onurla, gururla yaşadım. 1989 yılında Bolu İli Yılın Öğretmeni seçilişim bana büyük haz verdi. Bana bu yüce mertebeyi layık görenlere teşekkür eder; mutluluk ve heyecanımı tüm meslektaşlarımla paylaşıyor, bu anlamlı günü yürekten kutluyor, saygılarımı sunuyorum.” (Bolu İli Yılın Öğretmenleri 1981-1990).

4.13 Ziyaret ve Teftişler

Her okulun denetlenmesinin zaruri bir ihtiyaç olması gibi Bolu Erkek Okulu’da gerek mahalli yönetim idaresinin en yetkili mülki amiri olan il valileri gerekse merkezi yönetim içerisinde eğitim işlerinden sorumlu bakanlıkça denetlenmiştir. 21 Ocak 1954 ve 10 Ekim 1955 tarihlerinde Bolu Valisi okulu ziyaret etmiştir. 1958 yılında ise 10 Mart günü başlayan ve 3 Nisan’a kadar süren bakanlık teftişi Öğretmen Okuluna uygulanmıştır. (BG, 6 Mart 1958)

4.14 Dernek ve Faaliyetleri

Diğer eğitim öğretim kurumları ve çok kişili komple kurumlarda olduğu gibi Bolu Erkek Öğretmen Okulu’da dernekleşmiş ve faaliyetler yürütmüştür. 1 Aralık 1948 yılında açılan okulun ardından ilk dernekleşme adımı 20 Ocak 1949 tarihinde Bolu Öğretmenler Derneği bünyesine dahil olunarak atılmıştır. Bolu Erkek Öğretmen Okulu öğretmenleri Bolu da görev yapan öğretmenlerin hareketine katılmıştır. 10 Şubat 1955 tarihinde ise Bolu Erkek Öğretmen Okulu Okul ve Öğrencileri Koruma Derneği kurulmuştur. Bu tarihten itibaren Bolu Erkek Öğretmen Okulu’nun eğitim paydaşları Bolu ‘da görev yapan meslektaşlarıyla birlikte dernek faaliyetlerine girişmişlerdir. Kuruluş tarihinden sonra Mart ve Mayıs 1955 tarihlerinde kurucu genel kurul toplanmıştır.

Senelik olarak yapılan kurul toplantıları takip eden senede 29 Mart 1956 ve 17 Mayıs 1956 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. (BG, 17 Mayıs 1956).

10 Şubat 1955 tarihinde kurulan derneğin 2 Mayıs 1955 yılında yayınlanan ana tüzüğü;

4.14.1 Ana Tüzük:

Kuruluş:

1. Madde: Derneğin adı: Bolu Erkek İlköğretmen Okulu Okul ve Öğrencileri Koruma Derneği olup, merkezi ve çalışma yeri okul binasıdır.

2. Madde: Derneğin amacı: Bolu Erkek İlköğretmen Okulu ve Eğitim, Öğretim ve Yönetim safalarında maddi bakımdan okulu destekleyici bir teşekkül olarak rol almak ve bu vazifesiyle de okulun ders araçları, eşya ve levazım, ufak yapı ve onarım ihtiyaçlarını karşılamak, diğer taraftan yoksul ve korunmaya muhtaç öğrencilerin kitap, defter, kalem, kağıt ve benzeri gibi okul ve ders ihtiyaçları ile imkanlar dahilinde giyecek ve yiyecek ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmaktır.

3. Madde: Derneğin siyasetle hiçbir suretle ilgisi yoktur. Her türlü faaliyetinde yegane gayesi, ikinci madde hükümleri içinde Bolu Erkek İlköğretmen Okulu ve öğrenimlerine devam eden yoksul öğrencilerine maddi bakımdan muavenet ve müzaherette bulunmaktadır.

4. Madde: Derneğin kurucuları: Türkiye Cumhuriyeti tebasından aşağıda adları ve soyadları, meslek ve sanatları, iş ve ikametgah adresleri yazılı ve imzaları mevzu kimselerdir. Derneğin kurucuları ilk ve genel kurulu ve ilk çalışma yılının yönetim kuruluna teşkil eder, bu itibarla ilk çalışma yılının mesai program ile yıllık bütçesini hazırlamak vazifesi kurucular heyetine aittir.

5. Madde: Derneğe medeni haklara sahip, 18 yaşını bitirmiş ve yılda en az bir, en çok elli lira vermeyi taahhüt etmiş olmak şartıyla her vatandaş üye olabilir ve taahhüt ettiği yıllık aidatı ödemek suretiyle yazılı müracaatı üzerine de istediği zaman dernek üyeliğinden ayrılabilir.

6. Madde: Derneğin, halen hiçbir yerde şubesi ve temsilcisi yoktur. İleride şubeler veya temsilcilikler açılması düşünüldüğü taktirde, bu hususta cemiyetler

kanununa göre gerekli formalitelerde bulunmak üzere genel kurulca yönetim kuruluna yetki verilir.

Teşkilat:

7.Madde: Derneğin çalışmaları, bu ana tüzük, kuruluş, teşkilat ve idare yönetmeliği ile tesbit edilen esaslar içinde, genel kurulun tavsiyesiyle ve direktifleri gereğince yönetim kurulu tarafından tanzim ve tedvir olunur.

8. Madde: Derneğin genel kurula kayıtlı üyelerinin teşkil ettiği topluluktur. Genel kurul toplantıları, normal hallerde yılda bir defa ve kayıtlı üyelerinin üçte ikisi nisbetindeki ekseriyetinin iştirakiyle yapılır.

9. Madde: Genel kurul toplantıları, yönetim kurulu başkanı veya başkan vekili tarafından açılır. Yapılan toplantıyı müteakip, kayırlı üyelerden üçte iki nisbetindeki ekseriyetin mevcudiyeti takdirinde açık veya gizli oyla genel kurul üyeleri arasından bir başkan, bir başkan vekili, üç kişilik bir hesap tetkik heyeti ile iki katipten müteşekkil olan genel kurul başkanlık divanı seçilerek, gündem gereğince müzakerelere başlanır.

10. Madde: Genel kurul toplantıları dokuzuncu madde hükmüne göre seçilen başkan veya başkan vekili tarafından idare olunur. Genel kurul toplantılarında her türlü yazı ve tutanak işleri, genel kurul başkanlık divanında vazifeli katipler tarafından yapılır.

11.Madde: Genel kurulun müzakere zabıtları ve kararları, başkan, başkan vekili, hesap tetkik heyeti ve katipler tarafından genel kurul adına imzalanarak, dosyalanmak suretiyle göreve seçilen yönetim kuruluna teslim edilir.

12.Madde: Genel kurulun vazifeleri şunlardır;

1. Geçmiş olan çalışma yılının faaliyet raporlarını,
2. Geçmiş olan çalışma yılına ait gelir ve gider hesaplarını ve bunlarla ilgili yıllık bilançoları,
3. Girilecek çalışma yılına ait olmak üzere tanzim edilen yıllık mesai programlarını,
4. Girilecek çalışma yılı için hazırlanan yıllık bütçeyi incelemek ve tasdik etmek,

5. Girilecek çalışma yılı için yönetim kurulunu ve denetleyicileri seçmektir.

13. Madde: Bolu Erkek Öğretmen Okulu Okulv e Öğrencilerini Koruma Derneği'ne ai tolan bu ana tüzük ve kuruluş, teşkilat ve idare yönetmeliği'nde tadilat yapma hakkı genel kurulundur. Genel kurul vaki teklifler üzerine genel kurul üyelerinden üçte iki nisbetindeki ekseriyetin muvafakatı üzerine bu ana tüzük ve kuruluş, teşkilat ve idare yönetmeliği'nde değişiklik yapabilir.

14. Madde: Bolu Erkek İlköğretmen Okulu Okulv e Öğrencileri Koruma Derneği'nin feshi genel kurul kararıyla mümkündür. Ancak genel kurulun da bu konuda karar alabilmesi için genel kurul üyelerinin en az üçte iki nisbetindeki ekseriyetinin derneğin fesince muvafakat etmiş olması ve kararın, hükümet komiserinin de iştirak ettiği bir genel kurul toplantısında alınması şarttır.

15. Madde: Bolu Erkek İlköğretmen Okulu Okulv e Öğrencileri Koruma Derneği'nin feshi mevzuunda alınacak kararların genel kurul üyelerinin üçte iki nisbetindeki ekseriyeti temin edilemediği takdirde, ikinci defa yapılacak toplantı için 16. Madde ile tesbit edilen esaslara uyularak genel kurul içtimaa davet olunur. Bu ikinci davet üzerine toplanacak üye sayısı ne olursa olsun feshi mevzusunun müzakeresi caizdir. Ancak alınacak kararın toplantıda mevcut ekseriyetin tasvibiyle alınmış olması şarttır.

16. Madde: Genel kurulun toplantıya çağırılması için, toplantı tarihinden en az üç gün önce toplantı yeri, günü, saati ve gündemi en az iki gazete ile ilan ve Vilayet Makamı da resmi bir yazı ile durumdan haber edilmelidir.

17. Madde: Herhangi bir mani sebepten dolayı toplantının geri bırakılması halinde üyelerin daveti, için toplantının geri bırakılması sebepleri de açıklamak şartıyla yukarıda belirtilen formaliteler gereğince ikinci defa aynı işlem yapılır.

18. Madde: Bolu Erkek Öğretmen Okulu Okulv e Öğrencileri Koruma Derneği'nin feshi konusunda genel kurulca alınan kararlar, yönetim kurulu başkanı tarafından en az iki gazeteye ilan verilmek suretiyle dernek üyeleri ile dernek mensubu olmayan vatandaşlara duyurulur.

19. Madde: Bolu Erkek Öğretmen Okulu Okul ve Öğrencileri Koruma Derneği'nin feshi veya herhangi bir sebeple kapanması halinde Ziraat veya Ticaret bankalarında mahfuz paraları ile aynı yardım olarak temin edilmiş bulunan eşyası Yardım Sevenler Bolu Şubesi'ne devir ve teslim olunur.

20. Madde: Derneğin genel kurul toplantılarına okul idaresini temsilen okul müdürü veya okul müdürünün seçeceği bir müdür yardımcısı ile okulun öğretmenler kurulunca seçilen bir öğretmen de iştirak eder. Okul müdürü veya yardımcısı ile öğretmenler kurulunca seçilen öğretmen derneğin diğer üyeleri durumunda genel kurulda konuşmak ve oylarını kullanma hakkına sahiptirler.

21. Madde: Yönetim kurulu, her yıl vazife görmek kaydı ile genel kurulca açık veya gizli oyla seçilen altı üye ile teşkil edilir. Bu madde hükmüne göre genel kurul toplantılarına katılan okul müdürü veya müdür yardımcısı ile öğretmenler kurulunca seçilmiş bulunan öğretmen, aynı zamanda tabii üye olarak yönetim kurulunda görevlidirler.

22. Madde: Yönetim kurulu üyeleri, genel kurul toplantısını takip eden ilk hafta içinde toplanarak açık veya gizli oyla başkanlık, başkan vekilliği, katiplik, saymanlık ve veznedarlık görevleri için aralarında iş bölümü yaparlar.

23. Madde: Yönetim kurulu kararlaştırdığı belli bir günde bir defa okul binasında toplanır. İhtiyaca göre karar alır.

24. Madde: Yönetim kuruluna her türlü muamelat ve hesabatı genel kurul adına genel kurulca seçilen ve bir yıl süre vazifelendirilen iki denetleyici tarafından uygulandığı zaman teftiş ve control edilebilir. İlk açılışma yılına mahsus olmak üzere bir iki denetleyici seçmek yönetim kurulunun vazifesidir. Yönetim kurulu, ilk çalışma yılı için iş bölümü yapmak maksadıyla yapılan ilk toplantıda bir iki denetleyici de seçerek, durumdan kendilerine haberdar etmekle yükümlüdür.

İdare

25. Madde: Derneğin faaliyetinde genel kurulun tasvip ve tasdikinin geçen yıllık mesai program bütçe hükümleri gereğince genel kurul adına, yönetim kurulu tarafından tanzim ve tedvir olunur.

26. Madde: Yönetim kurulu, bir başkan, bir başkan vekili, bir katip, bir sayman ve veznedar ile dört üyeden müteşekkıl bir heyet olarak vazife yapar.

27. Madde: Yönetim kurulunun tutmak ve işlemekle yükümlü bulunduğu defter, dosya ve kayıtlar şunlardır;

1. Gelen yazılar dosyası
2. Giden yazılar dosyası
3. Üyeliđi giriş ve taahhüt yazıları dosyası
4. Masraf senetleri ve faturaları dosyası
5. Genel kurul tutanakları ve kararları dosyası
6. Üye kayıt defteri
7. Yönetim kurulu karar defteri
8. Gelir ve gider hesapları
9. Aidat ve teberru makbuzu koçanları

Bu defter, kayıt ve dosyaların tanzimi ile gerekli kayıtların işlenilmesi hususlarında katip ile sayman ve veznedar aralarında iş bölümü yapar ve her biri kendilerine ai tolan kayıt ve hesap işlerinden sorumlu tutulurlar.

28. Madde: Yönetim kurulunun genel kurul toplantılarından önce ve genel kurulan tasvip ve tasdikine sunulmak üzere hazırlanmakla vazifeli bulunduğu diğer belgeler şunlardır;

1. Geçmiş çalışma yılına ait faaliyet raporu
2. Geçmiş çalışma yılına ait gelir ve gider hesaplarının yıllık bilançosu
3. Girilecek çalışma yılına ait mesai program
4. Girilecek çalışma yılına ait bütçe

Bu belgeler yönetim kurulunun müşterek mesaisi ile genel kurul toplantısına tekaddüm eden hafta içinde hazırlanır.

29. Madde: Derneğin okul ve öğrencileri koruma mevzuunda yapacağı masraflar şu kaynaklardan sağlanacak gelirle karşılanır;

1. Dernek üyelerinden alınacak yıllık aidat
2. Şahıslar ve müesseselerce derneğe yapılacak teberrular

3. Dernek yararına tertiplenecek müsamere, konser, sinema, balo ve aile toplantıları hasılatı
4. Tatil devrelerinde açılacak dinlenme kampları, yurt içi geziler ve eşya piyangoları hasılatı.

30. Madde: Dernek bu kaynaklardan sağlayacağı para yanında şahıslar ve müesseselerce yapılacak okul ve ders levazımı, yiyecek maddeleri, giyecek eşyası ve benzeri gibi ayni yardımları da kabul edecektir.

31. Madde: Dernek kasasına girecek paralar ile, dernek adına yapılacak ayni yardımlar için şahıslar ve müesseselere dernek sayman ve veznedarları tarafından bir makbuz verilir.

32. Madde: Derneğin okul ve öğrenciler adına yapacağı her türlü masraf için önceden yönetim kurulundan karar alınması şarttır. Yönetim kurulu kararına müstenit olmayan masraflar için birinci derecede sayman ve veznedar sorumlu tutulur.

33. Madde: Yönetim kurulu kararına müsteniden yapılacak her türlü masraf için verilen para mukabilinde senet ve fatura alınması şarttır. Senet ve fatura karşılığı olmaksızın yapılan masraflar sayman ve veznedara şahsen ödettirilir.

34. Madde: Derneğin giderleri için alınan masraf senetleri ve faturalar, dernek yönetim kurulu tarafından incelenir ve uygunluğu onanır. Bundan sonra da bu belgeler sayman ve veznedar tarafından açılacak özel bir dosyada saklanır.

35. Madde: Derneğe ait parada en çok 100 lirası acil ihtiyaçlara sarfedilmek üzere sayman ve veznedarın üzerinde bulunabilir. Bu miktarın üzerindeki nakit hesabı için Ziraat veya Ticaret Bankalarından birisinde veya her ikisinde dernek adına bir cari hesap açtırılarak mevcut para sayman ve veznedar tarafından bu hesaba işlenmek üzere bankaya yatırılır.

36. Madde: İhtiyaç halinde derneğin bankadaki cari hesabından para çekilmesi için yönetim kurulu başkanı ile sayman ve veznedar müşterek

imza yetkisine sahiptirler. Bunlardan başka bir kimse dernek hesabı carisinden bankdan para çermek yetkisine sahip değildir.

37. Madde: Dernek amacı içindeki bütün hareket ve faaliyetlerinde cemiyetler kanunu hükümleri içince çalışmalara istikamet verilecektir. Sözü geçen kanunun 4,5,6,20,21,25,26,27 maddeleri hükümleri yerine getirmek derneğin temel vazifelerindendir.

Kurucular Heyeti

Mustafa Uz: Emekli Binbaşı, Tabaklar Mahallesi, Hazneciler Sokak, No. 2

Adnan Arar: Hükümet Tabibi, Büyük Cami Mahallesi, Parti Sokak, No.2

İsmail Mutluer: Gazi Paşa İlkokulu Öğretmeni, Tabaklar Mahallesi, Tabakhane Sokak, No.9

Kazım Kalaycıoğlu: Erkek İlköğretmen Okulu Biyoloji Öğretmeni, Karamanlı Mahallesi, Tevfik Talay Sokak, No.3

Vahap Tuncer: Tuncer Matbaası sahibi, Karamanlı Mahallesi, Park Alan Sokak, No.8

Mehmet Özdemir: Bakkal, Karamanlı Mahallesi, Fevzi Paşa Caddesi, Park Alan Sokak, No.25

Sezai Ergün: Erkek İlköğretmen Okulu Müdür Yardımcısı, Büyük Cami Mahallesi, İsmet Paşa Caddesi No.1

Fuat Torun: Erkek İlköğretmen Okulu Resim-İş Öğretmeni, İhsaniye Mahallesi, Ortaokul Sokak, No.3 (Bolu Gazetesi 2-5 Mayıs 1955)

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Eğitim kavramı tarih boyunca toplumların ilerlemesinde çok önemli rol oynamıştır. İnsanlığın ortaya çıktığı ilk dönemlerden itibaren edinilen bilginin doğru aktarımı toplumu çağdaşlaştırmıştır. Bilgiyi aktaracak olan öğretim elemanı eğitimin en önemli yapı taşıdır.

Türklerde eğitim ve eğitmen kavramı ise kültürün özgün yapısı sonucunda şekillenmiştir. Eğitim günümüzün yaparak yaşayarak öğrenme modelinin yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır. Türk çocuğu yetiştirilirken bilgi birikiminin aktarımında aile sorumlu olmuştur. İslamiyet'in kabulüyle toplum hayatında değişiklikler olmuştur. Eğitim daha çok dini mekanlarda ve din alimleri tarafından verilirken Türkler modern medreseler kurmuştur. Medreselerde planlı bir eğitim verilmiş bu sayede hem öğrenci unsuru ki yetişmiş insan olarak karşımıza çıkar hem de eğitmen unsuru ki yetiştiren insan olarak karşımıza çıkar, bu unsurlar uyum içerisinde çalışmıştır.

Osmanlı Devleti'nde eğitim erken dönemde klasik Türk-İslam Devlet geleneği ile sürdürülmüştür. II. Mahmut döneminde eğitimin çağdaşlaşması için ilk adımlar atılmıştır. XIX. yüzyıl Osmanlı Devleti'nde eğitim alanında ciddi reformlar yapılmıştır. Yapılan reformlardan biri de nitelikli eğitici yetişmesi için açılan öğretmen okulları Darülmuallimin (Erkek Öğretmen Okulu) ve Darülmuallimat (Kız Öğretmen Okulu) açılmasıdır. Açılan Darülmuallimin nitelikli erkek öğretmen yetiştirmek için çaba sarf etmiş toplumun ilerlemesi hedeflenmiştir.

Osmanlı Devleti'nin sonu ile başlayan Millî Mücadele yılları eğitim hareketlerini sekteye uğratmıştır. Kurtuluş yıllarında bile eğitime önem veren kurucu kadrolar Cumhuriyetin ilanından sonra aynı özeni göstermiş, eğitim devrimi gerçekleştirilmiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarında toplumun büyük bölümünün köylerde yaşaması, okuma yazma oranının düşük olması, nitelikli nüfusun savaşlarda ölmesi ülke için sorun teşkil etmiştir. Sorunların çözümü için harf devrimi, halkevlerinin açılması, üniversite reformu gibi devrimler gerçekleştirilmiştir. Bütün bu devrimlerin ise ilerletici unsur olan öğretmenlerin yetiştirme programları ön plana çıkmıştır.

Eğitim seferberliği için ilk devrimsel adım Köy Enstitüleri olmuştur. Köylü toplum içerisinde yetiştirilen öğretmenler köylerin kalkınmasında görevlendirilmiştir. Ülkenin farklı yerlerinde açılan okullar donanımlı, nitelikli, mesleki bilgisi yüksek, sadece kendi alanında değil başka birçok alanda bilgi sahibi, ahlaki ve duruş olarak örnek olabilecek insanlar yetiştirmiştir. Köy Enstitülerinin kapatılmasıyla İlköğretmen ve Öğretmen Okulları öğretmen yetiştirmeyi hedeflemiştir. Bu okullar 1975'te öğretmen liselerine dönüştürülene kadar devam etmiştir.

Bolu Erkek Öğretmen Okulu devrimsel ilerlemenin temsilcisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Milli Eğitim Bakanı Tahsin Banguoğlu'nun ziyareti sonrasında hem artan talep hem de uygun fiziki imkanların olması nedeniyle Bolu'ya bir öğretmen okulu açılması kararlaştırıldı. 1 Aralık 1948 tarihinde faaliyetlerine başlayan okul Bolu'dan ve çevre illerden öğrencilere nitelikli eğitim vererek ülkenin dört bir yanına nitelikli öğretmenler göndermiştir. Öğretmen okullarının 1975 yılında gerçekleşen dönüşümü sonrasında ise okul önce öğretmen lisesi ardından da eğitim enstitüsüne dönüştürülmüştür.

Bolu Erkek Öğretmen Okulu müracaat sürecinden itibaren farkını ortaya koyan, adaylarına ezberci eğitim sistemi dışında tüm mesleki bilgileri aktaran düşünmeyi ve problemlere çözüm üretmeyi sağlayan bir okul olmuştur. Okula başlayan öğrenciler dersleri haricinde kılık kıyafet, sosyal aktiviteler, demokrasi uygulamaları, tarım, sanat, iş uygulamalarıyla komple bir eğitim almışlardır. Mezuniyet şartlarının günümüze göre çok daha çetrefilli olması verilen eğitimin kalitesini göstermektedir. Öğretmen okulu mezunları görev aldıkları yerlerde, kültürel faaliyetler yürütebilecek, sportif organizasyonlar düzenleyebilecek, tarım ve hayvancılık uygulamalarına hâkim, halk ve okul sağlığı konusunda bilgili, çevresine örnek teşkil eden insanlardır.

Şehir ve köylerde stajlar yapan öğretmen okulu öğrencileri Türk toplumunun sosyo-kültürel gerçeklerine ve dönemin eğitim şartlarına objektiflikle yaklaşmıştır. Buna göre öğretmenlik staj programları için dönemin şartlarına en uygun biçimde teorisi pratikle harmanlayan öğretmen okulu modelleri örnek alınarak günümüzün ihtiyaçları üzerine yeni sistemler geliştirilerek eğitimin ve eğiticinin niteliği artırılabilir.

Bolu Erkek Öğretmen Okulu ve diğer öğretmen okullarına baktığımızda sadece öğrencilerin değil aynı zamanda kent halkının eğitime de katkı sunduğu söylenebilir. Açılan kurslarla kentin öğretmenleri mesleki bilgilerine yenilerini katarak kendilerini geliştirmişlerdir. Bu sayede topyekün bir ilerleme sağlanmıştır. Günümüzde eğitim veren Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin temellerini oluşturmaktadır.

Yaşanılan dönemin istihdam sayılarına denk gelebilecek şekilde öğrencilerin okula kabul edilmesi, aldıkları eğitimi mesleklerinde rahatça yapabilmelerini sağlamıştır. Günümüzde öğretmenlik eğitimi verdiğimiz kişilerin eğitim niteliği yanı sıra eğitimi alan kişilerin alanlarında istihdamı da çözülmesi gereken bir sorun olarak karşımıza çıkabilir.

Öğretmen okullarının komple eğitim tarzıyla sadece uzmanlaştıkları alanları değil bir çocuğun yetiştirilmesi için gerekli tüm teorik ve pratik bilgi verilmelidir. Bu sayede yetişen gençlerin de nitelikli duruşu olan karakterler olmasını sağlanılabilir. Günümüz şartlarında eğiticinin eğitimi konusunda en önemli husus olarak görülebilir.

Öğretmen okulu mezınlarının nitelikleri, bilgi ve becerileri günümüzde aslında bazı alanlarda eğitsel olarak eksik kaldığımızın göstergesidir. Bu okullardan mezun kişiler meslek hayatlarındaki başarılarla sosyal becerilerini birleştirmişlerdir. Günümüzde okul mezınları sosyal medya platformları üzerinden iletişim halinde olup zaman zaman çeşitli etkinlikler düzenlemektedirler.

Ülkemizdeki öğretmen yetiştirme programlarının nitelik ve niceliğini arttırarak, teorik ve pratik bilgiyi doğru staj programlarıyla harmanlayarak nitelikli ve ülkenin ihtiyaçları dahilinde öğretmen yetiştirebilir. Bu programlar dahilinde eğitim sonucunu ilerleyen yıllarda müreffeh yarınlar olarak alınılabilir. Öğretmenlik meslek etiğine ve temellerine bağlı, alanında uzman, harekete geçmeye hazır, düşünen, üreten ve problem çözen öğretmenler yetiştirme hedefinde olabilirsek, ilerleyen yıllarda yetişecek nesillerin sadece eğitimin alanında değil daha pek çok farklı sektör ve alanda nitelikli olmasını sağlayabiliriz. Günümüzün modern ihtiyaçlarını eğitimin kalitesini arttırarak kapatabiliriz. Bu husuta öğretmenin kaliteli yetişmesi, gelecek bir neslin kaliteli yetişmesini sağlayabilmektedir.

6. KAYNAKÇA

(Bu tez çalışmasında APA 7th Edition atıf sistemi kullanılmıştır.)

1967 Bolu İl Yıllığı. (1968). Bolu.

1998 Bolu İl Yıllığı. (1999). Bolu.

(2022). Türk Dil Kurumu: <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı

(2022). TDV İslam Ansiklopedisi: <https://islamansiklopedisi.org.tr/> adresinden alındı

(2024). TDV İslam Ansiklopedisi: <https://islamansiklopedisi.org.tr/banguoglu-hasan-tahsin> adresinden alındı

Abazaoğlu, İ., Yıldırım, O., & Yıldızhan, Y. (2016, Nisan). Geçmişten Günümüze Türk Eğitim Sisteminde Öğretmen Yetiştirme. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, s. 143-160.

Akyüz, Y. (2007). *Türk Eğitim Tarihi*. İstanbul: Pegem Yayınları.

Altın, H. (2008). 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ve Öğretmen Yetiştirme Tarihimizdeki Yeri. *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, s. 271-283.

Altunya, N. (2008). *Türkiye'de Öğretmen Yetiştirme Deneyimi*. İstanbul : Uygun Basım.

Arslanoğlu, İ. (1998). *Kastamonu Öğretmen Okulları 1884-1977*. İstanbul: MEB Yayınları.

Ayas, N. (1948). *Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitimi, Kuruluşlar ve Tarihçeler*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Aydemir, O. (2018). Köy Enstitüleri ve Eğitim Felsefesi. Denizli: Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı.

Aydın, K. (2016). Tek Parti Döneminde Din Eğitiminin Yolunu Açan Bakan: Hasan Tahsin Banguoğlu, *İslam Araştırmaları Dergisi*, s. 185-211

Aysal, N. (2005). *Anadolu'da Aydınlanma Hareketinin Doğuşu: Köy Enstitüleri*, Ankara Üniversitesi Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi, s. 267-282

Balyemez, S. (2019). Eğit-, Eğitim Kelimelerinin Yapısı ve Türkiye Türkçesine Girme Sürec. *SUTAD (Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi)*, s. 41-52.

Baykan, D. (2004). *Niğde Öğretmen Okulları*. Niğde: Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Becerikli, S. (2020). *Türkiye'de Ortaokul Öğretmeni Yetiştiren Orta Öğretmen Okullarının Kısa Tarihçesi (1923-1946)*. Ankara: Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, s. 369-391

Bender, M. T. (2005). John Dewey'in Eğitime Bakışı Üzerine Yeni Bir Yorum. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, s. 13-19.

Binbaşıoğlu, C. (1995). *Türkiye'de Eğitim Bilimleri Tarihi*. İstanbul : MEB Yayınları.

Bolu İli Yılın Öğretmenleri (1981-1990).

Bolu Gazetesi (1948, 7 Ekim), Milli Eğitim Bakanımızın Okullarda Tetkikleri, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1948, 4 Kasım) İlimiz Merkezinde Bir Öğretmen Okulu Açılması Kararlaştırıldı ve Hazırlıklara Başlandı, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1948, 25 Kasım) Erkek Öğretmen Okulu Öğrencileri Geliyor, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1948, 9 Aralık) İlimizdeki Öğretmen Okulu Evvelki Gün Törenle Açıldı, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1949, 10 Şubat) Öğretmen Okulu Binasına Yapılacak İlaveler, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1949, 14 Nisan) Öğretmen Okulunun Yemekhanesi İçin Ödenek Geldi, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi, (1950, 13 Nisan), Okullar Arası Spor Teşvik Karşılaşmaları Fiküstürü, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1950, 14 Eylül) Bolu Erkek Öğretmen Okulu 1950 Haziran Dönemi Mezunlarının Emrine Verildiği İller, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1950, 26 Ekim) Milli Eğitim Bakanlığının Bir Kararı, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1950 28 Aralık) Öğretmen Okulundan 45 Kişilik Kafile İstanbul'a Gidiyor. *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1951 5 Temmuz) Coğrafya Öğretmenleri Kursu, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1951, 26 Temmuz) Öğretmen Okulu Mezunları Diploma Töreni, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1951, 13 Aralık) Öğretmen Okulunun İkinci Kısım İnşaatı Sona Erdi, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1952, 21 Şubat), Spor Haberleri. *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1952, 3 Temmuz) Parasız Yatılı İmtihanları, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1954, 8 Temmuz) Öğretmenlere Bir Aylık Tekamül Kursu Faaliyete Geçti, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1955, 3 Mart), Öğretmen Okulları Arasında Yapılan Münazara, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1955, 4 Nisan), Münazara, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1955, 2 Mayıs), Bolu Erkek Öğretmen Okulu Okul ve Öğrencileri Koruma Derneği Ana Tüzüğü., *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1955, 15 Ağustos) Bolu Erkek Öğretmen Okulu 1954-1955 Haziran Dönemi Mezunlarının Tayin Edildiği Vilayetler, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1956, 29 Mart), Erkek İlköğretmen Okulu Okul ve Öğrencileri Koruma Derneği Başkanlığından. , *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1956, 17 Mayıs), Erkek İlköğretmen Okulu Okul ve Öğrencileri Koruma Derneği Başkanlığından. *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1956, 28 Mayıs), İlköğretmen Okullarının Spor Haftası Maarif Vekilimiz Nutkiyle Açıldı. *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1957, 21 Ekim) İlköğretmen Okullarımızdan Güzdönemi Mezunlarının Tayinleri, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1958, 27 Şubat) Bolu Her Dereceli Okul Öğretmenleri ile Yapılan Mesleki Toplantı, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1958, 6 Mart), Bolu İlköğretim Müfettiş ve Denetmenlerinin Grup Teftişleri, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1958, 20 Mart) Öğretmen Okullarının Kuruluşunun 110.Yıldönümü Bolu'da Kutlandı. *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1958, 12 Haziran) Kursu Çağırılan Öğretmenler, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1958, 19 Haziran) Bu Sene İlköğretmen Okulları Yaz Çalışmalarını Çanakkale'de Yapacaklar. *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1959, 21 Mayıs) Lise ve Ortaokullara Parasız Yatılı Öğrenci Alınacak *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1959, 6 Ağustos) İlköğretmen Okullarından 1958-1959 Ders Yılı Haziran Dönemi Mezunlarından Vilayetimiz Emrine Tayin Edilen Stajyer Öğretmenler, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Bolu Gazetesi (1960, 4 Ağustos) Vilayetimizdeki Öğretmen Okullarının Bu Sene Haziran Dönemi Mezunlarının Tayin Edildiği Yerler, *Bolu Vilayet Matbaası*.

Büyükkaragöz, S. (1997). *Program Geliştirme*. Konya: Anı Yayıncılık.

Büyüköztürk, Ş. (2021). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

Cenan, Ö. (2015). İsmet İnönü Dönemi Öğretmen Yetiştirme Politikaları (1938-1950). İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi AİİT Enstitüsü AİİT Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.

Cicioğlu, H. (1982). *Türkiye Cumhuriyetinde İlk ve Ortaöğretim*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.

Cicioğlu, H. (1983). Cumhuriyet Döneminde Öğretmenliğin Yasal Temelleri. *Türkiye Cumhuriyetinde İlk ve Ortaöğretim*, 30-33.

Creswell, J. W. (2021). *Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Siyasal Kitabevi.

Çele Dergisi, 1963, Yıl 1, Sayı 2, Bolu Kültür Yardımlaşma Derneği

Çele Dergisi, 1963, Yıl 1, Sayı 10, Bolu Kültür Yardımlaşma Derneği

Çele Dergisi, 1963 Yıl 1 Sayı 5, Bolu Kültür ve Yardımlaşma Derneği

Çele Dergisi, 1964, Yıl 2, Sayı 15, Bolu Kültür Yardımlaşma Derneği

Dere, İ. (2012). Hasan Tahsin Banguoğlu'nun Milli Eğitim Bakanlığı Dönemi, İstanbul, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Anabilim Dalı

Devlet Arşivleri Başkanlığı Cumhuriyet Arşivi, *Yüksek Planlama Kurulu'nun Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nun çatı onarımı projesi hakkındaki raporunun kabulü*, hk. 288 - 73 - 19. <https://katalog.devletarsivleri.gov.tr/Sayfalar/eSatis/BelgeGoster.aspx?ItemId=394234&Hash=97CE19E80AD9E62F5B13C7DBF8C6B027875E2489512D9D0709E3845A678605A0&Mi=0>

Devlet Arşivleri Başkanlığı Cumhuriyet Arşivi, *Bolu Eğitim Enstitüsü ve Erkek Öğretmen Lisesi'ne meyve ve sebze alımı için yapılan ihale*. hk. 365 - 23 - 20 <https://katalog.devletarsivleri.gov.tr/Sayfalar/eSatis/BelgeGoster.aspx?ItemId=645933&Hash=F4A9CEF04A6E12F178A7FBA8ED91986C46AA7F0C76E0DF202A907999476BBD04&Mi=0>

Delil, H., & Ömer Faruk, D. (2013). *Hüdavendigâr Vilayet Salnamesi: Hicri 1325 (Miladi 1907)*. Bursa: Bursa İl Özel İdaresi.

Doğan, C. (2005). Türkiyede Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Politikaları ve Sorunları. *bilig*, s. 133-149.

Dursunoğlu, H. (2003). Cumhuriyet Döneminde İlköğretime Öğretmen Yetiştirmenin Tarihi Gelişimi. *Milli Eğitim Dergisi*, s. 50-66.

Ekici, G. (2017). *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Paradigma Akademi.

- Eşme, İ. (2003). *Yüksek Öğretmen Okulları*. İstanbul: Bilgi Başarı Yayınevi.
- Gündüz, M. (2011). Osmanlı Klasik Döneminde Eğitim (1300-1774). M. Şişman içinde, *Eğitim Tarihi* (s. 108-135). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi.
- Gündüz, M. (2023). Eğitim. *Tübitak Bilim ve Toplum Başkanlığı Popüler Bilim Yayınları*, s. 1-3.
- Helvacı, M. (2009). Eğitim Sisteminde Öğretmenin Rolü. M. Helvacı içinde, *Eğitim Bilimine Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kafesoğlu, İ. (1999). *Türk Milli Kültürü*. Ankara: Ötüken Yayınları.
- Kanad, F. (1948). *Pedagoji Tarihi*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Karagöz, S. (2017). Eğitimin Tarihsel Temelleri. G. Ekinci içinde, *Eğitim Bilimine Giriş* (s. 60-101). Ankara: Paradigma Akademi.
- Karagözoğlu, G. (1993). *Türkiye’de Öğretmen Eğitim Politikaları ve Modelleri*. İzmir: MEB Yayınları.
- Kastamonu Vilayet Gazetesi Ocak 1889
- Kavak, Y., Aydın, A., & Akbaba Altun, S. (2007). *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007)*. Ankara: Yükseköğretim Kurulu Yayını.
- Kavcar, C. (1982). Tarihe Karışan Bir Öğretmen Yetiştirme Modeli: Yüksek Öğretmen Okulu. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, s. 197-214.
- Kavcar, C. (2002). Cumhuriyet Döneminde Dal Öğretmeni Yetiştirme. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, s. 1-14.
- Kazan, M. (2009). *Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Bolu Merkezde Eğitim Kurumları*. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kastamonu Vilayet Gazetesi (1889, Ocak)
- Kılıç, F. (2019). Atatürk Dönemi Eğitim Tarihi. M. Kılınç, & S. Keçeci Kurt içinde, *Türk Eğitim Tarihi* (s. 193-2014). Ankara: Pegem Akademi.
- Kılıç, F., & Tarhan, M. (2014). Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Bolu'da Eğitim Uygulamaları. *AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, s. 157-190.
- Kirby, F. (1962). *Türkiye’de Köy Enstitüleri*. Ankara: İmece Yayınları.
- Kızılloluk, H. (2013). *Eğitimin Toplumsal Temelleri*. Anı Yayıncılık.
- Koçer, H. A. (1967). *Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Problemi (1848-1967)*. Ankara: Yargıçoğlu Matbaası.
- Koçer, H. A. (1991). *Türkiye’de Modern Eğitimin Doğuşu ve Gelişimi*. İstanbul: MEB Yayını.
- Kodoman, B. (1991). *Abdülhamid Devri Eğitim Sistemi*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.
- Kuru, M., & Uzun, H. (2008). Türkiye’de Öğretmen Adaylarının Seçiminde 1954 Örneği. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, s. 207-232.
- Maarif Teşkilatına Dair Kanun*. (1926, Nisan 3). TBMM: https://web.archive.org/web/20140513180102/https://www.tbmm.gov.tr/tutanaklar/KANUNLAR_KARARLAR/kanuntbmmc004/kanuntbmmc004/kanuntbmmc00400789.pdf adresinden alındı
- Onay, A. T. (1995). Milli Mücadele Yazıları, İstanbul, MEB
- Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğü (1975). 1973-1974 yılı, Milli Eğitim Basımevi

Öğretmen Yetiştiren Her Derecedeki Okul ve Enstitülere Öğrenci Kayıt ve Kabul İşleri Hakkında Genelge (1952). Milli Eğitim Basımevi

Öğüş, İ. (1966). *İlköğretmen Okullarında Staj ve Uygulama*. Ankara: MEB Yayınları.

Özdemir Tiryaki, N. (2020). *Cumhuriyet Döneminde Bolu'da İktisadi Hayat (1923-1960)*. Ankara: Siyasal Kitapevi.

Özdemir Tiryaki, N. (2022). *Cumhuriyetin Öncü Sanayicisi İzzet Baysal*. Ankara: Phoenix.

Özkan, İ. (2016). Türk Eğitiminde Öğretmen Okulları ve Öğretmen Yeterliliklerine Dair Düşünceler. *21.Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, s. 19-27.

Özkan, R. (2018). Darülmualimin'in İlk Nizamnamesi ve Prof. Dr. Yahya Akyüz. *Akademik MATBUAT*.

Öztürk, C. (1993). *Darülmualimin*. DİA İslam Ansiklopedisi: <https://islamansiklopedisi.org.tr/darulmuallimin> adresinden alındı

Öztürk, C. (2007). *Atatürk Devri Öğretmen Yetiştirme Politikası*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.

Özsoy, S. (2019). *Çok Partili Hayata Geçiş Sürecinde Yerel Basın Bolu Örneği*, İnif e-dergi, s.92-110

Palazlıoğlu, S. (2021). *Gazipaşa İlkokulu'nun Hikayesi*, Bolu Havadis Gazetesi

Sağlam, A. (2007). *Gaziantep Öğretmen Okulları*. Niğde: Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Sezer, C. (2013). Bolu Mekteb-i İdadisi. *Tarih Okulu Dergisi*, s. 505-523.

Sönmez, V. (2004). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Şahin, A. A. (2015). Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Kadar Eğitim Sistemi, Denetimi ve Yönetimi. İstanbul: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetim Bilim Dalı.

Şanal, M. (2009). Birinci Heyet-i İlmiye. *Cumhuriyet Dönemi Türk Kültürü* (s. 693-696). içinde Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.

Şanal, M. (2012). Eğitimin Tarihsel Temelleri. K. Keskinlikç içinde, *Eğitim Bilimine Giriş* (s. 224-279). Ankara: Pegem Akademi.

Şişman, M. (2012). *Eğitime Giriş*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Taşdemirci, E. (2010). *Türk Eğitim Tarihi*. Ankara : Gündüz Yayıncılık.

Taştekin, O. (2019). 18. Yüzyıl ve Sonrası Osmanlı Eğitim Kurumları. *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi*, s. 1143-1166.

Taştekin, O. (2019). 18.Yüzyıl ve Sonrasında Osmanlı Eğitim Kurumları. *Cumhuriyet İlahiyat Dergisi*, s. 1116-1143.

TDV İslam Ansiklopedisi. (2022). <https://islamansiklopedisi.org.tr/> adresinden alındı

Tebliğler Dergisi (1955). İlköğretmen Okulları İdare Yönetmeliği. S:838

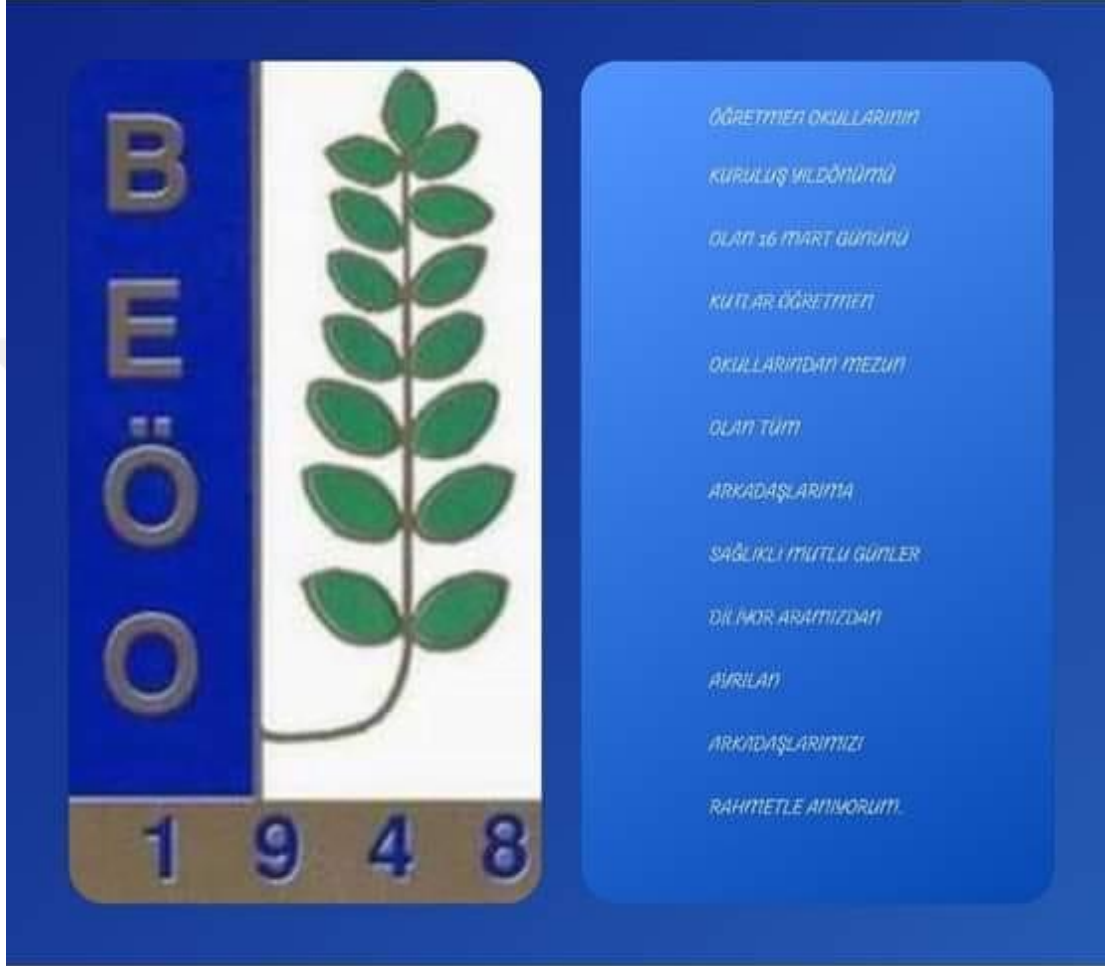
Tebliğler Dergisi (1965). İlköğretmen Okulları İdare ve Yönetmeliği. MEB Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü. C:28, S.1364

Tebliğler Dergisi (1969). İlköğretmen Okulları Sınıf Geçme ve İmtihan Yönetmeliği. S:1545

- Topkaya, Y. (2016, Nisan). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Değer Aktarım Yaklaşımları Hakkındaki Görüşlerine Ait Nitel Bir Çalışma. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, s. 637-652.
- Tozduman Terzi, A. (tarih yok). *Osmanlı Sosyal Tarihi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi.
- Unat, K. (2011). On Dokuzuncu Yüzyıl Osmanlı Modernleşmesi. T. F. Ertan içinde, *Türkiye Cumhuriyeti Tarihi* (s. 19-42). Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Uygun, S. (2010). Türkiye’de Öğretmen Adaylarının Seçimi ile İlgili Bazı Uygulamaların Tarihsel Analizi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, s. 707-730.
- Ünal, U., & Birbudak, T. S. (2013). *İstanbul Darülmuallimini (1848-1924)*. Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi.
- Üstüner, M. (2014). *Cumhuriyet’ten Günümüze Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Sorunu*. Eğitim Tercihi: https://www.egitimtercihi.com/okulgazetesi/15632-cumhuriyet-ten-guenuemueze-tuerkiye-de-oegretmen-yetistirme-sorunu.html?_gl=1*1t0x8gc*_gcl_au*NDg1Nzc0MzI3LjE3MTc5NTY3NDY.*_ga*MTM0OTMzMjY5Ni4xNzE3OTU2NzIx*_ga_MBTGG7KX5Y*MTcxNzk1NjcyMC4xLjE1MTcxNzk1NjcyMTcxNzE3OTU2NzIx adresinden alındı
- Wofford, K. V. (1952). *Köy Okullarında Öğretim*. MEB.
- Yeşil, H. (2020). Köy Enstitüleri Öncesi Öğretmen Yetiştirme Kurumları. *Sanat ve İnsan*, s. 37-47.
- Yeni Hamle Gazetesi (1958, 6 Mayıs), Erkek İlköğretmen Okulu Tartüfü Temsil Etti.
- Yeni Hamle Gazetesi (1962, 16 Mart) Erkek Öğretmen Okulu Binası İçin Bakanlıkça Altı Milyon Liralık Bir Tahsisat Ayrıldı.
- Yeni Hamle Gazetesi (1962, 23 Mart) Yeni Yapılacak Erkek Öğretmen Okulu Binasının Arsası Alındı.
- Yeni Hamle Gazetesi (1962, 30 Mart) Erkek Öğretmen Okulu Arsasının Tapusu Bakanlığa Teslim Edildi.
- Yeni Hamle Gazetesi (1962, 20 Nisan) Erkek Öğretmen Okulu Arsasının Vaziyet Planı Çalışmaları Başladı.
- Yeni Hamle Gazetesi (1962, 12 Ekim) Öğretmen Okulu Yapılıyor
- Yıldız, L. (2015). *Sisler Ardından (1972-1980)*. Trabzon: Mert From Matbaacılık.
- Yılmaz, A. (2011). Ortaçağ İslam ve Türk Devlet ve Topluluklarında Eğitim. M. Şişman içinde, *Eğitim Tarihi* (s. 62-107). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi.

7. EKLER

EK 1. Bolu Erkek Öğretmen Okulu Okul arması

EK 2. Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nun "Ankara Asfaltı" üzerine yapılan yeni binası

EK 3. Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nun girişı

EK 5. 16 Mart 1962 tarihli Yeni Hamle Gazetesi'nin Bolu Erkek Öğretmen Okulu için ayırdığı sayfa

Sabıfo 3
YENİ HAMLE
16 Mart 1962

Bolu Erkek İlköğretmen Okulu Haberler Bülteni

Bültenimizi Çıkarırken

Okulumuzda ki korkunç yangın, bir süre öğretim ve eğitim çalışmalarımızı durdurmuştur. Onun için Haberler bültenimizin çıkması da geçmiştir. Kardeş okullarımızın bültenlerini almaktayız. Karşılıklı olarak aramızda bir bağın kurabilmek bu bülteni çıkarmaktaki en büyük amacımız olmuştur.

Her şeyden önce şunu belirtelim ki; kardeş okullar arasında ki bağın çok zayıftır. Bir siyah bulut gibi memleketimizin üstüne

Okulumuzun olayları

Eğitsel Öğrenci teşkilatı seçimleri yapılmıştır. Seçimlere iki grup katılmış ve çekimeli geçen seçimi Sami Özbatmaz Grubu kazanmıştır. Bu grubun listesi diğer sütunlardadır.

Kültür Yayın Kolu 1 A ve 1 B sınıfları arasında bir münazara düzenlemiştir. Sınıflar berabere kalmışlardır.

Okulumuzla Lise mezunları arasındaki basketbol maçı galibiyetimize neticelenmiştir.

10 Kasım da Atatürk Kültür — Yayın kolunun ihtifal programı ile anılmıştır.

Okulumuza yeni beden eğitimi tesisleri yapılmıştır.

Yangından sonra Öğretmen Okulları Genel Müdürü Fevzi Ertem okulumuzu yeniden öğrenime açmıştır.

Milli Eğitim Bakanı Hilmi İncesulu okulu gezmiş ve ikinci defa yakılmak istenen yerleri görmüştür.

Kız İlköğretmen Okulu Eğitsel Öğrenci Teşkilatı okulumuza geçmiş olsun ziyaleti yapmıştır.

Okulumuz kızları ile Kız İlköğretmen Okulu ping — pong takımı karşılaşmıştır. Arkadaşlarımız 3 — 1 galip gelmişlerdir.

Kültür - Yayın Kolu, Kız Öğretmen Okulu Kültür - Yayın Kolu ile bir münazara düzenlemiştir. Fakat Kız İlköğretmen Okulu her nedense sonradan bu münazaradan caymıştır.

Türkiyenin Natoya girişinin 10 uncu yıldönümünde bir konferans verilmiştir.

Bir hazırlıksız konuşma müsabakası yapılmış, 11 nci lîgi Sami Eren, 11 nci lîgi Yükeel Albayraktar, 11 nci lîgi Mehmet Ahmetoğlu kazanmıştır.

Staja çıkan son sınıf öğrencileri birer veda gece si hazırlanmışlardır.

Şiirler

DİLEK

Gelinciklerden taç giydireyim
Sana Kraliçem.
Papatyalardan gecelik
Uzak dağlarda senin için
Nergislerden saraylar yapayım
Tüm çiçekler senin olsun
Ben uşağın olayım
Yeter.

Yılmaz Gülcce

OLUMCE

Yarı uykuda anladığım
Bin yalnızlıkla yağmakta
Üstüme üstüme
Diktiklerimi kopardınız da

Hasan Aktürk

İKİ KOŞE

Bir ağacın olmadık yerinde bir yaz,
Göge uzanır
Bir çiçeğin en diri yerinde
Bir yalnızlık
Oldum olasıya . . .

Ertan Kespice

OKULUMUZ YANDI

13 - Aralık 1961 Çarşamba günü, saat 3.30 da okulumuz laboratuvarından çıkan bir yangın, 20 dakika da okulun bütün çatısını sarmış ve büyük bir felâkete sebep olmuştur. Yangını ilk önce gece bekçisi görmüş ve durumu nöbetçi öğretmene bildirmiştir. Nöbetçi öğretmen yatakhane kısımlarında hiç bir şeyden habersiz uyuyan arkadaşlarımızı uyandırmış ve burası hemen terk edilmiştir. Yangın bütün hızıyla devam ederek; 300000 lira kıymetinde ki laboratuvar içinde çeşitli müzik enstrümanları bulunan, müzik dersliği, sosyal bilimler dersliği 15000 ciltlik kütüphane, 2 derhane, 5 yatakhane, revir ve idare kısmının tamamen yanmasına sebep olmuştur. Can kaybının olmayışı tek tesellimizdir. Bu arada arkadaşlarımızın şahsi eşyaları da yanmıştır. İtfaiyenin çalışmaları netice vermemiş ve okulumuz bir harabe yığını haline gelmiştir.

Bolu halkı yardımımıza ilk olarak koşmuş ve gecelik kıyafetleri ile kalan arkadaşlarımızı giydirmiştir. Bir ilkokulda yatakhane olarak hemen-hazırlanmıştır. Ayrıca bir yardım komitesi kurulmuştur. Yangından sonra arkadaşlarımıza sömestr tatili verilmiştir. Sömestr tatilinden dö-

nünce hepimiz hayretler içinde kalmıştık. Çünkü, büyük bir birlik ve çalışma örneği gösteren Bolu halkı onbeş günde, harabe haline gelen okulu yeniden ders yapılacak bir hale koymuş lise binasının bir kısmını da yatakhane olarak hazırlanmıştır. Bolu Halkı böylelikle insanlığın ve iyiliğin en büyük örneğini vermiş oldu. Kendilerine bütün kalbimizle teşekkür ediyoruz.

7-1-1962 günü ise acı bir gerçekle karşı karşıya kaldık. Henüz derslere başlıyalı pir hafta olmuştur. O gece resim-iş atölyesine meçhul bir şahıs tarafından ispirto dökülerek, okulumuz ikinci defa yakılmak istenmiş, alevlerin çıktığını gören gece bekçisi, yangını hemen söndürmüştür. Evvelce elektrik kontağından çıktığı sanılan yangının da bu suretle bir kundak olduğu anlaşılmıştır.

Meçhul kundakçı 10-1-1962 günü 11-A sınıfına bir mektup göndermiştir. Sınıf Başkanı mektubu okumuş ve okul idaresine vermiştir. Bu mektup-da okulun bir haftaya kadar terk edilmediği takdirde tekrar yakılacağı ve ya uçurulacağı yazılmıştı. Mektup polise verilmiş ve polis araştırmalara başlamıştır. Şimdi okulumuz da normal öğrenim devam etmektedir.

Öğretmen Okullarının Kuruluşu Bugün kutlanıyor

Öğretmen okullarının kuruluş yıldönümü bugün saat 16.30 da Bolu kız ilköğretmen okulu toplantı salonunda yapılacak bir toplantıda kutlanacaktır.

Bu konu ile ilgili olarak daha önce Bolu Kız ve Erkek İlköğretmen okullarının mensup idareci ve öğretmen aralarında toplanarak bir kutlama komitesi seçmişler ve bu komite de kutlama için gerekli hazırlıklarını yapmıştı.

Bugün kız ilköğretmen okulu salonunda komitenin yaptığı ve hazırladığı bir programla göre yapılacaktır.

Önemli kutlama marasimini her iki öğretmen okulunun da iştirakiyle müştereken yapılacaktır.

Toplantıya ayrıca komite tarafından bir çok kimseler de davet edilmiştir.

Kardeşler okulları Kültür - yayın kolu Başkanlarından bir ricemiz

Bütün İlköğretmen okullarında ki öğretmenler ve öğrenciler arasında bir anket açmayı düşündük. Anketimizin konusunu "Bu sene okuyup, beğendiğiniz en güzel eser hangisidir?" sorusu meydana getiriyor.

Kardeş okulların Kültür - Yayın Kolu Başkanlarından ricamız, kendi okullarında bu anketi yapıp, neticelerini bize bildirirlerdir.

Ankete katılanlar arasında çekilecek kura ile 1 inciligi hazanana kitap armağan edilecektir.

İlgileneceğinizi umarak şimdiden teşekkür ederiz.

Kültür Yayın Kolu

Orman yurdun Hayat kaynağıdır Ormanı Şev vekoru

EK 6. Bolu Erkek Öğretmen Okulu öğrencilerinin çıkarttığı 10 Aralık 1960 tarihli gazete "Hisar"

Sayfa

dostadam

10 Aralık 1960

Hisar

ONBEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR

Bu Sayfa:

BOLU ERKEK İLKÖĞRETİM OKULU KÜLTÜR - YAYIN KOLU TARAFINDAN HAZIRLANMIŞTIR.

Numara: 1

HİSAR'A BAŞLARKEN

Okulumuz Kültür - Edebiyat - Yayın kolu kardeş okullara sesini duyurmak ve gizli kalma kabiliyetleri ortaya çıkarabilmek için, şehrimizde emekli bir meslek arkadaşımız tarafından çıkarılan 'dostadam' gazetesinin bir sayfasını almıştır.

Amacımız, san'at filâir ahımlarını yakından takibetmek, öz türhçece öğretmen adaylarına yol gösterip, onları hayata hazırlamak ve çalışma zevki vermektir. Bu arada, bu konudaki çalışmalarımızla birlikte okulumuzun durum ve olaylarını her onbeş günde bir sizlere duyurmaya çalışacağız. Başka gollardan fikirlerimizi yaymak olanağından yoksunuz. Hisar, bu durumu büsbütün değilse bile, hismen gidermeğe çalışacaktır. Sayfamız sütunları bütün kardeş okul öğrencilerine açıktır.

Bu yayınımlarımız siz değerli arkadaşlarımızın hür fikirlerini yayacak ve gerçekleştirmeye çalışacaktır. Bu konuda yardımdan kaçınmayacağınızla inanarak yayınımlarımıza başlıyoruz. Saygılarımızla.

Kültür - Yayın Kolu Bşk.
Abdürrahim Emirdogan

Müdürümüz Hasan Keskin'e 3 Soru

Hayatınızdan kısaca bahsedir misiniz?

Bolu iliniz Seben kazasının Keskin mahallesinde doğdum. İlk tahsilimi Seben'de, Orta tahsilimi Bolu Öğretmen Okulunda yaptım.

25 Eylül 1932 de Gaziantep'te öğretmen olarak vazifeye başladım. 1. yıl köyde ve şehirde ilköğretim öğretmeni yaptıkten sonra, 1943 Etiliminde Gazi Eğitim Enstitüsü Pedagoji Bölümüne girdim. 1945 de mezun oldum. Bir yıl Kastamonu'da ilköğretim müfettişliği yaptım. 1947 den bu yana da muhtelif öğretmen okullarında vazife gördüm.

«Öğretmenlik bir tanrı sanatıdır.» sözü sizce doğru mudur?

B

Öğretmenliğin diğer mesleklerden ayrılan bir yönü vardır. Her meslek sahibinin, malzemesi işine hazır vaziyettedir. Malzemesi evsafi, cinsi nrede hangisinin kullanacağı kat'i tanrı yaratmış olan insanları pek çok vasıflarla yarattığı insanın emniyetini istediği bir insan haline gelmesi daha doğrusu bir insanın bütünüyle ekillenmesi mahir, sanatkar bir öğretmenin işidir. Bu bakımdan filozofın söylediği sözde büyük bir hakikat payı vardır.

Zamanımızda öğretmenliğe değeri kadar önem verildiğine inanıyor musunuz?

Her meslek sahibi meydana getirdiği eserle, işle değer kazanır. Büyük Atatürk «Muallimler yeni neslin eserini oluşturmaktadır.» derken mesleğimizin değerini çok açık ve çok vezir bir şekilde ifade buyurmuşlardır. İzi üzerinde hassasiyetle yürüdüğümüz büyük Atamız bu takdir ve iltifatları mesleğimizde verilen değerini önemini belirtmektedir. Ancak, bir meslek elemanları çalışmalarında, muhtemeldeki tesirlemizle küllürümüz ve her türlü davranışlarımızda bu değere büyük olduğumuzu hat etmiş olalım.

Ailede ve Okulda Eğitim:

Çocuğun İmgelem Kabiliyetini Nasıl Tesbit Edebiliriz

Çocukları sağlam algılar kazandırmak, hemen mümkün olan her şeyi baş duyu vasıtasıyla öğretmek başta gelen görevimiz olmalıdır. Bu arada çocukların çok şey görmesi, çok okuması, çok düşünmesi de şarttır. Hazm olmayın oyuncaklarla oyunlar oynatmakda imgelemenin gelişmesinde büyük rol oynar. Serbest resimle (bilhassa hayali olanlar) yaptırarak, sonra bunlar üzerinde konuşmak, eksiklikleri tamamlamak da aynı gayeye hizmet eder. Korkunç cin, peri masalları olmamak şartı ile iyi hazırlanmış masallar okutmak ve dinletmek de faydalıdır. Robinson ve Donkist tarzındaki hikâyeler, çocukların imgelem kudretlerini harekete getirir. Buralardaki bahramanların iyi karakterli, kötülüklerle savaşılan kimseler olması tercih edilmelidir. Çocuklar, daima iyi şeyleri görmeye, bir şeyin daha çok iyi taraflarını belirtmeye alıştırılmalıdır.

Çocuklara tamamlanamayacak hikâyeler, resimler vermeli, bunları en uzun şekilde tamamlamaları istenmelidir.

Cavit Binbaşıoğlu

*) Cumhuriyet - Bayramı mutlu bir şekilde kutlandı.

*) 10 Kasım'da öğretmen adayları Atatürkler, Atatürk'ün huzurunda saygı duruşunda bulundu.

*) Okulumuz Beden Eğitimi Öğretmeni Zekâi Aydın Yamaada'daki 23 cü duruşmaları takip etti.

*) Son sınıf öğrencileri bu geçen hafta köylere staja çıktılar.

OKULUMUZU TANITIYORUZ

Okulumuz, Bolu'nun en güzel tepelerinden biri olan Hisartepe'de kurulmuştur. Üç sınıftır. Sınıfların 9 şubesi vardır. Bütün bu şubelerde 324 öğrenci okumaktadır. Bunun 180 i yatılıdır. Gündüzlülerin 66 sı kızdır.

Okulumuzun eğitim ve öğretim kadrosu aşağıdadır.

Müdür: Hasan Keskin	Meslek Dersleri Öğ.
Müdür Başyar: Avni Memioğlu	» » » » »
Eğitim Şefi: M. Ali Aladağ	Edebiyat »
Müdür Yardımcısı: Hasan Soyuer	Fen Gurubu »
Müdür Yardımcısı: Ferhat Diniz	» » » » »
Atölye Şefi: Orhan Bahri Ersoy	Resim - İş »
Sağlık Şefi: Dr. İlhami İşsever	Sağlık Bilgisi »
Çurup Öğretmenleri:	
Zekâi Aydın	Beden Eğitimi »
Asım Kaptanlar	Fizik - Kimya »
Rahmi Özer	Din Bilgisi »
Kemal Sürekli	Meslek Dersleri »
Öğretmenler:	
Cavit Binbaşıoğlu	Meslek Dersleri »
Nejdet Kerman	Tarih »
Muzaffer Yıldırımtekel	Coğrafya »
Alb. Mustafa Köksel	Milli Savunma »
Osman Oral	Resim - yazı »
Okulumuzun kadrosunda bulunmayıp da dışarıdan gelen öğretmenler:	
Sabriye Aladağ	Edebiyat »
Mürüvvet Merdan	Müzik »
Meşküre Kılıçarslan	Ev - İş »
Sevim Leblebici	» » » » »
İzzet Palamar	Tarım - İş »
Emekli Yarbay F. Narman S. Savunma Uzmanı	

dostadam

Onbeş günde Bir Boluda Çıkar Siyaset ve Kültür Gazetesi

Sahibi ve kurucusu : İlyas Yüceci
Yazı işleri müdürü : İhsan Nuhoglu
Nesriyat müdürü : Alper Yüceci
Teknik asistanterler : Kürşad Yüceci - Berkay Yüceci

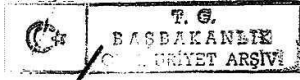
Fiatı

25

Kuruş

EK 8. Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Tetkit Dairesi Başkanlığının Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nun eksiklerinin tamamlanmasına dair yayınladığı kararname 1972

**T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR TETKİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI**

KARARNAME

Sayı : 7/ 5099

Eki
1

Yüksek Plânlama Kurulu'nun, Bolu Erkek Öğretmen Okulunun çatı onarımı projesi hakkındaki 6/9/1972 tarih ve 82 sayılı ilişik Raporunun kabulü; 30/9/1960 tarih ve 91 sayılı Kanunun 15 inci maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 23/ 9 /1972 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Başbakan

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

Devlet Baks

Devlet Bakanı

Devlet Bakanı

Millî Savun.

İçişle

Devlet Bakanı

Millî Eğitim Bakanı

Başyındırlık

Devlet Bakanı

Güm.

Dosya No.

Turizm ve Tan. Bakan

Bakanı

1641

030 13 01 288 73 119

EK 9. Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Tetkit Dairesi Başkanlığının Bolu Erkek Öğretmen Lisesi'nin ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik yayınladığı kararname 1977

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR TETKİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI

KARARNAME

Sayı: 7/13460

Ekstirke ilânı 2490 sayılı Kanunun 7 nci maddesine uyulmaması olarak
vapurlar Bolu Eğitim Enstitüsü ve Erkek Öğretmen Lisesinin ihtiyacı olan
210.300.- lira mukadderan bedelli yağ sebze ve meyve'ya ait ihalenin ka-
bulu; Maliye Bakanlığının uygun görüşüne dayanan Milli Eğitim ve Kültür
Bakanlığının 3/3/1977, 1/7/1977 tarihli ve Bütçe.130.1(460)1/12540,
32717 sayılı yazıları üzerine, sözü edilen Kanunun 14 üncü maddesine
göre, Bakanlar Kurulunca 8 /7 /1977 tarihinde kararlaştırılmıştır.

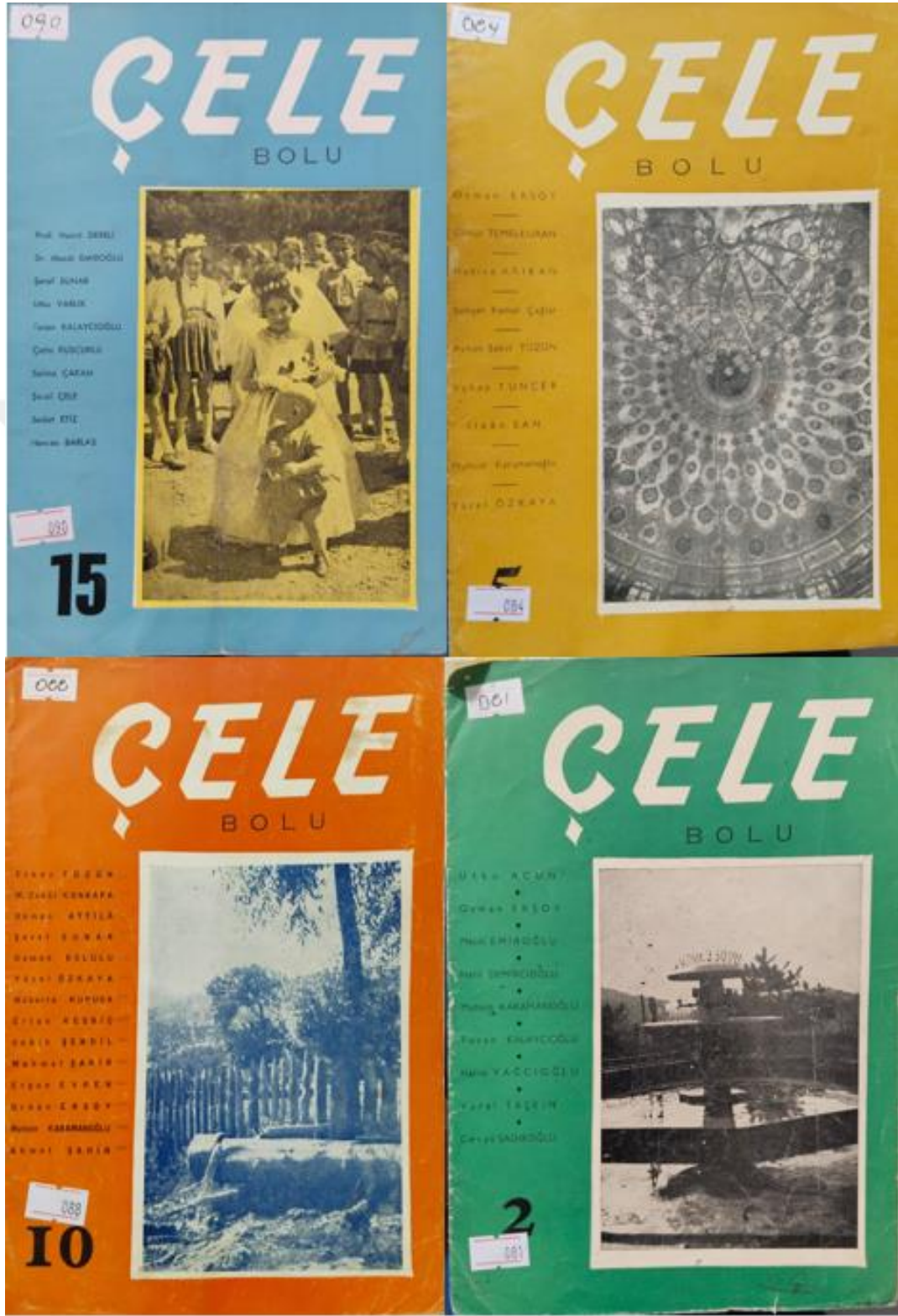
Ekl

Başbakan
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yrd.
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yrd.
Devlet Bakanı
Adalet Bakanı
Maliye Bakanı
Milli Eğitim ve
Kültür Bakanı
Bayındırlık Bakanı
Ticaret Bakanı
Sanayi ve T. Bakanı
En. ve
İmar ve İ. Bakanı
Köy İşleri ve
Koop. Bakanı
Güvenlik Bakanı

050 18 01 36722 28

Dosya No :
141-41
115

EK 10. Bolu'nun aylık düşün sanat dergisi "Çele"

EK 11. Bolu Erkek Öğretmen Okulu Diploması (Sabiha Arıkan'ın kendi arşivinden)

	
Ad ve soyadı	Sabiha Arıkan
Baba adı	Nurattin
Doğum yeri	[Redacted]
Doğum yılı	[Redacted]
Diplomayı veren okul	Bolu Erkek İlk Öğ. Ok.
Öğrencinin okul No	222
İmtihanı bitirme ders yılı ve dönemi	[Redacted]
Mecburi hizmet süresi	Gündüzlü

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
İLK ÖĞRETMEN OKULU
DİPLOMASI

DİPLOMA NUMARASI: 2884

Nurattin Oğlu Sabiha Arıkan Kızı
Öğretmen okulu öğrenimini bitirip geçirdiği bitirme imtihanında ORTA derece ile "İlkokul öğretmenliği" diploması almağa hak kazanmıştır.

181 9 11973

Millî Eğitim Bakanlığı
Okul Müdürü
Gözlü Türkdoğan

18.

5

EK 12. Erkek Öğretmen Okulu mezuniyeti için sınava girme belgesi (Sabiha Arıkan'ın kendi arşivinden)

İMTİHANA GİRME KARNESİ	
Adı ve Soyadı :	Sabiha Arıkan
Numarası :	[REDACTED]
Gireceği imtihanın nev'i :	Bitirme
Asli öğrenci, belgeli veya okul dışından mı gireceği :	Bellemeli
Yalnız son sınıf derslerinden mi yoksa her üç sınıfta dersten mi imtihan edileceği :	Son sınıf dersleri
	
İMTİHAN EDİLECEĞİ DERSLER VE DÖNEMLER :	
1972 1973 Haziran :	Tarih
1972 1973 Eylül :	Tarih
19..... 19..... Haziran :	
19..... 19..... Eylül :	
MÜDÜR YARDIMCISI	4.9.1973 MÜDÜR
Canakkale Taptan	Golip Tüchçüoğlu
[REDACTED]	[REDACTED]

EK 13. Bolu Erkek Öğretmen Okulu öğrencilerinin hazırladığı 1970-1971 ve 1973-1974 eğitim öğretim yıllarının öğretmen, öğrenci kadrolarının tablosu

EK 14. Bolu Erkek Öğretmen Okulu idari kadro ve öğretmenleri

EK 15. Bolu Erkek Öğretmen Okulu öğretmenleri ve öğrencilerin şehir stajı

EK. 16. Erkek Öğretmen Okulu'nda müzik dersi. (Sabiha Arıkan'ın kendi arşivinden)

CS CamScanner ile tarandı

EK 17. Bolu Erkek Öğretmen Okul korusu (Sabiha Arıkan'ın kendi arşivinden)

CS CamScanner ile tarandı

EK 18. Bolu Erkek Öğretmen Okulu öğrencileri ve Müzik Öğretmeni Cemil Genç
(Sabiha Arıkan'ın kendi arşivinden)

CS CamScanner ile tarandı

EK 19. Bolu Erkek Öğretmen Okulu öğrencilerinin psikoloji ve rehber öğretmenleri ile fotoğrafları. (Sabiha Arıkan'ın kendi arşivinden)

CS CamScanner ile tarandı

EK 20. Erkek Öğretmen Okulu Öğrencilerini Tarım-İş dersinde (Sabiha Arıkan'ın kendi arşivinden)

CS CamScanner ile tarandı

EK 21. Bolu Erkek Öğretmen Okulu öğrencileri (Sabiha Arıkan'ın kendi arşivinden)

CS CamScanner ile tarandı

EK 22. Yukarısoku Köyünde staj yapan Erkek Öğretmen Okulu öğrencileri.
(Sabiha Arıkan'ın kendi arşivinden)

CS CamScanner ile tarandı

EK 23. Erkek Öğretmen Okulu öğrencilerinin şehir okullarında yaptığı staj. (Sabiha Arıkan'ın kendi arşivinden)

CS CamScanner ile tarandı

EK 24. Bolu Erkek Öğretmen Okulu öğrencilerinin Yukarısoku Köyü'nde yaptıkları köy okulu stajından bir görsel (Sabiha Arıkan'ın kendi arşivinden)

EK 25. Bolu Erkek Öğretmen Okulu öğrencileri stajda.

EK 26. Erkek Öğretmen Okulu öğrencilerinin 1 Nisan 1972 yılında kutladıkları bahar gecesi ve halk oyunları ekibi. (Sabiha Arıkan'ın kendi arşivinden)

EK 27. Bolu Öğretmen Okulu öğrencilerinin sınıf gecesinden müzik grubu ve tiyatro ekibi 1971 (Sabiha Arıkan'ın kendi arşivinden)

EK 28. Bolu Erkek Öğretmen Okulu mehter takımı bir gösteri sırasında. (1967 Bolu İl Yıllığı)

EK 29. Bolu Erkek Öğretmen Okulu Bando Takımı (Sabiha Arıkan'ın kendi arşivinden)

EK 30. Erkek Öğretmen Okulu öğrencileri 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı kutlamaları (Sabiha Arıkan'ın kendi arşivinden)

EK 31. Bolu Erkek Öğretmen Okulu öğrencileri 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı kutlamalarında (Sabiha Arıkan'ın kendi arşivinden)

EK 32. Bolu Erkek Öğretmen Okulu öğrencilerinin Abant gezisinde (Sabiha Arıkan'ın kendi arşivinden)

CS CamScanner ile tarandı

EK 33. Bolu Erkek Öğretmen Okulu Facebook iletişim grubu

Bolu Erkek Öğretmen Okulu Arkadaşları >

🔒 Üyelere Özel grup · 790 üye

Bolu Erkek Öğretmen Okulu / Lisesi Mezunları >

🌐 Herkese açık grup · 860 üye

EK 34. Bolu Belediyesi tarafından Kardelen Meydanı'na çıkan sokağa asılan Bolu tarihi ile ilgili görseller arasında yer alan Bolu Erkek Öğretmen Okulu öğrencileri ve okul binasının görselleri

EK 35. Bolu Erkek Öğretmen Okulu'nun Ankara asfaltı üzerinde ki binasının kuş bakışı görünümü

